

การศึกษาผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
โดยใช้กิจกรรมทางภาษา สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนวัดป่าไผ่

สารนิพนธ์
ของ
นางสาววราภรณ์ ชนะพันธุ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ

สิงหาคม 2548

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
โดยใช้กิจกรรมทางภาษา สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนวัดป่าไผ่

บทคัดย่อ
ของ
นางสาววราภรณ์ ชนะพันธุ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ
สิงหาคม 2548

วราภรณ์ ชนะพันธุ์ (2548) การศึกษาผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนวัดป่าไผ่ สารนิพนธ์ ศศ.ม (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อาจารย์ อรพรรณ วีระวงศ์

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา

กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ที่จบการศึกษาจากสาขาวิชาอื่น โรงเรียนวัดป่าไผ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sample) ใช้เวลาในการทดลอง 6 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวม 36 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือขั้นให้ความรู้ภาคทฤษฎี (Inputs) ขั้นวางแผนการสอน (Lesson Planning) และขั้นฝึกปฏิบัติการสอนและการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Teaching Practice and Giving Feedback)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ แผนการฝึกอบรม แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการฝึกอบรม เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู ก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบประเมินความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่า t-test แบบ Dependent และค่าเฉลี่ย (Mean)

ผลการศึกษาพบว่า

- 1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมมากที่สุด
- 2 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาในภาคทฤษฎีเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01
- 3 ครูผู้สอนมีความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาในภาคปฏิบัติของการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก และทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาในระดับมาก

A STUDY ON EFFECTIVENESS OF THE TEACHER TRAINING PROGRAM ON
TEACHING ENGLISH SPEAKING SKILL THROUGH ORAL COMMUNICATION
ACTIVITIES FOR ENGLISH TEACHERS OF WAT PAPAI SCHOOL

AN ABSTRACT

BY

MISS VARAPORN CHANAPHAN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Arts degree in Teaching English as a Foreign Language
at Srinakharinwirot University
August 2005

Varaporn Chanaphan (2005) *A Study on Effectiveness of the Teacher Training Program on Teaching English Speaking Skill through Oral Communication Activities for English Teachers of Wat Papai School* Master's Project, M A (Teaching English as a Foreign Language) Bangkok Graduate School, Srinakharinwirot University Project Advisor Miss Aurapan Weerawong

The objective of this research was to investigate the effectiveness of the teacher training program on teaching English speaking skill through oral communication activities

The subjects of this study were 20 English teachers from Wat Papai School who did not graduate in English majors They were trained for 36 hours (6 consecutive days)

The instruments used were training plans, a questionnaire on teachers' satisfaction of the training program, a pre – post evaluation form on teaching communicative English speaking skill, an evaluation form on teacher's teaching performance, and a questionnaire on students' satisfaction on studying English speaking through oral communication activities

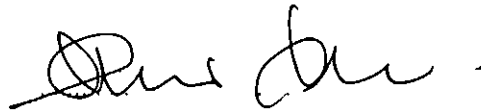
The gathered data were statistically analyzed by mean scores and t-test

The findings of this research revealed that

- 1 The teachers' satisfaction of the Teacher Training Program was a very high level
- 2 The teachers' knowledge and understanding of teaching communicative English speaking skill was significantly increased at the .01 level
- 3 The teachers' performance in teaching communicative English speaking was effective, resulting in the students' high satisfaction of studying English speaking skill

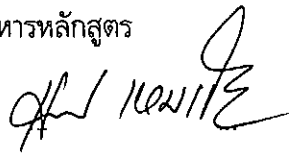
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการ
สื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนวัดป่าไผ่ ของ วราภรณ์ ชนะพันธุ์ ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน
ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(อาจารย์ อรพรรณ วีระวงศ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(อาจารย์ ดร. แสงจันทร์ เทมเชื้อ)

คณะกรรมการสอบ

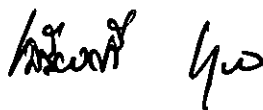
(อาจารย์ อรพรรณ วีระวงศ์)

ประธาน

(อาจารย์ เตือนใจ เฉลิมกิจ)

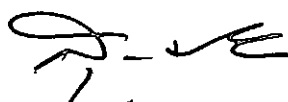
กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เณลิยวศรี พิบูลชล)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ สุภา ปานเจริญ)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

วันที่ 31 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาและการให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจากอาจารย์
อรพรรณ วีระวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ให้ความเมตตาในการให้คำแนะนำ ชี้แนะ ตรวจสอบ ปรับปรุง
แก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนให้ข้อคิดอย่างดียิ่งจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและกำลังใจ
ของท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ เตือนใจ เฉลิมกิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เฉลียวศรี พิบูลชล และอาจารย์
กุลทิพย์ โรหิตร์ตะนะ ที่ได้ให้ความกรุณารับเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์ เสนอแนะแนวคิดที่เป็นประโยชน์เพื่อเป็น
แนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่อง และเป็นกำลังใจในการทำสารนิพนธ์ต่อผู้วิจัยตลอดมา ตลอดจนอาจารย์ในภาควิชา
ภาษาตะวันตก สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศทุกท่าน

ขอขอบพระคุณ ท่านผู้อำนวยการโรงเรียนวัดป่าไผ่ นายพหลยุธ สมิงแก้ว ฝ่ายบุคลากร พร้อมทั้งคณะครู
โรงเรียนวัดป่าไผ่ทุกท่านและนักเรียนทุกคน ที่ให้ความร่วมมือและให้ความสะดวกในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณคณะวิทยากรจากสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการทดลอง เป็นกำลังใจและให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนการทบทวน

ขอขอบคุณ ครอบครัวศตะ นางสาวอุไรวรรณ แสงอาทิตย์ และนางสาวสุภาพร อินทร์หอม ที่กรุณา
เอื้อเฟื้อสถานที่พัก ให้ความช่วยเหลือและความสะดวกในการดำเนินการทดลองและการทำวิจัยตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูวิมลศีลคุณ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ สุโร พงษ์ทองเจริญ ที่ให้ความอุปการะ
ทุนการศึกษาในการศึกษาในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณทุกคนในครอบครัว ชนะพันธุ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณพ่อ
คุณแม่ ที่เป็นแรงบันดาลใจที่ยิ่งใหญ่ รวมทั้งคุณน้า คุณยาย และพี่ๆ ทุกคน ที่เป็นกำลังใจ จนกระทั่งผู้วิจัยสำเร็จ
การศึกษา

ท้ายสุดนี้ คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณอันยิ่งใหญ่
ของบิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ช่วยให้การศึกษาครั้งนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี

วรภรณ์ ชนะพันธุ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
กลุ่มตัวอย่าง	4
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	4
ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	4
เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง	4
นิยามคำศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
สมมุติฐานในการทำวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	
พุทธศักราช 2544	8
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร	9
ความหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร	9
หลักการของการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร	10
การจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร	11
บทบาทของครูในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร	13
บทบาทของผู้เรียนในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร	14
การสอนทักษะพูดเพื่อการสื่อสาร	15
ความหมายของการพูดเพื่อการสื่อสาร	15
ความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร	15
การกระตุ้นผู้เรียนในการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร	16
ขั้นตอนการสอนทักษะพูดเพื่อการสื่อสาร	17
ลักษณะของกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสาร	19

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) กิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะพูดเพื่อการสื่อสาร	19
ขั้นตอนการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะพูดเพื่อการสื่อสาร	23
การฝึกอบรม	25
ความหมายของการฝึกอบรม	25
วัตถุประสงค์และประโยชน์ของการฝึกอบรม	25
กระบวนการและขั้นตอนในการฝึกอบรม	26
การฝึกอบรมครูสอนภาษา	27
เทคนิคในการฝึกอบรมครูสอนภาษา	29
การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม	32
การสังเกตการสอน	34
ความหมายของการสังเกตการสอน	34
วัตถุประสงค์ของการสังเกตการสอน	35
ข้อบ่งชี้ในการสังเกตการสอนในชั้นเรียน	35
การสังเกตพฤติกรรมในการสอนภาษา	37
เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูลในการสังเกตการสอนภาษา	38
การให้ข้อมูลป้อนกลับ	39
การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	41
ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้	41
ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้	42
องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้	43
รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ	46
3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	49
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	49
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	50
วิธีดำเนินการและการเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	73
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	73
ผลการศึกษาค้นคว้า	76
อภิปรายผล	76
ข้อจำกัดของงานวิจัย	81
ข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	94
ภาคผนวก ก	95
ภาคผนวก ข	139
ภาคผนวก ค	147
ภาคผนวก ง	151
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	167

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง	53
2 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรม	59
3 คะแนนวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ กิจกรรมทางภาษา ก่อนและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	62
4 ผลการประเมินการปฏิบัติการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรม ทางภาษา ของครูเป็นรายบุคคล	65
5 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา	70
6 ภูมิหลังของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	148
7 ผลการประเมินการปฏิบัติการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรม ทางภาษาของครูเป็นรายบุคคล จากผู้ประเมินทั้ง 3 ฝ่าย	149

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างกระบวนการฝึกอบรมครูสอนภาษา	28
2 การเปรียบเทียบคะแนนวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารของครูก่อนและหลังการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล	63
3 ผลการประเมินการปฏิบัติการสอนของตัวแทนครูผู้สอนจากแต่ละกลุ่มเป็นรายบุคคล	66
4 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้ กิจกรรมทางภาษา	71

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในโลกยุคปัจจุบัน ภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญต่อคนไทยในการติดต่อสื่อสารกับชนชาติต่างๆ ที่เข้ามามีบทบาทในสังคมไทยมากขึ้น เนื่องจากการยอมรับว่าเป็นภาษาสากลที่ใช้สื่อสารกันทั่วโลก ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยให้อยู่ในระดับที่สามารถสื่อสารกับประชาคมโลกได้อย่างเหมาะสม จุดเริ่มต้นของการพัฒนาอยู่ที่เยาวชนของชาติ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ขึ้น เพื่อเป็นมาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ และกำหนดให้ภาษาอังกฤษอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการเข้าสู่สังคมและเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา รวมทั้งสามารถบูรณาการเรียนรู้เข้ากับกลุ่มสาระอื่น เพื่อปฏิสัมพันธ์กับชุมชนและประชาคมโลกได้อย่างเหมาะสม (กรมวิชาการ 2546 1)

ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษยังไม่บรรลุผลตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรเท่าที่ควร เนื่องจากผู้เรียนยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ได้ ปมปัญหาสำคัญส่วนหนึ่งอยู่ที่ตัวครูผู้สอน ดังที่ อธิปัติย์ คลีสุนทร (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 ออนไลน์), และวีรณัฐ ปิณฑวนิช (2547: 17) ได้กล่าวไว้คล้ายกันว่า ปัญหาด้านครูผู้สอนเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขที่สุด เนื่องจากปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการขาดแคลนครูสอนภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ทำให้แต่ละโรงเรียนแก้ปัญหาโดยการให้ครูที่จบจากสาขาวิชาอื่นมาช่วยสอน จึงทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขั้นพื้นฐานของไทยด้อยคุณภาพ จากสาเหตุดังกล่าวทำให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาอื่นเหล่านั้น ขาดความมั่นใจในการสอน เนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจและความแม่นยำในเนื้อหาวิชา รวมทั้งขาดทักษะกระบวนการในการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทางภาษาในแต่ละทักษะ ตลอดจนขาดโอกาสในการฝึกฝนทักษะจากผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร

โรงเรียนวัดป่าไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยพบว่าเป็นอีกโรงเรียนหนึ่งที่กำลังประสบปัญหาการขาดแคลนครูสอนภาษาอังกฤษที่จบสาขาการสอนภาษาอังกฤษโดยตรง ดังนั้น โรงเรียนจึงมีการจัดสรรครูที่จบจากสาขาวิชาอื่นมาช่วยสอนภาษาอังกฤษ จากภาวะดังกล่าว ส่งผลทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ อยู่ในระดับที่ต้องแก้ไข ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามเป้าหมายที่กำหนด (รายงานผลการสอวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของโรงเรียนวัดป่าไผ่ 2546 1) นอกจากนี้ สุมิตรา อังวัฒนกุล (2535 15) กล่าวว่า การที่จะสอนภาษาอังกฤษให้ได้ผลตามความมุ่งหมายนั้นต้องอาศัยความพร้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณและคุณภาพของครู การไม่มีครูผู้ทรงคุณวุฒิเพียงพอกับความ

จำเป็นที่ต้องสอนภาษาอังกฤษให้กับเด็กทั่วประเทศ มีแต่ทำให้เกิดผลเสีย ในขณะเดียวกัน ชัยวัน พรประสิทธิ์ (2539 บทคัดย่อ), อุบล แคล้วกลาง (2540 บทคัดย่อ), ศรีสุข ชิวสุขานนท์ (2541: บทคัดย่อ), และณัฐพงศ์ ศรีศาลาแสง (2545 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการสอนภาษาอังกฤษของครู ในระดับประถมและมัธยมศึกษาจากหลายแหล่ง ซึ่งสามารถสรุปไปในแนวเดียวกันว่า ครูสอนภาษาอังกฤษมีปัญหาในการสอน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล จากการวิจัยพบว่าครูสอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาอื่น มีทั้งปัญหาในการสอนและความต้องการในการพัฒนาการสอนทั้ง 4 ด้านนี้อยู่ในระดับมาก นั้นแสดงให้เห็นว่าครูสอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาวิชาอื่นได้ประสบกับปัญหาในการสอนเป็นอย่างมาก จึงมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพในการสอนมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้มีผู้รู้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้ สมิตรา อังวัฒนกุล (2535 17) กล่าวว่า การที่ผู้เรียนจะบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นหลัก เพราะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น การปฏิรูปการเรียนรู้ที่ทำให้เด็กเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพของตนนั้นจะต้องเริ่มต้นที่การปฏิรูปครูก่อน โดยใช้วิธีการจัดฝึกอบรมให้เกิดทักษะความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งกองบรรณาธิการวารสารสานปฏิรูป (2546), และพีรพงษ์ ดวงแก้ว (2546: 178) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรมเป็นวิธีการหนึ่งที่จะเพิ่มพูนสมรรถภาพให้แก่ครู ได้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและเจตคติที่ดี และสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวอลเลส (Wallace 1994 14-15) ที่ว่าวิธีการฝึกอบรมครูเพื่อเป็นเครื่องมืออาชีพนั้น ควรให้ครูเรียนรู้ทฤษฎีใหม่เพื่อนำมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของตน โดยมีการคิดวิเคราะห์ มองย้อนกลับถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น ซึ่ง ริชาร์ด และนูแนน (Richards, & Nunan 1990 14-15), และฟรีแมน (Freeman 1990 103) ได้กล่าวถึงการฝึกอบรมครูสอนภาษาว่า เป็นการพัฒนาครูให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสอน โดยให้การศึกษาแก่ครูควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะในการสอนและปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเอลลิส (Ellis 1990 226-235) ได้เพิ่มเติมการฝึกอบรมครูไว้ว่า ควรมีการพัฒนาครูทั้งด้านทฤษฎี ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อสร้างความตระหนักในการจัดการเรียนการสอน และด้านการฝึกประสบการณ์ เพื่อฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะและความชำนาญในการสอน ซึ่งเพนนิ่งตัน (Pennington 1991 134-135) ได้สนับสนุนการฝึกประสบการณ์การสอนว่าเป็นทั้งการเพิ่มพูนทักษะและพัฒนาเจตคติในการสอนของครู นอกจากนี้ วัตต์เวิร์ด (Woodward 1999 3) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรมไว้ว่าเป็นกระบวนการที่วิทยากรมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความชำนาญและมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การฝึกอบรมครูที่มีการให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจะเป็นวิธีที่เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการสอนภาษาของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่ ชูลีพร เพียรช่าง (2544), และสายฝน ทรงเสียงไชย (2544) ได้ศึกษาถึงผลการฝึกอบรมครูเกี่ยวกับการสอนทักษะฟังและทักษะพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมและเกมภาษา ได้ผลใกล้เคียงกันคือ กิจกรรม และเกมภาษา สามารถเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในทักษะการสอนฟัง-พูดเพิ่มขึ้น และพัฒนาความสามารถของครูในการ

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

จากแนวทางการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยเล็งเห็นประโยชน์ของการฝึกอบรม ที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จะเป็นการเพิ่มพูนทักษะและพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้ เพื่อเป็นการสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาศักยภาพด้านการสอนของบุคลากร (ธรรมนูญโรงเรียนวัดป่าไผ่ 2547: 21) ผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจความสนใจและความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรมของครูโรงเรียนวัดป่าไผ่ (ดูภาคผนวก ค ตาราง 6 หน้า 148) ซึ่งเป็นครูที่ไม่ได้จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาอังกฤษ จากการสำรวจพบว่า ร้อยละ 100 ของครูทั้งหมดมีความต้องการการเข้ารับการฝึกอบรม โดยมีความสนใจการฝึกอบรมเทคนิคการสอนทักษะการพูดมากที่สุด ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ให้กับครูผู้สอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนวัดป่าไผ่ที่จบการศึกษาจากสาขาวิชาอื่นขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) โดยมีการฝึกปฏิบัติการสอนกับนักเรียนจริงในขณะฝึกอบรม ทั้งนี้ เพื่อสร้างความตระหนักให้ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพจริงของผู้เรียน อันเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

- 1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา
- 2 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครูในภาคทฤษฎี ก่อนและหลังการฝึกอบรม
- 3 เพื่อศึกษาความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครูในภาคปฏิบัติของการฝึกอบรม

ความสำคัญของการวิจัย

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาในครั้งนี้ จะทำให้ครูสอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาวิชาอื่น มีความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาในภาคทฤษฎี และมีความสามารถในการปฏิบัติการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาในภาคปฏิบัติของการฝึกอบรม

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองในครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัดโรงเรียนวัดป่าไผ่ ระดับชั้นที่ 1 - 3 ที่จบการศึกษาจากสาขาวิชาอื่น และมีความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 20 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู

ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ใช้เวลาในการทดลอง โดยจัดการฝึกอบรมต่อเนื่องกันเป็นเวลา 6 วันติดต่อกัน วันละ 6 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 36 ชั่วโมง ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การให้ความรู้ภาคทฤษฎี (Inputs) จำนวน 2 วัน 12 ชั่วโมง

ระยะที่ 2 การวางแผนการสอน (Lesson Planning) จำนวน 2 วัน 12 ชั่วโมง

ระยะที่ 3 การฝึกปฏิบัติการสอนและการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Teaching Practice and Giving Feedback) จำนวน 2 วัน 12 ชั่วโมง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาในการจัดการฝึกอบรมครูในครั้งนี้ ได้คัดเลือกเนื้อหาที่มีความสำคัญในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมีเนื้อหาของการฝึกอบรมดังนี้

แผนการฝึกอบรมที่ 1 การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) และการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Teaching communicative English speaking)

แผนการฝึกอบรมที่ 2 ภาษาอังกฤษที่ใช้ในห้องเรียน (Classroom Language)

แผนการฝึกอบรมที่ 3 กิจกรรมทางภาษาและการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Oral communication activities and managing the activities)

แผนการฝึกอบรมที่ 4 การวางแผนการสอน (Lesson Planning)

แผนการฝึกอบรมที่ 5 การฝึกปฏิบัติการสอนและการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Teaching Practice and Giving Feedback)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1 ครูสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง ครูประจำการสังกัดโรงเรียนวัดป่าไผ่ จำนวน 20 คน ที่สอนภาษาอังกฤษ ระดับชั้นที่ 1-3 (ประถมศึกษาปีที่ 1- มัธยมศึกษาปีที่ 3) ที่จบการศึกษาจากสาขาวิชาอื่นและมีความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรม

2. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การฝึกอบรมครูที่ประกอบด้วย

2.1 การฝึกอบรมในภาคทฤษฎีเพื่อสร้างความตระหนักในการสอน (Awareness – raising) คือ การให้ความรู้ ความเข้าใจในหลักการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ เทคนิคการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา และการวางแผนการสอนที่ดีให้กับครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาวิชาอื่น

2.2 การฝึกประสบการณ์การสอนในภาคปฏิบัติของการฝึกอบรม (Experiential) คือ การฝึกปฏิบัติการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในชั้นเรียนจริง เพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญในการสอน โดยมีการให้ข้อมูลป้อนกลับร่วมกันจากผู้ประเมินทั้ง 3 ฝ่าย คือ ครูผู้สอนเอง เพื่อนสมาชิกผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากร เพื่อช่วยให้ครูได้มองสะท้อนถึงจุดแข็งและจุดอ่อนในการสอนของตนและหาแนวทางในการปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น

3. การสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง เทคนิคการสอนทักษะการพูดขั้นตอนการสอนและการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ที่เน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษในการพูดสื่อสารโต้ตอบเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลบางอย่างซึ่งกันและกัน

✓ 4. กิจกรรมทางภาษา หมายถึง กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Oral Communication Activities) ในชั้นเรียน เพื่อเป็นสื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาจากความรู้ทางโครงสร้างภาษาที่ได้เรียนและได้ฝึกมาแล้วในการสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล เติมเต็มข้อมูลที่ขาดหายในการทำกิจกรรม ซึ่งขั้นตอนในกิจกรรมเหล่านั้น เป็นตัวกำหนดบทบาทให้นักเรียนเกิดความจำเป็นที่ต้องสื่อสาร และดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม กิจกรรมทางภาษาที่ใช้ในการฝึกอบรมในครั้งนี้ เป็นกิจกรรมที่ใช้ในขั้นการใช้ภาษา (Production stage)

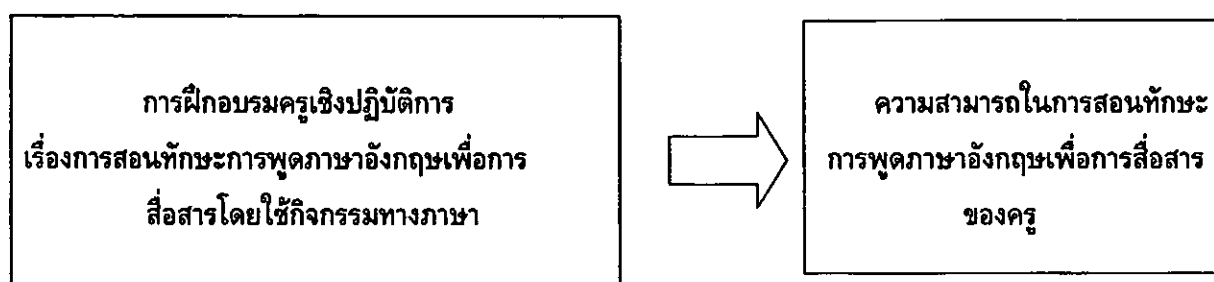
5. ความคิดเห็น หมายถึง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรมและของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. ความรู้ ความเข้าใจ หมายถึง ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา จากการฝึกอบรมในภาคทฤษฎี ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

7. ความสามารถในการสอน หมายถึง ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถในการปฏิบัติการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาในภาคปฏิบัติของการฝึกอบรม ซึ่งวัดได้จากแบบประเมินความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดแนวคิดและหลักการของริชาร์ด และนูแนน (Richards, & Nunan 1990 14-15), ฟรีแมน (Freeman 1990 103) และเอลลิส (Ellis 1990 26-36) ในการฝึกอบรมครูสอนภาษา ที่เน้นกระบวนการให้ความรู้ในภาคทฤษฎีในหลักการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการฝึกประสบการณ์ในการสอนในภาคปฏิบัติของการฝึกอบรม เพื่อให้ครูมีความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพิ่มขึ้น สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

สมมุติฐานในการทำวิจัย

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ทำให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาวิชาอื่น

- 1 มีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา
- 2 มีความรู้ ความเข้าใจในการสอนการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาเพิ่มขึ้น
- 3 มีความสามารถในการปฏิบัติการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาในภาคปฏิบัติของการฝึกอบรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ที่จบจากสาขาวิชาอื่น โรงเรียนวัดป่าไผ่ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2544
- 2 แนวคิดและทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - 2.1 ความหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - 2.2 หลักการของการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - 2.3 การจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - 2.4 บทบาทของครูในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - 2.5 บทบาทของผู้เรียนในการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร
- 3 การสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร
 - 3.1 ความหมายของการพูดเพื่อการสื่อสาร
 - 3.2 ความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร
 - 3.3 การกระตุ้นผู้เรียนในการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร
 - 3.4 ขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร
 - 3.5 ลักษณะของกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสาร
 - 3.6 กิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร
 - 3.7 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร
- 4 การฝึกอบรม
 - 4.1 ความหมายของการฝึกอบรม
 - 4.2 วัตถุประสงค์และประโยชน์ของการฝึกอบรม
 - 4.3 กระบวนการและขั้นตอนในการฝึกอบรม
 - 4.4 การฝึกอบรมครูสอนภาษา
 - 4.5 เทคนิคในการฝึกอบรมครูสอนภาษา
 - 4.6 การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม

- 5 การสังเกตการสอนและการให้ข้อมูลป้อนกลับ
 - 5 1 ความหมายของการสังเกตการสอน
 - 5 2 วัตถุประสงค์ของการสังเกตการสอน
 - 5 3 ขอบข่ายในการสังเกตการสอนในชั้นเรียน
 - 5 4 การสังเกตพฤติกรรมในการสอนภาษา
 - 5 5 เครื่องมือและวิธีเก็บข้อมูลในการสังเกตการสอนภาษา
 - 5 6 การให้ข้อมูลป้อนกลับ
- 6 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
 - 6 1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้
 - 6 2 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้
 - 6 3 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
 - 6 4 รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้
- 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2544

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานคือ ภาษาอังกฤษ (กรมวิชาการ 2544 19 -20)

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1 1 เข้าใจกระบวนการฟังและอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ต 1 2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น แสดงความรู้สึก โดยใช้เทคโนโลยี และการจัดการที่เหมาะสม เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ต 1 3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็นและความคิดรวบยอดในเรื่องต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและมีสุนทรีย์ภาพ

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2 1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2 2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3 1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษาด้วยความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4 1 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม

มาตรฐาน ต 4 2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การทำงาน การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือและการอยู่ร่วมกันในสังคม

2. แนวคิดและทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ในชีวิตจริงเพื่อเข้าสู่สังคมได้อย่างเหมาะสม ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)

2.1 ความหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาศาสตร์ได้ให้ความหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

ชาวียอง (Savignon 1999 : 8-9) ได้กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ การที่ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อความหมายได้ในสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยผ่านกระบวนการในการแสดงความคิดเห็น การตีความ และการเจรจาสื่อความอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย

ลาร์สัน-ฟรีแมน (Larsen-Freeman 2000 : 120) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ การเรียนการสอนที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนสามารถนำทฤษฎีที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการสื่อสาร เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและเกิดประสิทธิภาพในการสื่อสาร

บราวน์ (Brown 2000 : 266-267) ได้ให้ความเห็นว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้ภาษาในชั้นเรียนอย่างคล่องแคล่ว เหมาะสม และมีความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคมได้ โดยไม่มีการเตรียมคำพูดไว้ก่อนล่วงหน้า

ริชาร์ดส์ และรอดเจอร์ส (Richards, & Rodgers 2002 : 69) ได้ให้ความคิดเห็นว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นทฤษฎีในการสอนภาษาอย่างหนึ่ง ที่เริ่มสอนให้มีการสื่อสารตามรูปแบบทางภาษาที่กำหนดไปจนถึงความสามารถในการนำภาษาไปใช้จริง ตลอดจนการแสวงหาวิธีการสอน สื่อการสอนในแต่ละกิจกรรมที่จัดขึ้นในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม

กรมวิชาการ (2544 : 3) ได้ให้ความหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ว่า ความสามารถในการสื่อสารเป็นภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ไม่ใช่เพียงแต่การจดจำคำศัพท์และรูปประโยคในภาษา ผู้เรียนต้องใช้ภาษาได้คล่อง เข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และตระหนักถึงวิธีการที่จะนำภาษาและวัฒนธรรมไปใช้ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคม

สรุปได้ว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางโครงสร้างภาษาไปใช้ในการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว และมีความเหมาะสมตามมารยาททางสังคมและวัฒนธรรม

2.2 หลักการของการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังที่ นูแนน (Nunan 1999 246), ลาร์เซน-ฟรีแมน (Larsen-Freeman 2000 125-132), ฮาร์มเมอร์ (Harmer 2001 85), และริชาร์ดส์ และรอร์ดเจอร์ส (Richards, & Rodgers 2002 69-80) ได้สรุปหัวใจของแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้คล้ายคลึงกันว่าเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ให้มากที่สุด เป้าหมายหลักของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถสื่อสารได้ตามสถานการณ์ที่ใกล้เคียงความจริง ดังนั้น มีผู้รู้ได้ให้หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

ซาวิยอง (Savignon 1999 23-24) ได้สรุปหลักการสำคัญของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

1 การใช้ภาษาเป็นไปอย่างเสรีและริเริ่มสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้วิธีการหลากหลายในการถ่ายทอดความรู้หรือประสบการณ์ที่มีอยู่ในการสื่อความหมายอย่างเป็นระบบ

2 ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในวงกว้าง (A broad communicative framework) ซึ่งขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้ร่วมสนทนา สถานการณ์ และเป้าหมายในการสื่อสาร

3 การเรียนภาษาที่สองคล้ายกับการเรียนภาษาแม่ เริ่มจากการเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการและสนใจที่จะรู้ เป็นการสื่อสารเพื่อดำรงชีวิตอยู่ในสังคม

4 การวิเคราะห์ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อพัฒนาสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน

5 ขั้นตอนการฝึกควรเน้นความถูกต้องของโครงสร้างทางภาษา ส่วนขั้นตอนการนำไปใช้ควรเน้นที่การสื่อความหมายหรือสื่อสารอย่างคล่องแคล่ว

6 ผู้สอนทำหน้าที่หลายบทบาท ในการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้มากที่สุด

นอกจากนี้ บราวน์ (Brown 2001 43) ได้เสนอหลักการของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

1 มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในด้านโครงสร้างทางภาษา ความสามารถในการเรียบเรียงถ้อยคำในการสนทนาตามหน้าที่ทางภาษา ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรม และความสามารถในการใช้ยุทธวิธีในการสื่อสาร

2 เทคนิคและกิจกรรมที่ใช้ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้ภาษาอย่างแท้จริง เพื่อสื่อความหมายให้สอดคล้องกับหน้าที่ทางภาษาในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสื่อสารได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

3 ให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว (Fluency) มากกว่าความแม่นยำในการใช้ภาษา (Accuracy) เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีความหมาย

4 ต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสารได้ทั้งในและนอกชั้นเรียนมีภาระงาน (Tasks) หรือกิจกรรมเป็นสื่อกระตุ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ

5 เน้นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษา ตามรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง จากกระบวนการสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจทางภาษา อีกทั้งมีการพัฒนายุทธวิธีในการเรียนรู้ด้วยตัวเองได้อย่างเหมาะสม

6 บทบาทของครู คือ เป็นผู้อำนวยความสะดวก และผู้แนะแนวทาง แต่ไม่ใช่เป็นการบอกกล่าวทั้งหมดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะถูกกระตุ้นให้ใช้ภาษาในการสื่อสารกับผู้อื่นในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงความเป็นจริง

ดังนั้น สามารถสรุปหลักการและลักษณะของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารได้ว่า เป็นการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างเป็นอิสระ ทั้งในชั้นเรียนและในสถานการณ์จริงเพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วในการสื่อสาร กิจกรรมที่ใช้สอนควรเป็นกิจกรรมที่เอื้อให้ผู้เรียนมีโอกาสในการใช้ภาษาในการสื่อสารมากที่สุด ครูจะเป็นผู้อำนวยความสะดวก และเป็นผู้สังเกตการณ์ในระหว่างการทำกิจกรรม โดยไม่แทรกแซงการทำกิจกรรมของผู้เรียน เพื่อให้การสื่อสารเป็นไปอย่างราบรื่น ทั้งนี้ ผู้เรียนสามารถใช้ยุทธวิธีในการสื่อสารที่หลากหลาย เพื่อให้การสื่อสารประสบความสำเร็จคล่องตามวัตถุประสงค์

2.3 การจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

มอร์ริว (Morrow 1981 59-66) ได้เสนอการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

1 ผู้เรียนทราบจุดมุ่งหมายในการเรียนและการฝึกภาษา ว่ากำลังทำอะไร เพื่ออะไร (Knowing what you are doing) ผู้สอนควรแจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์ในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อจะได้ทราบจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้

2 การสอนภาษาในภาพรวมมีความสำคัญมากกว่าการสอนแยกเป็นส่วนย่อยๆ ของข้อมูล (The whole is more than some of parts) เพราะการสื่อสารในชีวิตจริง ผู้เรียนต้องตีความทั้งหมดของข้อมูลเพื่อความเข้าใจโดยรวมให้ได้ก่อน จึงจะสามารถสื่อสารกลับได้ ไม่ใช่ตีความข้อความบางส่วนในระดับย่อยเท่านั้น

3 กระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ในการสื่อสารมีความสำคัญในการฝึกฝนเท่าเทียมกับการเรียนรู้โครงสร้างทางภาษา (The processes are as important as the forms) ผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง เพื่อเอื้อต่อการสื่อสาร ลักษณะของกระบวนการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารควรมีลักษณะดังนี้

3.1 การมีข้อมูลข่าวสารบางส่วนที่ขาดหายไป (Information gap) อันจะทำให้ผู้สื่อสารทั้งสองฝ่ายจำเป็นต้องเสาะหาข้อมูลที่ขาดหายไปของตน ซึ่งสถานการณ์นี้ จะทำให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน

3.2 การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกใช้ถ้อยคำในการสื่อสารอย่างเสรี (Choice) ผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เลือกใช้รูปแบบภาษาที่ต้องการในการสื่อสารตามบทบาทของตน ผู้รับและผู้ส่งสารจะพยายาม

คาดการณ์อยู่ตลอดเวลาว่าอีกฝ่ายจะกล่าวอะไร เพื่อจะเลือกถ้อยคำได้ตอบให้สอดคล้องกับคู่สนทนา จึงเกิดความต้องการในการสื่อสารขึ้น

3.3 ปฏิริยาตอบสนอง หรือการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ทำให้ผู้ส่งสารรู้ว่าการสื่อสารนั้นสำเร็จหรือไม่ ได้รับการโต้ตอบกลับในสิ่งที่ตนต้องการสื่อความหมายหรือไม่ ถ้าได้รับการตอบกลับในสิ่งที่ตนสื่อความหมายแสดงว่าการสื่อสารนั้นประสบผลสำเร็จ

4 ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง (To learn it, to do it) โดยการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีการใช้ภาษาให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการใช้ภาษาในการสื่อสารในสถานการณ์จริง

5 ความผิดพลาดของผู้เรียนไม่ใช่สิ่งที่น่าอายแต่สามารถแก้ไขได้ (Mistake is not always a mistake) โดยครูผู้สอนควรให้กำลังใจผู้เรียน ไม่ควรแก้ไขข้อผิดพลาดทุกครั้ง ควรแก้เฉพาะจุดที่จำเป็นหรือที่ผิดพลาดบ่อยๆ เท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษา เพราะการสอนแบบนี้ให้ความสำคัญในเรื่องการใช้ภาษาสื่อสารอย่างคล่องแคล่ว (Fluency) มากกว่าความแม่นยำของโครงสร้างทางภาษา (Accuracy)

นอกจากนี้ ฮาร์มเมอร์ (Harmer 2001 84-86) ได้เสนอแนะหลักในการจัดกิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ 6 หลักการ ดังนี้

1 มีความต้องการในการสื่อสาร (A desire to communicate) กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นหรือสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะสื่อสารหรืออยู่ในสถานะที่จำเป็นจะต้องสื่อสาร

2 มีจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร (A communicative purpose) กิจกรรมที่ใช้ควรเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารอย่างแท้จริง ไม่ใช่การฝึกโครงสร้างทางภาษา กิจกรรมควรมีช่องว่างของข้อมูล (Information gap) หรือช่องว่างทางความคิดเห็น (Opinion gap) ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนพยายามที่จะสื่อสารและเติมเต็มช่องว่างของข้อมูลที่ขาดหายในขณะทำกิจกรรม

3 เน้นเนื้อหาในการสื่อสารไม่ใช่รูปแบบโครงสร้างทางภาษา (Content not form) ในการทำกิจกรรม ผู้เรียนต้องรู้ว่าจะพูดอะไร (What to say) ไม่ใช่รู้ว่าควรจะพูดว่าอย่างไร (How to say) ผู้เรียนต้องมีข้อมูล (Message) ที่พร้อมจะสื่อสารได้

4 มีความหลากหลายในการใช้ภาษา (Variety of Language) กิจกรรมที่ใช้ควรเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาหลากหลายรูปแบบ ผู้เรียนรู้สึกมีอิสระในการใช้ภาษาที่ไม่ได้เตรียมการหรือคาดเดามาก่อน (Improvise) ในการสื่อสาร

5 ไม่มีการแทรกแซงจากผู้สอน (No teacher intervention) ในการทำกิจกรรมซึ่งอยู่ในขั้นตอนการใช้ภาษา ผู้เรียนจะมีปฏิสัมพันธ์กันเองมากกว่ากับครูผู้สอน ผู้สอนจะไม่ไปขัดจังหวะหรือแทรกแซงในระหว่างการทำกิจกรรม หากมีข้อผิดพลาดหรือการประเมินผล ควรกระทำเมื่อเสร็จสิ้นการทำกิจกรรม ผู้สอนจะประเมินความสำเร็จของการทำกิจกรรมว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ไม่ใช่ประเมินการใช้ภาษาที่ถูกต้อง

6 ไม่มีสื่อหรือเอกสารมาควบคุมการใช้ภาษา (No materials control) ควรเป็นกิจกรรมที่ไม่มีกำหนดรูปแบบทางภาษาที่ต้องใช้และไม่มีการควบคุมการใช้ภาษาของผู้เรียนโดยการให้คะแนน

นอกจากนี้ ริชาร์ดส์ และรอร์ดเจอร์ส (Richards, & Rodgers 2002: 72) ได้กล่าวถึงหลักการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ในการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้ คือ

1 หลักการในการสื่อสารจริงในการทำกิจกรรม (The communication principle) กิจกรรมในการสื่อสารจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางภาษา

2 หลักการเน้นภาระงานในการสื่อสาร (The task principle) กิจกรรมที่มีภาระงานที่ชัดเจนจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางภาษาได้

3 หลักการสื่อสารอย่างมีความหมาย (The meaningfulness principle) ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ภาษาผ่านกระบวนการสื่อสารในการถ่ายโอนข้อมูลอย่างมีความหมายในสถานการณ์ต่างๆ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ผู้สอนควรยึดหลักการของการสื่อสารที่มีกิจกรรม ภาระงาน และการสื่อความหมายในแต่ละกิจกรรม โดยมีการแจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดมุ่งหมายในการสื่อสารที่ชัดเจน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะสื่อสารตามขั้นตอนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกการใช้ภาษาให้มากที่สุด โดยไม่แทรกแซงการทำกิจกรรม ส่วนความผิดพลาดเพียงเล็กน้อยจะถูกกลืน เนื่องจากเป็นการสอนที่เน้นความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา

2.4 บทบาทของครูในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

แครนเมอร์ (Cranmer 1991: 1-4), กาวเวอร์, ฟิลลิปส์, และวอลเตอร์ส (Gower, Phillips, & Walters 1995: 102-103), และลิตเติลวูด (Littlewood 1983: 18-19) ได้สรุปบทบาทของครูไว้ในแนวทางเดียวกันดังนี้

1 บทบาทของครูก่อนทำกิจกรรม ครูผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้วางแผน (Planner) การดำเนินกิจกรรมอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจลักษณะของกิจกรรม จุดประสงค์ของการทำกิจกรรม ขั้นตอนการปฏิบัติ เป็นผู้ให้ข้อมูล (Informant) ที่จำเป็นในการทำกิจกรรม ซึ่งอาจใช้ภาษาแม่ในการอธิบายเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจว่าต้องทำอะไรและทำอะไร เป็นผู้สาธิต (Demonstrator) ให้ผู้เรียนดูเป็นตัวอย่าง ครูอาจเป็นผู้ตรวจแก้ (Corrector) การใช้ภาษาของผู้เรียนให้ถูกต้อง และเป็นผู้จัดการ (Manager) แบ่งกลุ่มผู้เรียนในการทำกิจกรรม ควรจัดให้ผู้เรียนเก่งกับอ่อนอยู่ละกันเพื่อให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2 บทบาทของครูในระหว่างการทำกิจกรรม ครูผู้สอนอยู่ในบทบาทของผู้ให้คำแนะนำหรือที่ปรึกษา (Advisor) ช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนมีปัญหา รวมทั้งเป็นผู้กระตุ้น (Motivator) ผู้เรียนในบางสถานการณ์ในระหว่างการเรียนรู้ ถ้าผู้เรียนใช้ภาษาผิดเพียงเล็กน้อยไม่ควรแก้ไขทันทีเพราะจะเป็นการขัดจังหวะการทำกิจกรรม ครูควรบันทึกข้อผิดพลาดและอธิบายให้ผู้เรียนฟังทีหลัง ครูทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตการณ์ (Monitor) รอบๆห้อง และเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการทำกิจกรรมของผู้เรียน

3 บทบาทของครูหลังการทำการกิจกรรม ครูผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้ประเมินการใช้ภาษา และให้ข้อมูลย้อนกลับ รวมทั้งเป็นผู้วิเคราะห์การทำการกิจกรรมของผู้เรียน (Diagnoser) โดยบอกผู้เรียนในภาพรวมว่า ผู้เรียนสามารถทำการกิจกรรมได้ผลดีเพียงใดและถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการทำการกิจกรรมของตน

สามารถสรุปบทบาทของครูในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารได้ว่า *ก่อนการทำการกิจกรรม* ครูเป็นผู้วางแผนกิจกรรมอย่างรอบคอบ พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้พร้อมก่อนการทำการกิจกรรม โดยการอธิบายขั้นตอนหรือสาธิตให้ผู้เรียนเห็นขั้นตอนของการทำการกิจกรรม รวมทั้งเป็นผู้จัดการ ในการแบ่งกลุ่ม หรือจัดที่นั่งในการทำการกิจกรรมให้กับผู้เรียน *ในระหว่างการทำการกิจกรรม* ครูควรเป็นผู้อำนวยความสะดวกและเป็นผู้สังเกตการณ์ในระหว่างการทำการกิจกรรม อาจมีการจดบันทึกข้อผิดพลาดไว้อภิปรายภายหลังโดยไม่ขัดจังหวะการทำการกิจกรรมในทันที *ภายหลังการทำการกิจกรรม* ครูควรสรุปภาพรวมของการทำการกิจกรรม ถึงความสำเร็จหรือข้อผิดพลาดในการทำการกิจกรรมของผู้เรียน รวมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับและประเมินผลการทำการกิจกรรม

2.5 บทบาทของผู้เรียนในการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร

นูแนน (Nunan 1999 246) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้เรียนในการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารว่า ผู้เรียนจะเป็นผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในชั้นการใช้ภาษา เพราะผู้เรียนจะเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการสื่อสารมากที่สุด อีกทั้ง ไรท์ (Wright 1987 อ้างอิงใน Nunan 1999 156-161) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การที่ผู้เรียนจะมีบทบาทใดในการทำการกิจกรรมนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ

1 บุคลิกลักษณะส่วนตัวและความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้เรียน ซึ่งอาจเชื่อมโยงถึงสถานะและตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมของผู้เรียนในสถานการณ์นั้นๆ หรือทัศนคติของแต่ละบุคคล ผู้เรียนที่เก่งกว่าอาจทำหน้าที่คอยช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนอ่อน หรืออาจทำหน้าที่เป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรม โดยแสดงออกตามบทบาทที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์หรือแต่ละกิจกรรม เช่น กิจกรรมกลุ่มที่มีการอภิปรายร่วมกัน

2 ลักษณะของภาระงานที่ได้รับมอบหมายและการดำเนินงาน ผู้เรียนอาจทำหน้าที่เป็นผู้เจรจาหาข้อตกลง เป็นผู้อภิปราย หรือคู่แข่ง ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละกิจกรรม เช่น กิจกรรมคู่ กิจกรรมกลุ่ม หรือเกมทางภาษา

ดังนั้น บทบาทของผู้เรียนในการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ผู้เรียนจะเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการทำการกิจกรรมมากที่สุด เพราะเป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งบทบาทของผู้เรียนขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจกรรมและสถานการณ์ที่กำหนด โดยบทบาทที่สำคัญที่สุดของผู้เรียนคือ เป็นผู้ใช้ภาษาเพื่อสื่อสารให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกิจกรรม เช่น การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่ม ผู้นำในการอภิปราย คู่สนทนาเจรจาหาข้อตกลงในกิจกรรมคู่ หรือคู่แข่งในการเล่นเกมนทางภาษา

3. การสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร

3.1 ความหมายของการพูดเพื่อการสื่อสาร

การพูดเป็นการสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่ผู้พูดต้องการจะสื่อสาร ซึ่งได้มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความหมายของการพูดไว้หลายท่านดังนี้

พอลสตัน และบรูเดอร์ (Paulston, & Bruder 1976 :55) กล่าวว่า การพูดเพื่อการสื่อสาร คือ ความสามารถในการสื่อสารของผู้พูดที่สื่อความหมายด้วยภาษาเป้าหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้

สกอตต์ (Scott 1981 :70) กล่าวถึงการพูดเพื่อการสื่อสารว่า เป็นพฤติกรรมการสื่อสารที่ผู้พูดและผู้ฟังมีปฏิสัมพันธ์กัน โดยการให้ข้อมูลข่าวสารทางวาจาเพื่อโต้ตอบสิ่งที่ได้ยิน จึงทำให้เกิดการสื่อสารขึ้น

เบิร์น (Byrne 1987 :8) กล่าวว่า การพูดเพื่อการสื่อสาร หมายถึง กระบวนการสื่อสารสองทางระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ในการแปลความหมายจากข้อความที่ถูกป้อนเข้ามาและการโต้ตอบข้อความนั้นๆ

กาวเวอร์, ฟิลลิปส์, และวอลเตอร์ส (Gower, Phillips, & Walters 1995 :99-100) ได้ให้ทัศนะว่า การพูดเพื่อการสื่อสารเป็นการสื่อความหมายระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร โดยยึดหลักของความถูกต้องทางภาษาและความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาในการพูดเพื่อสื่อสาร

ลูโอมา (Luoma 2004 :27) กล่าวถึงการพูดเพื่อการสื่อสารว่า เป็นกระบวนการสื่อความหมายระหว่างบุคคล ที่ประกอบด้วยระบบเสียง โครงสร้างทางไวยากรณ์ และหน่วยคำ เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจข้อมูลของทั้งสองฝ่าย

สรุปได้ว่า การพูดเพื่อการสื่อสาร คือการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งมีภาษาเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร โดยที่ผู้พูดและผู้ฟังสามารถใช้ภาษาสื่อสารโต้ตอบกันได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ

3.2 ความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร

การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีวัตถุประสงค์หลักคือ การพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาเป้าหมายเป็นสื่อในการสื่อสารได้ตามสถานการณ์จริง ดังที่ คานาล และสเวน (Canale, & Swain 1980 อ้างอิงใน Savignon 1999 :36-41) ได้กล่าวถึงความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารว่าควรประกอบด้วยความสามารถในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ คือ

1 ความสามารถทางด้านไวยากรณ์ (Grammatical Competence) เป็นความสามารถทางด้านภาษาศาสตร์ ที่ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการใช้องค์ประกอบทางภาษาในการสื่อความหมายได้ถูกต้อง เช่น หน่วยของคำ (Lexicon) ระบบโครงสร้างทางภาษา (Morphology) กฎเกณฑ์และความสัมพันธ์ทางโครงสร้างของภาษา (Syntax) ระบบเสียงทางภาษา (Phonology)

2 ความสามารถทางภาษาศาสตร์เชิงสังคม (Sociolinguistic Competence) เป็นความสามารถในการใช้ภาษาเข้าสู่สังคมได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ บุคคล และสถานที่ ซึ่งความเหมาะสมนั้นจะพิจารณาจาก

การที่ผู้เรียนรู้ว่า ควรจะพูดอย่างไร (Knowing how to say) ในสถานการณ์ใดๆ ไม่ใช่เพียงแค่รู้ว่าพูดว่าอะไร (Knowing what to say) เท่านั้น

3 ความสามารถในการใช้เรียบเรียงข้อความในการสนทนา (Discourse Competence) นั่นคือ ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการเชื่อมโยงประโยคและความหมายทางภาษา โดยการตีความจากโครงสร้างทางภาษา ประโยคส่วนย่อย (Series of sentence) ถ้อยคำ (Utterance) เพื่อปะติดปะต่อเรียบเรียงเนื้อหาในบริบท (Context) ซึ่งผู้เรียนต้องอาศัยความรู้ทางภาษาศาสตร์ และความสามารถในการเชื่อมโยงประโยค จึงจะสามารถเดาความหมายได้ถูกต้อง

4 ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อสาร (Strategic Competence) คือ ความสามารถในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ทั้งการสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำวาจา (Verbal) และภาษาท่าทางอื่นๆ (Non-verbal) ซึ่งทั้งหมดเป็นกลวิธีในการปรับตัวเพื่อการอยู่รอดในสังคม (Survival strategies)

ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า การที่ผู้เรียนจะมีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรคำนึงถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ผู้เรียนควรมีความสามารถด้านไวยากรณ์ในการสื่อสารให้ถูกต้องตามกาลเวลารวมทั้งความสามารถในการใช้ภาษาให้เหมาะสมทางสังคม วัฒนธรรมตามสถานการณ์ต่างๆ และความสามารถในการเรียบเรียงถ้อยคำให้เหมาะสมในการสื่อสาร ตลอดจนความสามารถในการสื่อสารที่หลากหลายวิธี ทั้งการสื่อสารทางวาจาและการสื่อสารด้วยภาษาท่าทางได้ เพื่อให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์มากที่สุด

3.3 การกระตุ้นผู้เรียนในการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร

กาวเวอร์, ฟิลลิปส์, และวอลเตอร์ส (Gower, Phillips, & Walters 1995 101-102) ได้กล่าวถึงวิธีการส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการพูดเพื่อสื่อสารนั้นควรกระทำดังนี้คือ

1 กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการปฏิสัมพันธ์อย่างมั่นใจโดยการจัดบรรยากาศให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายในการใช้ภาษา

2 ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสนในการฝึกใช้ภาษาจนกระทั่งมีความพร้อมเพียงพอก่อนการทำกิจกรรม หรือการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

3 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการสื่อสารให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาจริง โดยการวางแผนกิจกรรมอย่างรอบคอบเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนได้ใช้ภาษาในการพูดอย่างเสรี

นอกจากนี้ เออร์ (Ur 1996 121-122) ได้เพิ่มเติมวิธีการกระตุ้นผู้เรียนให้มีความมั่นใจในการพูดดังต่อไปนี้

- 1 ให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มจะได้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 2 ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมง่ายๆ เพื่อเกิดความมั่นใจในการพูด
- 3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกหัวข้อที่ตนสนใจที่จะพูด

- 4 ให้คำสิ่งที่สั้น กระชับ และชัดเจนเข้าใจง่าย
- 5 มีการสาธิตให้ผู้เรียนดูก่อนปฏิบัติเพื่อเกิดความเข้าใจขั้นตอนการทำงาน
- 6 ใช้ภาษาต่างประเทศในการพูดในชั้นเรียนสม่ำเสมอเพื่อสร้างความคุ้นเคยให้กับผู้เรียน

สามารถสรุปได้ว่า การกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนพูดนั้น ควรทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการพูดให้มากที่สุด เช่น การให้ทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การให้ทำกิจกรรมง่ายๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย และเกิดความสำเร็จในการทำกิจกรรม การให้คำชี้แจงและสาธิตขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในขั้นตอนการทำงาน และที่สำคัญควรพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยในการใช้ภาษาอังกฤษ

3.4 ขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร

ผู้เชี่ยวชาญและนักปราชญ์ทางการสอนภาษา เช่น สปรอตต์ (Spratt 1991 5-16), และลิตเติลวูด (Littlewood 1983 45-49) ได้เสนอขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ในแนวทางเดียวกัน 3 ขั้นตอนดังนี้

1 ขั้นการนำเสนอเนื้อหา (Presentation stage) เป็นขั้นที่ครูนำเสนอเนื้อหาใหม่ เป็นขั้นเริ่มต้นของการเรียนรู้ที่ครูให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรับรู้และทำความเข้าใจความหมาย การออกเสียง คำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ และกฎเกณฑ์ทางภาษา รวมทั้งวิธีการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ในการนำเสนอเนื้อหามีการดำเนินการดังนี้

1 1 ผู้สอนเสนอบริบท (Context) หรือสถานการณ์ให้แก่ผู้เรียน อาจใช้รูปภาพ เล่าเรื่องให้ฟัง หรือให้อ่านเอง โดยใช้ภาษาง่ายๆ ที่ผู้เรียนเรียนมาแล้วเพื่อทำให้เข้าใจง่าย และกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ

1 2 การดึงเอาความรู้เดิมของผู้เรียนออกมา (Elicitation) เพื่อจะทราบว่าผู้เรียนมีความรู้เดิมในเรื่องที่จะเรียนเพียงใด หรือกระตุ้นให้ผู้เรียนพูด ถ้าผู้เรียนตอบได้ได้ แสดงว่ามีความรู้ความเข้าใจแล้ว ครูผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกพูดตามแบบอย่างการออกเสียงที่ถูกต้อง และจดจำรูปแบบวิธีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง

1 3 ผู้สอนต้องอธิบายหรือแสดงให้ผู้เรียนเห็นว่า เนื้อหาภาษานั้น มีรูปแบบ วิธีการใช้ และมีความหมายอย่างไร ถ้าจำเป็นอาจใช้ภาษาแม่ในการอธิบาย

2 ขั้นการฝึกปฏิบัติ (Practice stage) เป็นการให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่ได้เรียนรู้มาใหม่จากขั้นแรก ในลักษณะการฝึกแบบควบคุม (Controlled Practice) โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึกเป็นขั้นแรกก่อนจะไปสู่การฝึกแบบค่อยๆ ปลดให้ทำเองมากขึ้นหรือแบบกึ่งควบคุม (Semi-controlled Practice) การฝึกขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้ จึงเน้นที่ความถูกต้องของภาษาเป็นหลัก ในการฝึกนั้นครูจะเริ่มจากการฝึกปากเปล่า ซึ่งเป็นการพูดตามแบบง่ายๆ ก่อน จนได้รูปแบบภาษา แล้วค่อยเปลี่ยนสถานการณ์ไป ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่สร้างขึ้นภายในห้องเรียน เพื่อฝึกโครงสร้างประโยคตามบทเรียน ทั้งนี้ผู้สอนต้องให้ข้อมูลป้อนกลับหรือมีการแก้ไขข้อผิดพลาดทางโครงสร้างทางภาษาด้วย เพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่าใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่ นอกจากนั้นอาจตรวจสอบความเข้าใจในด้านความหมาย แล้วจึงให้ฝึกเขียนเพื่อเป็นการเน้นความแม่นยำในการใช้ ในขั้นนี้ เน้น

ความถูกต้องทางภาษาซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดความแม่นยำในการใช้รูปแบบภาษาจนสามารถนำไปใช้ในการฝึกแบบควบคุมและกึ่งควบคุมได้

3 ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (*Production stage*) หรือขั้นการฝึกภาษาอย่างอิสระ (*Free-controlled Practice* ใน Hubbard, et al 1983) เป็นขั้นที่สำคัญในการถ่ายโอนการเรียนรู้ภาษาจากสถานการณ์ในชั้นเรียนไปสู่การนำไปใช้จริงในชั้นเรียน การฝึกการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไป มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้ลองใช้ภาษาด้วยตัวเองในสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นจริงหรือจำลองขึ้น โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทางเท่านั้น ในขั้นตอนนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการประเมินความเข้าใจและการเรียนรู้ทางภาษาของผู้เรียนว่าสามารถนำไปปรับใช้ตามความต้องการของตนได้แค่ไหน การที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เองโดยอิสระ ภายใต้สถานการณ์ที่พบในชีวิตจริงถือว่าได้มีการเรียนรู้อย่างแท้จริง และผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ทางภาษาที่เรียนมาไปใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่และเลือกใช้ภาษาได้เอง จะเป็นการสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาได้เป็นอย่างดี ผู้สอนเป็นเพียงผู้กำหนดสถานการณ์ ภาระงานให้ เช่น ให้หัวข้องาน อธิบายวิธีการทำกิจกรรม จัดกลุ่มผู้เรียน กำหนดผลที่ต้องการ จากนั้นผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมเองทั้งหมด

นอกจากนี้ สกอตต์ (Scott 1981 70) ได้เสนอขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

- 1 ขั้นบอกวัตถุประสงค์ (*Setting objectives*) ผู้สอนควรบอกให้ผู้เรียนได้ทราบถึงสิ่งที่จะเรียน
- 2 ขั้นเสนอเนื้อหา (*Presentation*) การเสนอเนื้อหาควรอยู่ในรูปบริบท ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะของโครงสร้างทางภาษา ความหมายของข้อความที่จะพูด ซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับบริบท เช่น ผู้พูดเป็นใคร ต้องการจะสื่อสารอะไรกับคู่สนทนา ผู้สนทนาพยายามจะบอกอะไร สิ่งที่ถูกพูด สถานที่พูด และเนื้อหาที่มีอะไรบ้าง

3 ขั้นการฝึกและการถ่ายโอน (*Practice and Transfer*) การฝึกจะกระทำทันทีหลังจากเสนอเนื้อหา อาจจะฝึกพูดพร้อมๆ กันหรือเป็นคู่ ผู้สอนควรให้ผู้ฟังได้ฟังสำนวนภาษาหลายๆ แบบ และเป็นสำนวนภาษาที่เจ้าของภาษาที่ใช้จริง

ดังนั้น จึงพอสรุปขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้ ขั้นแรกคือ ขั้นนำเสนอเนื้อหา เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เนื้อหาใหม่ทางภาษา ทั้งทางด้านความหมาย การใช้ในสถานการณ์ต่างๆ การออกเสียงสำนวนต่างๆ ตลอดจนกฎเกณฑ์และรูปแบบทางภาษา เพื่อสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการสื่อสารได้ ขั้นต่อไปคือขั้นฝึกภาษา เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่ได้เรียนรู้จากการนำเสนอ ครูจะคอยควบคุมและให้คำแนะนำในการฝึก เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกอย่างถูกต้องเหมาะสมก่อนการทำกิจกรรม และขั้นสุดท้ายคือ ขั้นถ่ายโอนภาษาหรือขั้นนำไปใช้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการทำกิจกรรมเพื่อการสื่อสารอย่างอิสระ ครูควรมีบทบาทเพียงเป็นผู้สังเกตการณ์และบันทึกปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการฝึก เพื่อเสนอแนะในตอนท้ายของการทำงาน

3.5 ลักษณะของกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสาร

แพททิสัน (Pattison 1987 7-19) ได้ให้ข้อเสนอแนะลักษณะของกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารว่า ควรมีลักษณะดังนี้

1 มีเนื้อหาที่เอื้อต่อการสื่อสาร (Content of communication) มีเนื้อหาหรือข้อมูลที่จะสื่อสารที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้พูดได้แสดงความคิดเห็น หรือพูดเจราจาต่อรอง ซึ่งเนื้อหาในการสื่อสารจะเป็นสื่อกลางให้เกิดการสื่อสารอย่างมีความหมาย เนื้อหาของข้อความที่เอื้อต่อการสื่อสารนั้น ผู้พูดและผู้ฟังจะไม่สามารถคาดเดาได้ล่วงหน้าเพื่อส่งเสริมให้เกิดการสื่อสารที่แท้จริง

2 มีเหตุผลที่จะต้องสื่อสาร (Reason for communication) ผู้พูดต้องมีเหตุผลหรือจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร นั่นคือต้องมีเป้าหมายที่กระตุ้นให้ต้องการทราบข้อมูลจากผู้อื่น หรือจากคู่สนทนา เพื่อให้คลายความสงสัย หรือได้คำตอบที่ต้องการ

3 มีผลลัพธ์ของการสื่อสารที่ชัดเจน (Result of communication) ผู้พูดจะบรรลุเป้าหมายในการสื่อสารเมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการ และแก้ปัญหาได้ ผู้พูดสามารถพูดได้ตอบสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆทางสังคมได้ ผลลัพธ์เหล่านี้เกิดจากแรงจูงใจภายในที่ต้องการสื่อสาร

4 มีบุคคลที่มีส่วนร่วมในการสื่อสาร (Participants in communication) การสื่อสารจะเกิดขึ้นต้องมีผู้ส่งสารและผู้รับสารพูดสื่อสารโต้ตอบกัน อาจมีสองคนหรือมากกว่าขึ้นอยู่กับกิจกรรม ซึ่งผู้พูดและผู้ฟังจะพูดสื่อความหมายโต้ตอบซึ่งกันและกัน เพื่อได้ข้อสรุปของการสื่อสาร

5 มีวิธีการสื่อสาร (Means of communication) วิธีการพูดหรือสื่อความหมายเพื่อให้เกิดการสื่อสารโต้ตอบกัน อาจใช้ภาษาท่าทาง หรือใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมาย ทั้งนี้ไม่ควรแปลประโยคทั้งหมดให้กับผู้เรียน หากมีข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในระหว่างการสื่อสาร ควรจดบันทึกไว้อภิปรายภายหลัง ไม่ควรแก้ไขในทันที

ดังนั้น ลักษณะของกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารนั้น ผู้เรียนควรมีเนื้อหาสาระที่จะสื่อความหมาย โดยทราบจุดมุ่งหมายในการพูดที่ชัดเจน อันทำให้การสื่อสารบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ทั้งนี้บุคคลที่มีส่วนร่วมในการสื่อสารได้แก่ ผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งในการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้พูดและผู้ฟังนั้น สามารถสื่อสารโต้ตอบกันได้หลายวิธี เช่น การใช้ภาษาท่าทาง การใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายซึ่งกันและกัน ซึ่งสามารถส่งผลให้การสื่อสารสำเร็จได้เช่นเดียวกัน

3.6 กิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร

กิจกรรมทางภาษา (Language Activities) เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งในการกระตุ้นผู้เรียนให้มีความต้องการที่จะสื่อสารให้สำเร็จ โดยผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารมากที่สุด ดังที่ พอลสตัน และ บรูเดอร์ (Paulston, & Bruder 1976 60-77), ลิตเติลวูด (Littlewood 1983 20-60), กาวเวอร์, ฟิลลิปส์, และวอลเตอร์ส (Gower, Phillips, & Walter 1995 103-113), เออร์ (Ur 1996 124-132),

ลาร์สัน-ฟรีแมน (Larsen-Freeman 2000 132-134), และฮาร์เมอร์ (Harmer 2001 271-281) ได้เสนอกิจกรรมในการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ใกล้เคียงกันและสามารถสรุปโดยภาพรวมได้ดังนี้

1 กิจกรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามวัตถุประสงค์ (Functional Communication Activities) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาเป็นสื่อในการทำกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้สอนต้องกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความจำเป็นในการใช้ภาษา เพื่อหาข้อมูลที่ตนยังขาดอยู่ หรือเพื่อแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1 1 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลในวงจำกัด (Sharing information with restricted cooperation) กิจกรรมแบบนี้อาจเป็นงานคู่ (Pair work) หรือนานกลุ่ม (Group work) ผู้เรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มจะมีข้อมูลเพียงส่วนหนึ่ง และต้องถาม-ตอบเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลจนครบ เช่น

1 1 1 กิจกรรมการเลือกรูปภาพ (Identifying pictures) จากชุดรูปภาพที่กำหนดให้ โดยการแบ่งผู้เรียนออกเป็น A และ B A จะมีชุดรูปภาพแต่ B จะมีภาพเพียง 1 รูป ซึ่ง A จะต้องค้นหาว่าภาพที่ B เป็นภาพใด

1 1 2 กิจกรรมการจับคู่เหมือน (Discovering identical pairs) เป็นกิจกรรมกลุ่ม สมาชิกในแต่ละกลุ่มจะได้รับภาพคนละ 1 ใบ ให้ถามเพื่อนสมาชิกในกลุ่มเพื่อจับคู่คนที่มียภาพเหมือนกัน

1 1 3 กิจกรรมการหาลำดับที่และหาที่ตั้ง (Discovering sequences or locations) เป็นกิจกรรมคู่ A จะมีรูปภาพที่จัดลำดับไว้แล้วอย่างถูกต้อง ส่วน B จะมีภาพชุดเดียวกันที่ไม่ได้เรียงลำดับไว้ B จะต้องถาม A เพื่อให้ A บอกตำแหน่งของภาพจนกระทั่งสามารถจัดลำดับภาพได้ถูกต้องให้เหมือนภาพของ A

1 1 4 กิจกรรมการหาข้อมูลที่หายไป (Discovering missing information) หรือกิจกรรมช่องว่างระหว่างข้อมูล (Information gap activity) ซึ่งแมททริวส์ และรีดส์ (Mathreus, & Reads 1991 24-27) ได้อธิบายไว้ว่าเป็นกิจกรรมคู่ ที่ผู้เรียนแต่ละฝ่ายมีข้อมูลเพียงบางส่วน ผู้เรียนต้องพูดสื่อสารและถาม-ตอบเพื่อจะได้ข้อมูลที่ครบถ้วน และเติมเต็มข้อมูลที่ขาดหายไป

1 1 5 กิจกรรมการค้นหาความลับ (Discovering secrets) เป็นกิจกรรมที่จัดได้หลากหลาย เช่น เกม 20 คำถาม หรือการทายอาชีพ ซึ่งนักเรียนคนหนึ่งมีข้อมูลที่เป็นความลับ ผู้เรียนคนอื่นๆ พยายามถามคำถามเพื่อค้นหาความลับ

1 2 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลในวงกว้าง (Sharing information with unrestricted cooperation) มีลักษณะคล้ายคลึงกับกิจกรรมแลกเปลี่ยนข้อมูลในวงจำกัด แต่ผู้เรียนจะมีอิสระในการใช้ภาษาในวงกว้างกว่า นั่นคือ อาจมีการบรรยาย ให้ข้อเสนอแนะ และอธิบายเพิ่มเติมนอกเหนือจากการถาม-ตอบ เช่น

1 2 1 กิจกรรมการสื่อสารเกี่ยวกับรูปแบบหรือรูปภาพ (Communicating patterns and pictures) เป็นกิจกรรมคู่ A ได้รับวัสดุแล้วนำมาจัดวางให้เป็นรูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง B ได้รับวัสดุอีกชุดหนึ่งซึ่งเหมือนกัน ทั้งคู่ต้องสื่อสารกันให้เข้าใจจนกระทั่ง B สามารถจัดวางวัสดุได้เหมือน A

1 2 2 กิจกรรมการสื่อสารเกี่ยวกับแบบจำลอง (Communicating models) เป็นกิจกรรมคู่หรือกลุ่มก็ได้ โดย A สร้างแบบจำลองของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ส่วน B มีชิ้นส่วนของแบบจำลองเช่นเดียวกันและต้องพยายามใช้ชิ้นส่วนนั้นมาสร้างแบบจำลองให้เหมือน A โดยพยายามทำตามคำแนะนำของ A ความสำเร็จของงานจึงขึ้นอยู่กับความเข้าใจในคำแนะนำ

1 2 3 กิจกรรมการค้นหาคความแตกต่าง (Discovering differences) เป็นกิจกรรมคู่ที่ A และ B จะได้รับรูปภาพคนละ 1 รูป ซึ่งรูปภาพนั้นจะมีความแตกต่างกันเล็กน้อย ทั้ง A และ B จะต้องสนทนากันเพื่อหาจำนวนของความแตกต่างในภาพและบอกว่าแตกต่างกันอย่างไร

1 2 4 กิจกรรมการไปตามทิศทางที่บอก (Following directions) เช่น กิจกรรมคู่ที่ A ได้รับแผนที่ที่มีตำแหน่งที่ตั้งของอาคารสถานที่ ส่วน B มีแผนที่ซึ่งไม่ได้ระบุข้อมูลเอาไว้ A จะต้องสื่อสารกับ B เพื่อบอกทางให้ไปยังตำแหน่งที่ตั้งของอาคารสถานที่นั้น

1 3 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลและหาข้อสรุปจากข้อมูล (Sharing and processing information) กิจกรรมนี้คล้ายกิจกรรมการต่อภาพ (Jigsaw) คือ ผู้เรียนแต่ละคนจะได้รับข้อมูลที่ต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันก่อนจนได้ภาพรวมของข้อมูลทั้งหมด แล้วจึงนำข้อมูลไปแก้ปัญหาหรือหาข้อสรุปต่อไป เช่น กิจกรรมการลำดับเรื่องราว (Reconstructing story-sequences) หรือกิจกรรมภาพชุดเรื่องราว (Picture strip story) กิจกรรมการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหา (Pooling information to solve a problem) หรือการจัดเรียงประโยคที่ปะปนสลับที่ (Scrambled sentences) ให้ผู้เรียนเรียบเรียงประโยค หรือข้อความขึ้นใหม่ให้ถูกต้องตามเนื้อเรื่อง การฝึกชนิดนี้ผู้เรียนจะได้การเชื่อมต่อประโยค และการประสานเนื้อเรื่องเข้าด้วยกัน อาจให้ผู้เรียนเขียนเรื่องราวหรือเรียงลำดับภาพเหตุการณ์และเขียนบรรยายภาพ

1 4 กิจกรรมการหาข้อสรุปจากข้อมูล (Processing information) หรือกิจกรรมอภิปราย (Discussion) เป็นกิจกรรมการพูดเพื่ออภิปรายหาข้อยุติหรือแก้ปัญหา ได้แก่ การพูดบรรยายภาพ การพูดเพื่อค้นหาสิ่งของ รายการซื้อสินค้า กิจกรรมการแก้ปัญหาผู้เรียนจะได้รับข้อมูลเหมือนกันหมดและร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับข้อมูลนั้น เพื่อนำไปแก้ปัญหาย่างใดอย่างหนึ่ง

2 กิจกรรมการใช้ภาษาในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social interaction activities) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในการเข้าสู่สังคมตามบทบาทที่ได้รับ ผู้สอนควรสร้างความคุ้นเคยให้ผู้เรียน ซึ่งมี 2 ประเภทคือ การใช้ห้องเรียนเป็นบริบททางสังคมเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกภาษาในเรื่องใกล้ตัว ควรใช้ภาษาต่างประเทศในการสอนและการจัดระเบียบในชั้นเรียน ให้ผู้เรียนสนทนากับครูและเพื่อนเป็นภาษาต่างประเทศ อีกประเภทหนึ่งคือ ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในบริบทหรือสถานการณ์อื่น เช่น

2 1 การแสดงบทบาทสมมติ (Role play) เป็นการแสดงโดยใช้บทบาทที่สมมติขึ้นจากสถานการณ์ที่ใกล้เคียงความจริง โดยให้ผู้เรียนสวมบทบาทนั้นและแสดงออกไปตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งแดงเกอร์ฟิลด์ (Dangerfield 1991 34-39) ได้เสนอขั้นตอนในการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติไว้ดังนี้ ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาทาง

ภาษาใหม่ที่ได้รับจากบริบทหรือสถานการณ์ กำหนดบทบาทในการแสดง แจ่งวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติ ให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อมและฝึกซ้อม ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ สรุปผลการปฏิบัติกิจกรรม รายงานผล การปฏิบัติ และครูให้ข้อมูลสะท้อนกลับ ซึ่งกิจกรรมนี้ ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกภาษาในการเข้าสู่สังคมตามบทบาทของ ตนที่ได้รับกำหนด

2.2 สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นกิจกรรมที่ใช้สถานการณ์ที่จำลองให้เหมือนจริงที่สุด โดยให้ผู้เรียนเข้าไปอยู่ในในสถานการณ์นั้นและใช้ประสบการณ์ของตนเองมาตัดสินใจและแก้ปัญหาในสถานการณ์นั้นๆ

2.3 การแสดงละคร (Acting) ผู้แสดงต้องสวมบทบาทของตัวละครที่กำหนดไว้ กิจกรรมนี้เป็นการฝึกฝนทักษะทางภาษาในการสื่อสาร ความคล่องแคล่วในการพูดและความมั่นใจในตนเอง

2.4 การแสดงสด (Improvisation) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนใช้ภาษาโดยตรงอย่างทันทีทันใดเพื่อ ตอบสนองต่อสถานการณ์ที่กำหนด โดยที่ผู้เรียนไม่ได้คาดคิดและไม่ได้เตรียมการมาก่อนล่วงหน้า

นอกจากนี้เบิร์น (Byrne 1987: 100), ไรท์, เบทเทอร์ริดจ์, และบัคบี้ (Wright, Betteridge, & Buckby 1998: 7), ทอธ (Toth 1995: 8), แฮดฟีลด์ (Hadfield 2001: 4), และเรอังกัดจ์ อัมไพพันธ์ (2543: 2-3) ได้เพิ่มเติมเกมภาษา (Language games) การใช้เกมจะทำให้ผู้เรียนได้รับความสนุกสนานไป พร้อมๆกับการใช้ภาษา โดยมีการแข่งขันกัน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้เอื้อต่อการสื่อสาร ที่มีช่องว่างของข้อมูลเพื่อ ต้องการการเติมเต็ม มีทางเลือกในการใช้ภาษาอย่างเสรีและมีการสะท้อนหรือโต้ตอบในการสื่อสาร เกมภาษา คือ กิจกรรมทางภาษาที่จัดขึ้นเพื่อที่จะทดสอบ (Test) และเสริมสมรรถภาพ (Enlarge) ในการเรียนภาษาของผู้เรียน โดยเน้นหนักไปในทางผ่อนคลาย (Relax) เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน (Fun) และเกิดการเรียนรู้ทั้งในรายบุคคล และสมาชิกในกลุ่มภายใต้เงื่อนไข (Conditions) หรือกติกาที่กำหนด เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางภาษาอย่างไม่รู้ตัว

นอกจากนี้แฮดฟีลด์ (Hadfield 1998: 4-5, 1999: 8-10, 2001: 4-6) ได้สรุปประเภทของ กิจกรรมและเกมภาษาที่ใช้ในการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ดังต่อไปนี้

1 เกมการเดา (Guessing game) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนคนหนึ่งมีภาพ หรือมีข้อมูลบางอย่าง ในขณะที่อีกฝ่ายไม่มีข้อมูล จึงพูดเพื่อเดาในสิ่งที่ตนไม่รู้ จนสามารถเดาภาพหรือเหตุการณ์ได้

2 เกมการค้นหา (Searching game) เป็นกิจกรรมการแก้ปัญหา โดยการใช้คำถามถาม-ตอบ เพื่อ ต้องการค้นหาลักษณะบางอย่างตามแต่สถานการณ์

3 เกมการจับคู่ (Matching game) เป็นกิจกรรมการจับคู่บางสิ่ง เช่น รูปภาพ ที่มีข้อมูลบางอย่าง สัมพันธ์กัน อาจเป็นกิจกรรมกลุ่ม หรือทั้งชั้น โดยผู้เรียนจะพูดแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันเวียนไปรอบๆห้อง

4 การจับคู่ที่เหมือนกัน (Matching - up game) เป็นกิจกรรมการจับคู่หรือจับกลุ่ม ที่อาศัย หลักการของการปะติดปะต่อภาพ หรือเรื่องราวที่มีข้อตกลงร่วมกันหรือคล้ายคลึงกัน

5 เกมการแลกเปลี่ยน (Exchanging game) เป็นกิจกรรมที่มีการพูดเพื่อแลกเปลี่ยนข้อความ รูปภาพ หรือความคิดเห็นกับผู้อื่น อันนำมาสู่ความพึงพอใจทั้งสองฝ่าย

6 เกมการสะสม (Collecting game) เป็นกิจกรรมที่ผู้เล่นต้องการสะสมบัตรภาพให้อยู่ในชุดเดียวกันให้สมบูรณ์ อาจมีการเล่นเวียนกันไปทั่วห้อง

7 กิจกรรมการเชื่อมโยง (Combining activities) เป็นกิจกรรมที่ผู้เล่นต้องเรียงลำดับภาพ หรือข้อความที่เชื่อมโยงกันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ชุดเดียวกัน หรือเรื่องราวเดียวกัน

8 เกมการเรียงลำดับ (Arranging game) เป็นกิจกรรมที่ผู้เล่นต้องเรียงลำดับรูปภาพ ข้อความให้อยู่ในลำดับที่ถูกต้อง

9 กิจกรรมการแก้ปัญหา (Puzzle – solving game) เป็นกิจกรรมการแก้ปัญหา หรือค้นหาความลับ เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

10 กิจกรรมการจัดหมวดหมู่ (Sorting out activity) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องพูดสื่อสารเพื่อจัดหมวดหมู่ของบางสิ่งบางอย่าง

สรุปได้ว่า กิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น ควรมีช่องว่างระหว่างข้อมูล สถานการณ์ หรือกฎกติกาต่างๆ ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนพูดสื่อสารได้ตอบกับผู้อื่น เพื่อหาข้อยุติ หรือแก้ปัญหา จนกระทั่งบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรม โดยที่ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน รู้สึกผ่อนคลาย และเกิดการเรียนรู้ทางภาษาโดยไม่รู้ตัว เช่น กิจกรรมช่องว่างระหว่างข้อมูล กิจกรรมการอภิปราย บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง และเกมภาษาต่างๆ ฯลฯ

3.7 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร

สคริเวนเนอร์ (Scrivener 1994 29-30) ได้เสนอแนะขั้นตอนการจัดกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ดังต่อไปนี้

ขั้นก่อนเข้าสู่บทเรียน

1 ผู้สอนควรทำความเข้าใจกับกิจกรรมและสื่อการสอน อาจทดลองทำกิจกรรมด้วยตนเองก่อนแล้วพิจารณาว่าควรจัดลำดับขั้นตอนอย่างไร ใช้เวลานานเท่าใด ผู้เรียนมีความรู้เพียงพอพร้อมที่จะทำกิจกรรมหรือไม่ ผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือด้านใดบ้าง ข้อผิดพลาดที่มักเกิดกับผู้เรียนคืออะไร ครูควรมีบทบาทใดบ้าง คำสั่งใดบ้างที่มีความจำเป็นในการทำกิจกรรม

2 ครูควรหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่คาดว่าจะเกิดในการทำกิจกรรมไว้ด้วย เช่น การทำกิจกรรมคู่ แต่ ถ้าผู้เรียนมีจำนวนคี่ ครูควรให้ผู้เรียนคนนั้นทำกิจกรรมเดี่ยวหรือให้ทำเป็นกลุ่ม 3 คน ครูควรเตรียมกิจกรรมเมื่อผู้เรียนที่ทำการเสร็จก่อนเวลาเพื่อไม่ให้เกิดความวุ่นวายในชั้นเรียน

ขั้นในระหว่างบทเรียน

3 ก่อนการทำกิจกรรมครูควรมีการนำเข้าสู่กิจกรรม (Lead in) เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนในการทำกิจกรรม โดยการใช้คำถาม รูปภาพ หรือกำหนดสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด หรืออาจจะทบทวนความรู้ทางภาษาที่คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อการทำกิจกรรมของผู้เรียน

4 การจัดกิจกรรม (Setting up the activity) เป็นขั้นตอนการจัดผู้เรียนให้ทำกิจกรรม ดังนี้

4 1 การจัดที่นั่งให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม เช่น กิจกรรมคู่ กิจกรรมกลุ่ม

4 2 การให้คำสั่งที่กระชับและชัดเจนในการทำกิจกรรม

4 3 การสาธิตการทำกิจกรรมเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ผู้เรียน

4 4 การตรวจสอบความเข้าใจในการทำกิจกรรม เช่น คำสั่ง ลำดับขั้นตอนการทำกิจกรรม

5 การดำเนินกิจกรรม (Running the activity) เมื่อผู้สอนแจกใบงานหรือสื่อในการทำกิจกรรม และให้คำสั่งที่ชัดเจนในการทำกิจกรรมแก่ผู้เรียนแล้ว ให้ผู้เรียนทำกิจกรรม โดยครูไม่ควรสอดแทรกหรือขัดจังหวะ ในระหว่างการทำกิจกรรม เพราะจะทำให้ผู้เรียนไม่มั่นใจในการใช้ภาษา ครูควรเป็นผู้สังเกตการณ์ในการทำกิจกรรม และให้การช่วยเหลือเมื่อจำเป็นเท่านั้น

6 การจบกิจกรรม (Closing the activity) ไม่ควรหยุดทันทีเมื่อหมดเวลาในการทำกิจกรรม หรือ ในขณะที่ผู้เรียนทำกิจกรรมไม่สมบูรณ์ ควรให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ทำกิจกรรมจนเสร็จและกลับมานั่งที่ตามปกติก่อน จึงจะสรุปและตัดสินการทำกิจกรรมนั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายของกิจกรรม ครูควรมีการเตือนเพื่อบอกเวลาที่เหลือในการทำกิจกรรม

ขั้นหลังการทำกิจกรรม

ภายหลังการทำกิจกรรม (Post activity) ควรมีการให้ข้อมูลป้อนกลับในการทำกิจกรรม โดยมีการแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบคำตอบและความสำเร็จในการทำกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำเร็จของตน ใน การทำกิจกรรมและเป็นการกำลังใจในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป พูดคุยถึงปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพูดแสดงความคิดเห็น

ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่าแนวทางในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ควร จะดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้ คือ **ขั้นก่อนการทำกิจกรรม** ครูควรเลือกกิจกรรมที่มีความสนุกสนาน ที่สามารถ กระตุ้นผู้เรียนให้แลกเปลี่ยนข้อมูลในการสื่อสารได้ และเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้มีความพร้อมก่อนการทำ กิจกรรม **ขั้นในระหว่างการทำกิจกรรม** ครูควรนำเข้าสู่กิจกรรม โดยการกำหนดสถานการณ์ด้วยคำถาม บริบท หรือ รูปภาพก่อนลงมือทำ มีการจัดที่นั่งให้เหมาะสมกับกิจกรรม ครูให้คำสั่งในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างง่าย ๆ สั้นกระชับ และชัดเจนให้ผู้เรียนเข้าใจขั้นตอน อาจมีการสาธิตและตรวจสอบความเข้าใจในขั้นตอนการทำกิจกรรม เมื่อผู้เรียน ทำกิจกรรมครูมีบทบาทเป็นผู้สังเกตการณ์ อำนวยความสะดวก และไม่แทรกแซงในระหว่างการทำกิจกรรม **ขั้นหลัง การทำกิจกรรม** ครูควรสรุปผลย้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบผลการปฏิบัติกิจกรรม

4. การฝึกอบรม

4.1 ความหมายของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลอย่างหนึ่ง ที่สามารถช่วยให้องค์กรมีประสิทธิภาพในการทำงาน ได้มีนักวิชาการและผู้รู้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้ดังนี้

Collins Cobuild English Dictionary (2003 1542) ได้ให้ความหมายการฝึกอบรมไว้ว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้ทักษะที่บุคคลต้องการในการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

เริงลักษณ์ โรจนพันธ์ (2529 8), ทองฟู ชินะโชติ (2531 72), สมชาติ กิจยรรยง (2537 10), รุธีระ ปรวาลพฤกษ์ (2538 4), และยงยุทธ เกษสาคร (2544 7-8) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้คล้ายคลึงกันว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการเสริมสร้างสมรรถภาพของบุคคล เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงาน ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

ตามที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปความหมายของการฝึกอบรมได้ว่า เป็นกระบวนการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคคล ทั้งทางด้านความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ เพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญในการปฏิบัติงาน อันก่อให้เกิดประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

4.2 วัตถุประสงค์และประโยชน์ของการฝึกอบรม

เริงลักษณ์ โรจนพันธ์ (2529 8-9) และสิริเสก ชื่นมนัส (2540 46) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมไว้คล้ายคลึงกัน ดังนี้

- 1 เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ให้มีประสิทธิภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต
- 2 เพื่อฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับระบบบริหารด้านปฏิบัติการ ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการสร้างขึ้นมา อันจะทำให้สามารถลงมือปฏิบัติงานได้ทันทีเมื่อมีเครื่องมือพร้อม
- 3 เพื่อสนองต่อความยากของงาน และการเปลี่ยนแปลงของงาน
- 4 เพื่อให้ทราบนโยบาย หน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงาน ให้เข้าใจกฎ ข้อบังคับ ระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน สายการบังคับบัญชา สิทธิประโยชน์ที่แต่ละคนจะได้รับจากหน่วยงานนั้นๆ
- 5 เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้ความรู้ต่างๆ ที่ได้รับการอบรม เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมให้กว้างขวางและทันเหตุการณ์
- 6 เพื่อให้มีทัศนคติและขวัญกำลังใจที่ดี เกิดความเชื่อมั่นในตนเองที่จะปฏิบัติงานให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง

นอกจากนี้ เริงลักษณ์ โรจนพันธ์ (2529 9-10) และรุธีระ ปรวาลพฤกษ์ (2538 7-8) ได้สรุปประโยชน์ของการฝึกอบรมไว้ในแนวเดียวกัน ดังนี้

- 1 การฝึกอบรมทำให้ระบบงานดีขึ้น และวิธีการปฏิบัติงานมีสมรรถภาพสูงขึ้น
- 2 การฝึกอบรมทำให้ประหยัด ช่วยลดค่าใช้จ่าย แรงงาน และเวลาในการปฏิบัติงานให้น้อยลง

3 การฝึกอบรมช่วยลดระยะเวลาเรียนรู้งาน

4 การฝึกอบรมช่วยแบ่งเบาภาระผู้บริหาร เพราะผู้ได้รับการอบรมแล้วย่อมจะรู้และเข้าใจถึงวิธีการปฏิบัติงานได้ดีและถูกต้อง

5 การฝึกอบรมเป็นการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

6 การฝึกอบรมช่วยให้ขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานดีขึ้น

7 การฝึกอบรมช่วยส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ มีเจตคติที่ดีต่อองค์การ

ดังนั้น สามารถสรุปวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการฝึกอบรมได้ว่า การฝึกอบรมเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม อีกทั้ง เป็นการสร้างเสริมเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานของบุคลากรและพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าขององค์กรต่อไป

4.3 กระบวนการและขั้นตอนในการจัดฝึกอบรม

อรพวรรณ พรสีมา (2537 26-30), พัฒนา สุขประเสริฐ (2539 27-42), วิจิตร อาวะกุล (2540 114-117), และชูชัย สมितिไกร (2542 29-41) ได้เสนอกระบวนการและขั้นตอนในการฝึกอบรมไว้คล้ายกัน ดังนี้

1 การสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหา โดยผู้ทำโครงการฝึกอบรมจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสอบถาม และการสัมภาษณ์ เพื่อพิจารณาปัญหาขององค์กรที่ต้องการแก้ไขโดยการฝึกอบรม

2 การหาความจำเป็นของการฝึกอบรม (Training Needs) หมายถึง ความต้องการของบุคคลหรือหน่วยงานในการเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่ขาดประสิทธิภาพ เช่น การขาดความรู้ ประสบการณ์ หรือขาดทักษะ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาและความจำเป็นในการเข้ารับการฝึกอบรม

3 กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม ว่ามีความตั้งใจหรือมีความประสงค์ที่จะจัดการฝึกอบรมขึ้นเพื่อให้ได้ประโยชน์กับหน่วยงานและผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างไรบ้าง วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถจะแสดงออกให้เห็นได้และวัดได้อย่างชัดเจนและเป็นไปได้

4 วัตถุประสงค์ของวิชา การกำหนดขอบเขตของวิชาให้กะทัดรัดเป็นข้อๆ เพื่อให้วิทยากรได้เตรียมเนื้อหา วิธีการสอน ตรงตามหลักสูตรหรือโครงการต้องการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ และผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ได้จริง

5 กำหนดแนวทางฝึกอบรม พิจารณาถึงแนวทางที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเปลี่ยนแปลงต้องใช้ทฤษฎีหรือหลักการอะไรบ้างที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมให้มากที่สุด

6 กำหนดเทคนิคและวิธีการฝึกอบรม พิจารณาถึงเทคนิคที่เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม เนื้อหาวิชาในหลักสูตร จึงจะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ และได้รับประโยชน์ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากที่สุด

7 กำหนดสถานที่ฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ รวมถึง โสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ

8 การกำหนดตัวผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากร การเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเพียงพอและเหมาะสม เพื่อจะทำให้การฝึกอบรมเกิดประสิทธิภาพและเกิดผลเสียที่น้อยที่สุด วิทยากรควรเลือกบุคคลที่มีคุณภาพ มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาและมีประสบการณ์ในการให้ความรู้ จะทำให้การฝึกอบรมประสบผลสำเร็จ

9 กำหนดแนวทางและวิธีประเมินผล เพื่อประเมินค่าของการฝึกอบรมว่าเกิดความพึงพอใจ และตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

10 การรายงานผล เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้สนใจได้มีโอกาสรเรียนรู้และวิเคราะห์โครงการว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่ อย่างไรและมีความคุ้มค่ามากน้อยเพียงใด

สรุปได้ว่า กระบวนการฝึกอบรมมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้ เริ่มจากการสำรวจและวิเคราะห์หาความจำเป็นในการเข้ารับการฝึกอบรม การกำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม การเลือกประเภทของการฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรม การจัดทำหลักสูตรและเลือกเทคนิคที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ การดำเนินการฝึกอบรม ประเมินผลการฝึกอบรม และรายงานผลการฝึกอบรม เพื่อให้การฝึกอบรมบรรลุวัตถุประสงค์และดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ผู้จัดฝึกอบรมควรมีการเตรียมการและวางแผนการฝึกอบรมเป็นอย่างดี

4.4 การฝึกอบรมครูสอนภาษา

เอลลิส (Ellis 1990 26-28) ได้ให้ทัศนะว่าสิ่งที่สำคัญในการฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมของครูเพื่อไปสู่การปฏิบัตินั้น ควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่อไปนี้

1 การฝึกสร้างความตระหนักในการสอน (Awareness- raising) เป็นการเพิ่มพูนความรู้ทางการสอนให้กับครูเพื่อที่จะพัฒนาจิตสำนึกในการเป็นครูที่ดี อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้ครูเข้าใจหลักการของการสอนภาษาต่างประเทศ และเทคนิคในการฝึกปฏิบัติที่ครูควรคำนึง เพื่อสามารถนำไปใช้ในการสอนจริงในแต่ละบทเรียน ซึ่งสามารถพัฒนาได้จากการคิดไตร่ตรองและวิเคราะห์ผลสะท้อนกลับ (Reflection) ในการปฏิบัติการสอน ตลอดจนมีการประเมินผลการสอน (Evaluation) เพื่อพัฒนาการสอนให้ดีขึ้น การสร้างความตระหนักหรือปลูกฝังจิตสำนึกในการสอนนั้น ควรคำนึงถึงส่วนประกอบดังนี้

1.1 กิจกรรม (Activities) ที่ใช้ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความตระหนักในการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอน ซึ่งในแต่ละกิจกรรมควรมีภาระงาน (Tasks) ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้กระทำ ตลอดจนมีการเก็บข้อมูล (Data) ในการปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรม เพื่อนำข้อมูลนั้นมาประเมินผลและให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

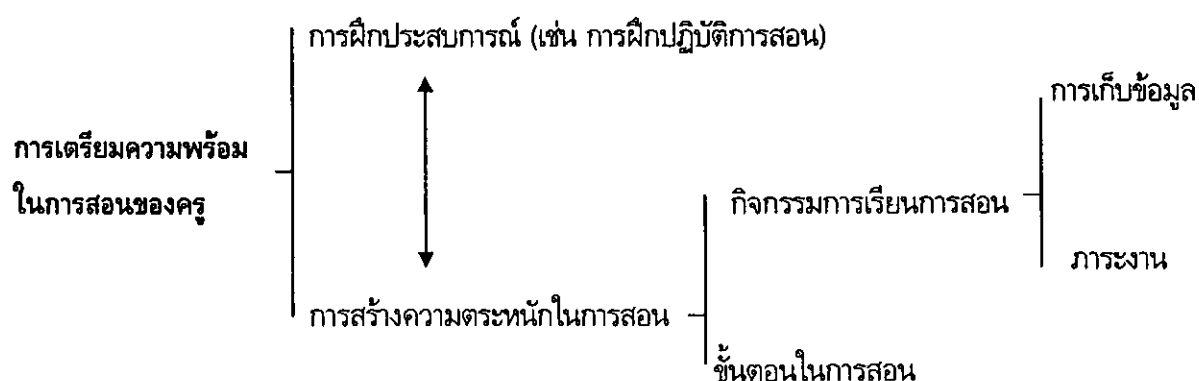
1.2 ขั้นตอนในการปฏิบัติ (Procedures) เป็นวิธีการดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จ โดยมีการวางแผนการสอนแต่ละขั้นตอนในแผนการสอนเพื่อช่วยครูในการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2 การฝึกประสบการณ์การสอน (Experiential) หรือการฝึกสอน (Teaching practice) เพื่อฝึกประสบการณ์ตรงในการสอนให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำได้ 2 วิธี ดังนี้

2.1 การฝึกสอนกับนักเรียนจริง เป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้ฝึกสอนจริงในชั้นเรียน

2.2 การฝึกสอนกับเพื่อนครูด้วยกัน

วิธีดังกล่าว จะสามารถช่วยให้ครูปรับปรุงการสอนของตนจากการประเมินผลการสอนร่วมกันและตระหนักถึงจุดดีและจุดบกพร่องในการสอนของตนเองได้ ดังคำกล่าวที่ว่า ยิ่งมีการฝึกฝนมากเท่าใด ยิ่งมีความชำนาญมากเท่านั้น จนสามารถพัฒนาตนเองเป็นครูสอนภาษาที่ดี ซึ่งเอลลิส (Ellis 1990) สรุปโครงสร้างกระบวนการฝึกอบรมครูสอนภาษา ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างกระบวนการฝึกอบรมครูสอนภาษา

ที่มา Rod Ellis (1990) *Activities and Procedures for Teacher Preparation* p 28

นอกจากนี้ วอลเลส (Wallace 1994 2-17) ได้จำแนกรูปแบบการฝึกอบรมครูสอนภาษา เพื่อเป็นครูที่มีความเชี่ยวชาญในการสอนไว้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1 การฝึกอบรมรูปแบบลอกเลียนแบบผู้เชี่ยวชาญ (Craft model) เป็นการฝึกอบรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมลอกเลียนแบบแนวปฏิบัติในการสอนของครูผู้เชี่ยวชาญทางการสอน มาฝึกปฏิบัติกับการสอนของตนเอง จนกระทั่งเกิดความชำนาญ คล้ายกับงานฝีมือที่ถอดแบบผลงานจากผู้เป็นต้นแบบ

2 การฝึกอบรมรูปแบบการดัดแปลงหรือประยุกต์จากผู้เชี่ยวชาญ (Applied science model) เป็นการฝึกอบรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำแนวคิดและทฤษฎีของผู้เชี่ยวชาญในการสอน ที่ได้ทำการวิจัยมาแล้ว มาปรับใช้กับการสอนของตนเอง จนกระทั่งเกิดความชำนาญ

3 การฝึกอบรมรูปแบบการย้อนคิดไตร่ตรอง (Reflective model) เป็นการฝึกอบรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมผสมผสานแนวคิดและทฤษฎีใหม่ที่ได้จากการฝึกอบรม มาผนวกเข้ากับประสบการณ์เดิมของตน แล้ว

ฝึกปฏิบัติการสอน มีการมองสะท้อนถึงจุดอ่อนในการสอนของตน และคิดไตร่ตรองหาแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อนำผลไปปรับปรุงการสอนของตน โดยการปฏิบัติการสอนใหม่ จนเป็นวัฏจักรของการฝึกปฏิบัติ จนกระทั่งสามารถพัฒนาตนเองไปสู่ครูผู้เชี่ยวชาญได้

สรุปได้ว่า กระบวนการฝึกอบบรมครูสอนภาษานั้น มีการให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎี เพื่อให้ครูผู้รับการฝึกอบบรมได้ทราบหลักการและทฤษฎีของการสอนภาษา และภาคปฏิบัติ เพื่อให้ครูผู้รับการฝึกอบบรมได้นำความรู้ในภาคทฤษฎี ไปปรับใช้ในการสอนของตน จนกระทั่งเกิดทักษะและความชำนาญในการสอน ตลอดจนสามารถวิเคราะห์ปัญหาในการสอนของตน และหาแนวทางในการปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้นได้

4.5 เทคนิคในการฝึกอบบรมครูสอนภาษา

สมหวัง คุรุวัตนะ (2539 117-146), และสมชาติ กิจยรรยง (2546 123-150) ได้แบ่งประเภทของการฝึกอบบรมโดยทั่วไป ซึ่งเป็นวิธีการในการนำเสนอข้อมูล ความรู้แก่ผู้รับการฝึกอบบรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบบรม จากแนวคิดของทั้งสองท่านจึงพอสรุปเทคนิคการฝึกอบบรมที่สำคัญๆไว้ 2 ประเภท คือ

1 เทคนิคการฝึกอบบรมประเภทเน้นบทบาทของวิทยากร เป็นการฝึกอบบรมที่วิทยากรเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการฝึกอบบรม โดยการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้รับการฝึกอบบรม ซึ่งมีหลายวิธี เช่น การบรรยาย (Lecture) การสาธิต (Demonstration) ฯลฯ

2 เทคนิคการฝึกอบบรมที่เน้นบทบาทของผู้รับการฝึกอบบรม เป็นการฝึกอบบรมที่เปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบบรมมีส่วนร่วมในการทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจจากการฝึกอบบรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการทำงานได้อย่างมั่นใจ เช่น เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม (Group discussion) การระดมสมอง (Brainstorming) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work shop) ฯลฯ

นอกจากนี้ ดอฟฟ์ (Doff 1986 3-4), วัตเวิร์ด (Woodward 1992 16-50), และเอลลิส (Ellis 1990 32-34) ได้เสนอแนะกิจกรรมหรือเทคนิคในการถ่ายทอด (Transmission) ข้อมูลหรือความรู้ที่เป็นเนื้อหาในการอบบรม (Content) ในการฝึกอบบรมครูสอนภาษา โดยการส่งเสริมให้ผู้รับการอบบรมได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับครูสู่การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1 การบรรยาย (Lecture) เป็นวิธีการฝึกอบบรมที่เน้นวิทยากรเป็นผู้บรรยายถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ให้กับผู้รับการฝึกอบบรม การบรรยายที่ดี ผู้บรรยายหรือวิทยากร ควรเปิดโอกาสให้ผู้ฟังหรือผู้รับการฝึกอบบรมได้มีส่วนร่วมในการบรรยาย เช่น เปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบบรมแสดงความคิดเห็น ระดมสมอง สรุปเนื้อหา รวมทั้งถามคำถามเพื่อให้วิทยากรตอบ หรืออาจมีเอกสารประกอบการบรรยายที่เอื้อให้ผู้รับการฝึกอบบรมได้ใช้ความคิดและความรู้จากการบรรยาย เพื่อเขียนสรุปในเอกสารนั้นด้วยตนเอง เอกสารอาจประกอบด้วยแผนผัง (Diagrams) คำสำคัญ (Key words) เนื้อหาไม่สมบูรณ์ (Incomplete content) ที่ต้องการให้ผู้รับการฝึกอบบรมเติมให้สมบูรณ์ รูปภาพ (Pictures) คำถามที่มีคำตอบแบบเลือกตอบ (Multiple-choice questions) ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้รับการฝึกอบบรมในการฟัง

บรรยาย ซึ่งวูดเวิร์ด (Woodward 1992 16-50) กล่าวถึงกิจกรรมที่ใช้ประกอบการบรรยาย เช่น ผังความคิด (Mind-map lecture) การให้คำสำคัญ (Lecture key words) การเรียงลำดับ (Sequencing) การระบุข้อความว่าเป็นจริงหรือเท็จ (True-false) การจับคู่ข้อความ (Matching) ผังความคิดสรุปสิ่งที่เรียนรู้ (Mapping what you already know) ฯลฯ

2 การสาธิต (Demonstration) วิทยากรแสดง หรือสาธิตให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมดูกระบวนการขั้นตอนในการปฏิบัติการสอน เพื่อเป็นการให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3 การใช้วิธีการกลุ่ม (Input from the Group) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีบทบาทมากที่สุด ในการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งมีการแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อระดมสมอง ประชุมพิจารณาหรืออภิปรายกัน ในหัวข้อและเวลาที่กำหนด เพื่อแสวงหาข้อสรุปและแก้ปัญหาของกลุ่มในเรื่องที่อภิปรายนั้น ได้แก่

3.1 การดึงเอาความรู้เดิมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกมา (Elicitation) เพื่อตรวจสอบความคิดเห็นและความรู้เดิมของครูออกมา โดยใช้การถาม-ตอบคำถาม

3.2 การอภิปรายกลุ่มหรือการอภิปรายคู่ (Group / pair discussion) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอภิปรายแสดงความคิดเห็น

3.3 กิจกรรมคู่หรือกิจกรรมกลุ่ม (Pair / group activities) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมทำกิจกรรม

4 การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Experiential Learning) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมหรือแสดงบทบาทตามที่ได้รับการเรียนรู้มาเพื่อเกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น เช่น การประชุมปฏิบัติการ (Workshop) มีการวางแผนการสอนร่วมกันภายในกลุ่ม เช่น จัดทำสื่อ ทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ทั้งทางด้านทฤษฎี และการปฏิบัติ อันเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการสอน

เออร์ (Ur 1996 1-9) ได้เห็นความสำคัญของการฝึกอบรมที่มีการให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตามรูปแบบการย้อนคิดไตร่ตรอง (Reflective model) ของวอลล์เลส (Wallace 1994 14-15) ที่มีการเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมและเชื่อมโยงความรู้ใหม่จากการฝึกอบรมกับประสบการณ์เดิมของตนเอง เพื่อคิดวิเคราะห์และพิจารณาหาทางปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น โดยใช้เทคนิควิธีการดำเนินการฝึกอบรมดังนี้

1 ให้ปัจจัยการนำเข้า (Inputs) แก่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม กล่าวคือเป็นการให้ข้อมูลโดยทั่วไปทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยการบรรยาย (Lecture) และเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ในแต่ละกิจกรรม โดยใช้คำถามนำเพื่อดึงความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2 การฝึกประสบการณ์ในการสอน (Experiential work) มีกิจกรรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้

ฝึกประสบการณ์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคิดตามโดยการอภิปรายร่วมกัน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกฝนประสบการณ์จากแนวคิดใหม่ โดยมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการฝึกประสบการณ์ในการฝึกอบรมดังนี้

2 1 การสังเกตการสอน (Lesson observation)

2 2 การสอนในชั้นเรียน (Classroom teaching)

2 3 การสอนกลุ่มย่อย (Microteaching) การสอนผู้เรียนกลุ่มย่อยในเนื้อหา ระยะเวลาสั้นๆ

2 4 การสอนเพื่อน (Peer teaching) การฝึกสอนกับกลุ่มเพื่อนผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยกัน

2 5 การทดลอง (Experiment)

2 6 การถามคำถาม (Inquiry)

3 ภาระงาน (Tasks) มีภาระงานให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ปฏิบัติเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้คิดวิเคราะห์ อภิปราย และฝึกแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดทักษะอันเป็นแนวทางในการแก้ปัญหการสอนของตนได้ บทบาทของวิทยากรเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) หรือผู้พัฒนา (Developer) มีหน้าที่กระตุ้นผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้อภิปรายและคิดวิเคราะห์ ไม่ชี้นำ (Inform) แนวทางในการแก้ไขปัญหาทั้งหมดแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

นอกจากนี้ แอบบอท และวินการ์ด, กาวเวอร์ และวอลเตอร์ส, ฮาร์มเมอร์, ฮับบาร์ด และคนอื่นๆ, และวิลลิส (Abbot, & Wingard 1981, Gower, & Walters 1983, Harmer 1983, Hubbard et al 1983, & Willis 1983 อ้างอิงใน Ellis 1990 26) ได้จัดทำหนังสือคู่มือในการฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอนสำหรับครูสอนภาษาต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นให้ครูได้รับข้อมูล ความรู้ และเทคนิควิธีทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ สามารถสรุปปัจจัยสำคัญในการเตรียมความพร้อมของครูไว้คล้ายคลึงกันว่าควรมีลักษณะดังนี้

1 มีการอธิบาย (Expositions) หลักการทางทฤษฎี และขั้นตอนในการนำไปใช้ในแต่ละบทเรียน

2 มีการให้ตัวอย่าง (Examples) แผนการจัดการเรียนรู้ และสื่อการสอนสำหรับครู

3 มีกิจกรรม (Activities) สำหรับครูในการฝึกปฏิบัติ เพื่อเป็นการสำรวจความพร้อมและประเมินผล การปฏิบัติอันเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการสอนภาษาต่างประเทศในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น ในการฝึกอบรมครูเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพนั้น วิทยากรควรเปิดโอกาสให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้ /ประสบการณ์ และฝึกปฏิบัติให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดทักษะและความรู้ อันเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนในห้องเรียนจริง และส่งผลต่อผู้เรียนให้มากที่สุด ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เทคนิคต่อไปนี้ในการฝึกอบรม คือ การบรรยาย (Lecture) การสาธิต (Demonstration) เทคนิคการระดมสมอง (Brainstorming) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion) เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และสามารถนำความรู้ ความเข้าใจเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติได้

4.6 การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม

สมหวัง ชุรรัตนะ (2539 : 187) ได้กล่าวถึงสิ่งที่จะได้รับการประเมินในการฝึกอบรมมีดังต่อไปนี้

1 การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการในด้านต่างๆ เช่น การเรียนรู้ (Learning) ความสามารถในการปฏิบัติงาน (Capability) และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงาน (Behavior)

2 การประเมินความเหมาะสมของกระบวนการฝึกอบรม โดยเน้นด้านความคิดเห็น / เจตคติหรือปฏิกิริยา (Reaction) ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับโครงการ / หลักสูตร / หัวข้อ / วิชา / วิทยากร และการดำเนินการฝึกอบรม

3 การประเมินผลประโยชน์ และคุณค่าของโครงการ / หลักสูตร ต่อการปฏิบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับประโยชน์ของหัวข้อวิชาต่างๆ ในหลักสูตรต่อการปฏิบัติงาน การนำเอาความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานของผู้ผ่านการอบรม และความคุ้มค่าของการเข้ารับการอบรม

4 การประเมินผลลัพธ์ / ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมโดยพิจารณาจากประเด็นต่างๆ ได้แก่ พฤติกรรมในการทำงานของผู้ผ่านการอบรมที่มีผลต่อหน่วยงาน และประสิทธิภาพ / ประสิทธิผลของงานก่อนและหลังการอบรม

ปาน สวัสดิ์สาลี (2535 : 9-13), สมหวัง ชุรรัตนะ (2539 : 189-193) และชูชัย สมิทธิไกร (2542 : 207-218) ได้สรุปปัจจัยสำคัญที่ต้องพิจารณาในการประเมินผลการฝึกอบรมไว้ในทำนองเดียวกันเป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ คือ

1 ปัจจัยนำเข้าของการฝึกอบรม (Inputs) ได้แก่ การวิเคราะห์หาความจำเป็นในการฝึกอบรม วัตถุประสงค์หลักของโครงการฝึกอบรม โครงการและกำหนดการฝึกอบรม เอกสารการฝึกอบรม การคัดเลือกวิทยากร การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2 กระบวนการดำเนินการฝึกอบรม (Processes) ได้แก่ วิทยากร ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เอกสารประกอบการบรรยาย สภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

3 ผลที่ได้จากการฝึกอบรม (Outputs) ได้แก่

3.1 การเรียนรู้ (Learning) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการจะให้เรียนรู้ตามที่ระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่

3.2 ปฏิกิริยา (Reaction) ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อความเหมาะสมของหัวข้อในการฝึกอบรม ความเหมาะสมของการจัดดำเนินการฝึกอบรม ประโยชน์ของโครงการ / หลักสูตรฝึกอบรมต่อการปฏิบัติงาน เจตคติต่อการฝึกอบรม ความคุ้มค่าของการฝึกอบรม

3.3 พฤติกรรม (Behavior) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานในทางที่ดีขึ้น การนำเอาความรู้ต่างๆที่ได้จากการอบรมไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

3.4 ผลลัพธ์ (Outcome or Result) การปฏิบัติงานของผู้ผ่านการอบรมที่มีผลต่อหน่วยงาน ได้รับการยอมรับจากบุคคลในหน่วยงาน และมีความก้าวหน้าในสายงานเพียงใด

นอกจากนี้ สมหวัง คุรุรัตน์ (2539 193-194) ได้เสนอแนะเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล สำหรับการประเมินผลการฝึกอบรมไว้ดังนี้

1 แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม แบ่งได้เป็นแบบอัตนัย และแบบปรนัย เช่น แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการฝึกอบรม

2 แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติ และอารมณ์ของผู้ตอบ มีหลายลักษณะคือ

2.1 แบบกำหนดคำตอบให้

2.2 แบบปลายเปิด ผู้ตอบตอบอย่างเสรี

2.3 แบบมาตราส่วนประเมินค่า

3 แบบสังเกต มี 2 ลักษณะคือ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เช่น แบบสังเกตพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน เพื่อประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

4 แบบสัมภาษณ์ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เก็บมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ตอบ มี 2 ประเภท คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ไม่ได้เตรียมคำถามไว้ล่วงหน้า

5 แบบบันทึกข้อมูล เป็นการเก็บข้อมูลตามสภาพจริง โดยมีการบันทึกข้อมูลไว้

จากการศึกษาการประเมินผลการฝึกอบรมข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะวัดผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา เป็นเครื่องมือในการประเมินผลด้านการเรียนรู้ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการฝึกอบรม เพื่อวัดปฏิภานหรือทัศนคติที่มีต่อการฝึกอบรม แบบประเมินความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูจากการฝึกปฏิบัติการสอนกับนักเรียนจริง เพื่อประเมินด้านพฤติกรรมในการสอนของครู

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการฝึกอบรมพบว่า การฝึกอบรมเป็นการเพิ่มพูนทั้งความรู้ และความสามารถในการสอนของครู จุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ การที่ครูสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ จากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในการสอนในชั้นเรียนจริงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้ ผู้วิจัยประสงค์จะจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาขึ้น เพื่อช่วยให้ครูสอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาอื่น มีความรู้ ความเข้าใจทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อพัฒนาการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ ยังส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ต่อไป

5. การสังเกตการสอนและการให้ข้อมูลป้อนกลับ

5.1 ความหมายของการสังเกตการสอน

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการสังเกตการสอน ไว้ดังนี้

นูแนน (Nunan 1989 78) ได้ให้ความหมายของการสังเกตการสอนไว้ว่า เป็นวิธีการที่ผู้สังเกตเฝ้าดูกิจกรรมต่างๆในห้องเรียนและเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ผลการปฏิบัติ

ริชาร์ดส์ และล็อกคาร์ท (Richards, & Lockhart 1994 12) กล่าวว่า การสังเกตการสอนคือ การเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นในการสอน ผู้สังเกตมีหน้าที่เก็บข้อมูลแต่ไม่ใช่ประเมินผลการสอน

เกบฮาร์ด (Gebhard 1999 35) กล่าวว่า การสังเกตการสอนในชั้นเรียนเป็นกระบวนการเก็บข้อมูลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และประเมินค่า แต่ไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2538 ภาคผนวก) กล่าวว่า การสังเกตเป็นกระบวนการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับระบบพฤติกรรมการเรียนการสอน

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2543 67) กล่าวว่า การสังเกตการสอน หมายถึง การจัดให้บุคคลหนึ่งหรือคณะบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการเรียนการสอน มาสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในขณะทำการสอนแล้วให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู เพื่อให้ครูได้พัฒนาการสอน ซึ่งกระทำในลักษณะสร้างสรรค์ให้ดีขึ้น มิใช่เป็นการตรวจตรา หรือจับผิด

สรุปได้ว่า การสังเกตการสอน เป็นวิธีการช่วยครูในการพัฒนาการเรียนการสอนวิธีหนึ่ง โดยการให้บุคคลที่มีความรู้สังเกตพฤติกรรมที่ครูปฏิบัติในขณะทำการสอนโดยมีการเก็บข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์และประเมินค่า หาแนวทางในการปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น โดยไม่ได้ตัดสินการสอนของครู

5.2 วัตถุประสงค์ในการสังเกตการสอน

เกบฮาร์ด (Gebhard 1999 36-38) ได้เสนอแนะวัตถุประสงค์ในการสังเกตการสอนไว้ดังต่อไปนี้

1 เพื่อประเมินการสอนของครู เพื่อประเมินจุดอ่อน จุดแข็งในพฤติกรรมการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2 เพื่อเรียนรู้วิธีการสอน ในกรณีที่คือนักเรียนฝึกหัดครู สังเกตการสอนของครูผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นแบบอย่างในการสอนต่อไป

3 เพื่อเรียนรู้ที่จะสังเกตให้เป็นหรือศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน มุ่งเน้นที่การเยี่ยมชั้นเรียนเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และประเมินค่าเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในการสอนที่ไม่ประสบผลสำเร็จ อันทำให้ครูเกิดความตระหนักในการสอนของตน

4 เพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัย การสังเกตเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ รู้จักเก็บรวบรวมวิเคราะห์และประเมินผลข้อมูล

5 เพื่อเพิ่มความตระหนักในการสอนของตน มีเป้าหมายในการสังเกต คือได้รับความรู้เพิ่มเติมในด้านการสอน เกิดการเรียนรู้ด้านทัศนคติ ความเชื่อ และการปฏิบัติตนในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการสอนของตนต่อไป สามารถสรุปได้ว่า การสังเกตการสอนมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อช่วยให้ครูมีการปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น กล่าวคือทำให้ครูมองเห็นข้อบกพร่องในการสอนของตน เรียนรู้วิธีที่จะเป็นครูที่ดี ตระหนักถึงหลักการในการสอน ตลอดจนมีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อพัฒนาการสอนให้ดีขึ้น

5.3 ขอบข่ายในการสังเกตการสอนในชั้นเรียน

วอลเลส (Wallace 1999 107-108), แพชลอร์ และฟิลด์ (Pachler , & Field 2001 66), และ ครุฑรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2538 ภาคผนวก) ได้สรุปขอบข่ายสำคัญในการสังเกตไว้กว้างๆ 3 ประการคือ

1 พฤติกรรมของครู

1.1 พฤติกรรมการสอน สังเกตพฤติกรรมในการสอนของครู ซึ่งมีองค์ประกอบหลายอย่าง ดังนี้ การสร้างความพร้อมในการเรียน การให้ความรู้ใหม่แก่ผู้เรียน การสอนซ่อมเสริม การตรวจสอบ ควบคุม และการเสริมแรง การประเมินผล การมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน

1.2 พฤติกรรมทั่วไป เป็นพฤติกรรมที่ช่วยสร้างเสริมพฤติกรรมการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การแต่งกาย ลักษณะท่าทาง การยืน การนั่ง การใช้สายตา การใช้ภาษา กิริยามารยาท การควบคุมอารมณ์

2 พฤติกรรมของผู้เรียน เช่น การตอบคำถามของครูในระหว่างการเรียนการสอน การถามคำถามในชั้นเรียน การพูดคุยสนทนา การทำงานที่ได้รับมอบหมาย

3 สถานการณ์ภายในชั้นเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนขณะมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้เรียน วัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมต่างๆ ไป

นอกจากนี้ บอริช (Borich 1994 30-31 อ้างอิงใน พิชัย เสริมจิตต์ 2545 19-22) ได้เสนอขอบข่ายในการสังเกตในชั้นเรียนไว้ 8 ประการดังนี้

1 บรรยากาศการเรียนรู้ เป็นการสังเกตการจัดชั้นเรียน โดยจัดสิ่งแวดล้อมในเชิงบวกในการเรียนรู้ อาจพิจารณาลักษณะสิ่งต่อไปนี้ ความอบอุ่น ความใส่ใจ การถ่ายทอดความรู้ การจัดลักษณะทางกายภาพของชั้นเรียน ความสัมพันธ์หรือปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน การแข่งขัน ความร่วมมือ กิจกรรมที่จัดขึ้นในชั้นเรียน

2 การจัดกาจัดชั้นเรียน เป็นการสังเกตการจัดชั้นเรียน โดยมีความคาดหวังของการตอบสนอง พฤติกรรมของผู้เรียน การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ มีลักษณะที่สำคัญได้แก่ การจัดการชั้นเรียนสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ กฎเกณฑ์ชั้นเรียนที่กำหนด ขั้นตอนการและการสื่อสาร การพัฒนาการเรียนการสอน การกำหนดระบบการจูงใจและผลลัพธ์ที่ตามมา การใช้เทคนิคการควบคุมชั้นเรียน

3 ความชัดเจนของบทเรียน เป็นการสังเกตการนำเสนอบทเรียนให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่

ผู้เรียนจะเข้าใจได้ ลักษณะต่างๆ ที่สังเกตจะทำให้เกิดความกระจำและชัดเจนของเนื้อหาในบทเรียน ได้แก่ การเตรียมเนื้อหาการเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งเนื้อหาในอดีตและอนาคต การทบทวน การสรุป การใช้ตัวอย่าง การจัดแสดง การสาธิต

4 ความหลากหลายในวิธีการเรียนการสอน เป็นการสังเกต การใช้วิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไป เช่น การใช้การดู การฟัง การเคลื่อนไหว เพื่อรักษาความสนใจและความเอาใจใส่ของผู้เรียน รวมทั้งการเลือกและการผสมวิธีการต่างๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ มีลักษณะดังนี้ เช่น การใช้สายตา การใช้เสียง การใช้ท่าทาง การผสมผสานการให้รางวัล การเสริมแรง ที่ทำให้ผู้เรียนสนใจ และผูกพัน

5 ภารกิจหลักของการสอน เป็นการสังเกตว่าปฏิบัติแบบมีอาชีพหรือปล่อยไปตามยถากรรม โดยการสังเกตการจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา ที่ส่งผลต่อการดำเนินการในชั้นเรียน อาจพิจารณาจากสิ่งต่อไปนี้ แผนการสอน การใช้กฎกระบวนกรที่เตรียมไว้เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา การกำหนดภาระงานที่จะกระทำ เพื่อความชัดเจนในการก้าวหน้าของการเรียนรู้ เช่น การทดสอบ การทบทวน การให้การบ้าน

6 การผูกติดของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนกรการเรียนรู้ในกิจกรรม เป็นการสังเกตการจัดเตรียม การกำหนดปัญหา กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิด ปฏิบัติ ฝึกฝน เช่น การจัดเตรียมกิจกรรมสำหรับฝึกปฏิบัติ การให้ผลสะท้อนกลับ การใช้กิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคล การยกย่องชมเชยโดยใช้วาจา การตรวจติดตามการบ้านที่มอบหมาย

7 ความสำเร็จของผู้เรียน เป็นการสังเกตความสมบูรณ์ของสิ่งที่นำเสนอหรือมอบหมายให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ เช่น ผลการสอนจากบทเรียนที่สอนไป ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการรอการตอบคำถาม ความถูกต้องของงาน

8 ผลลัพธ์การปฏิบัติและกระบวนกรคิดที่ดีกว่าเดิม เป็นการสังเกตการวางแผน การสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนกรคิดให้ดีขึ้น เช่น การใช้กิจกรรมความร่วมมือและกิจกรรมกลุ่ม การสาธิตรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ความสามารถทางสมอง การให้ผู้เรียนบรรยายสิ่งที่ปฏิบัติ การจัดเตรียมโอกาสให้ฝึกปฏิบัติอย่างอิสระ การใช้การประเมินผลการปฏิบัติ

5.4 การสังเกตพฤติกรรมในการสอนภาษา

รัชณีพร จารุงวณิชสกุล (2543 195-203) ได้แบ่งพฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูไว้ ดังนี้

1 การเตรียมการสอน ประกอบด้วย การจัดทำกำหนดการสอน และแผนการสอนล่วงหน้า การจัดเตรียมกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดเตรียมสื่อการสอนได้เหมาะสมกับการเรียนรู้ และการจัดเตรียมเครื่องมือวัดผลและประเมินผล

2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

2.1 ขั้นตอนการสอน

2.1.1 ขั้นเตรียมความพร้อม ได้แก่ การจัดกิจกรรมเร้าความสนใจ การแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ การทบทวนความรู้เดิม การเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาในบทเรียนเดิมกับบทเรียนใหม่

2 1 2 ขั้นตอนการสอน ได้แก่ การสอนตามขั้นตอน 3P's (Presentation Practice Production) การจัดลำดับขั้นตอนการสอนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การใช้เทคนิควิธีสอนน่าสนใจเหมาะสมกับเนื้อหา ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทักษะทางภาษาในกิจกรรมที่หลากหลาย

2 1 3 ขั้นสรุปสาระสำคัญของบทเรียน ครูมีการเชื่อมโยงบทเรียนนี้เข้ากับครั้งต่อไป และมอบหมายงานให้ผู้เรียนเตรียมล่วงหน้า

2 2 กิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ที่เน้นกระบวนการคิดร่วมกัน การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแต่ละคนได้มีโอกาสได้ปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคล คู่ และกลุ่ม การจัดกิจกรรมหลากหลายตามความสามารถของผู้เรียน การจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา ผู้เรียน และเวลา การจัดกิจกรรมที่สร้างความสนใจ สนุกสนานและเหมาะสมกับเนื้อหา

2 3 การใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียน ได้แก่ การใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในการเตรียมความพร้อม การออกคำสั่ง คำแนะนำ คำชี้แจงต่างๆ การถาม-ตอบคำถาม การชมเชย/ให้ข้อมูลป้อนกลับ การสรุปสาระสำคัญของบทเรียน รวมทั้งการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับผู้เรียนอย่างคล่องแคล่ว ซึ่งนอกเหนือจากนั้น ยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในชั้นเรียน

3 การใช้สื่อการเรียนการสอน ได้แก่ การใช้สื่อที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหา ระดับภาษา และวัยของผู้เรียน การใช้สื่อที่มีความชัดเจน ได้รับความสนใจของผู้เรียน และการจัดลำดับการใช้สื่ออย่างเหมาะสม

4 การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน

4 1 การสร้างบรรยากาศทางกายภาพ ได้แก่ การจัดชั้นเรียนได้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสื่อป้ายนิเทศหรือมุมส่งเสริมความรู้ด้านภาษา บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นกันเอง สนุกสนาน มีชีวิตชีวา

4 2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน ได้แก่ การเสริมแรงต่อผลการปฏิบัติ การให้ข้อมูลป้อนกลับ การใช้ภาษาท่าทาง การประสานสายตา การแสดงออกทางสีหน้า การให้คำแนะนำกับผู้เรียนที่เหมาะสม และการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น

4 3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ได้แก่ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในการปฏิบัติกิจกรรม

5 การวัดผลและประเมินผล ทั้งก่อนบทเรียน ในระหว่างบทเรียน และภายหลังจบบทเรียน

สรุปได้ว่าพฤติกรรมในการสอนภาษาอังกฤษ ที่สามารถสังเกตได้ประกอบด้วยด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการสร้างบรรยากาศในการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยทำการสังเกตด้านการจัดการเรียนการสอน เรื่องการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของครูสอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาวิชาอื่น ในชั้นฝึกปฏิบัติของการฝึกอบรม โดยครูทำการสอนกับนักเรียนในชั้นเรียนจริง

5.5 เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูลในการสังเกตการสอนภาษา

เกบฮาร์ด (Gebhard 1999 43) ได้เสนอวิธีการเก็บข้อมูลจากการสังเกตไว้ดังนี้ คือ

- 1 การตรวจสอบรายการ (Checklists) เพื่อตรวจสอบว่ามีพฤติกรรมนั้นๆเกิดขึ้นหรือไม่
- 2 การจดบันทึกความถี่ของพฤติกรรม (Tally sheets) เพื่อบันทึกความถี่ของการปฏิบัติในแต่ละ

ช่วงเวลา

- 3 การจดบันทึกบทสนทนาสั้นๆ (Notes with short dialogues) เพื่อบรรยายปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น

ในการสอน

- 4 การถอดความจากเทปบันทึกเสียง (Transcriptions) เพื่อบรรยายเหตุการณ์คล้ายกับการ

จดบันทึก

- 5 การใช้รหัสแสดงการปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน (Coded with a category system) เพื่อแสดงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน

เดย์ (Day 1990 44-54) ได้สรุปแนวคิดในการสังเกตการสอนไว้ 2 รูปแบบคือ

- 1 การสังเกตเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) เป็นการเก็บข้อมูลจากเหตุการณ์ในภาพรวมที่เกิดขึ้นในห้องเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหรือเก็บข้อมูลในบางพฤติกรรมที่ต้องการศึกษา ได้แก่

1.1 วิธีการเก็บข้อมูลโดยการจดบันทึกรายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน (Written Ethnography)

- 1.2 การบันทึกภาพและเสียงในการสอน (Audio and video recordings)

1.3 การจดบันทึก หรือบันทึกภาพ/เสียงในพฤติกรรมที่เจาะจง (A limited or selected ethnography or recording)

- 2 การสังเกตเชิงปริมาณ (Quantitative Approach) เป็นการสังเกตพฤติกรรมเฉพาะเจาะจงที่เห็นเด่นชัด เช่น การจัดที่นั่งของผู้เรียน การปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน การปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน การเคลื่อนไหวของครูในชั้นเรียน ฯลฯ ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลมีหลายลักษณะ เช่น

- 2.1 การตรวจรายการพฤติกรรม (Checklists)

- 2.2 การตรวจสอบความถี่ของพฤติกรรม (Frequency counts)

- 2.3 การประมาณค่า (Scales) หรืออาจเป็นการบันทึกด้วยรหัสตามรูปแบบของ SCORE

วอลล์ (Wallace 1994 67-82 1999 104-120) ได้เน้นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสังเกตไว้ 2 รูปแบบดังนี้ คือ

- 1 การสังเกตแบบมีโครงสร้างเน้นระบบ (Structured Approaches system-based) เป็นการสังเกตพฤติกรรมในการสอนที่มีการเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ และมีเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน เช่น ระบบ FIAC

2 การสังเกตแบบมีโครงสร้างรูปแบบเฉพาะกิจ (Structured Approaches ad hoc) เป็นการเก็บข้อมูลของพฤติกรรมเฉพาะที่ต้องการจะปรับปรุงเป็นพิเศษ จึงจัดลำดับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ขึ้นมา แล้วทำการสังเกตและเก็บข้อมูลเพื่อหาทางแก้ไขปัญหานั้นต่อไป ในบันทึกพฤติกรรมการสอนของครูมีวิธีการเก็บข้อมูลได้หลายทาง เช่น จากการสังเกตจริงในชั้นเรียนขณะที่มีการสอน (Real time observation) เก็บข้อมูลโดยการบันทึกเสียง (Audio taping) เก็บข้อมูลโดยการบันทึกวีดิทัศน์ (Video taping) และจากการถอดเทปบันทึกเสียง (Transcription)

สรุปได้ว่า การสังเกตการสอนเป็นวิธีการเก็บข้อมูลในการสอนเพื่อประเมินการสอนของครูเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งมีเทคนิควิธีในการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย ในการเลือกเครื่องมือที่ดีนั้น ควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการสังเกตพฤติกรรมที่ต้องการบ่งชี้ วิธีการบันทึกข้อมูล เพื่อให้ได้เครื่องมือตรงตามวัตถุประสงค์ในการสังเกต และเกิดประโยชน์สูงสุดในการสังเกตต่อไป ซึ่งในการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตการฝึกปฏิบัติการสอนในชั้นฝึกปฏิบัติของการฝึกอบรม เพื่อประเมินความสามารถในการปฏิบัติการสอนของครู โดยผู้วิจัยเลือกแบบสังเกตแบบประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อประเมินความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู โดยมีการประเมิน 3 ฝ่าย คือ ผู้สอนประเมินตนเอง เพื่อนสมาชิกประเมิน และวิทยากรเป็นผู้ประเมิน แล้วนำผลมาอภิปรายให้ข้อมูลป้อนกลับ

5.6 การให้ข้อมูลป้อนกลับ

1. ความหมายของการให้ข้อมูลป้อนกลับ

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความหมายของการให้ข้อมูลป้อนกลับไว้ดังนี้

ริชาร์ดส์ และล็อกคาร์ท (Richards, & Lockhart 1994 : 188), และกาวเวอร์, ฟิลลิปส์, และวอลเตอร์ส (Gower, Phillips, & Walters 1995 : 199) ให้ความหมายของการให้ข้อมูลย้อนกลับไว้ใกล้เคียงกันว่า เป็นการให้ข้อมูลต่อการทำงานของบุคคลที่ถูกประเมิน ซึ่งมีทั้งการให้ข้อมูลในแง่ดีและข้อมูลที่ต้องปรับปรุง ทั้งนี้ เพื่อต้องการให้ผู้ถูกประเมินเห็นจุดดีและทราบจุดบกพร่องในการปฏิบัติงานของตน เพื่อหาทางแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานของตนให้ดีขึ้น นอกจากนี้ เออร์ (Ur 1996 : 242) ได้เพิ่มเติมว่า การให้ข้อมูลป้อนกลับมีวิธีการประเมินทั้งการให้ข้อมูลโดยการบอกกล่าวทางวาจาและการเขียนประเมิน

ดังนั้น การให้ข้อมูลป้อนกลับ หมายถึง การให้ข้อมูลทั้งข้อดีและข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานบางอย่างของบุคคล เพื่อส่งเสริมให้มีกำลังใจและปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น โดยการบอกกล่าวและการเขียนประเมิน ทั้งนี้ การให้ข้อมูลป้อนกลับในปฏิบัติการสอนของครูนั้น เป็นวิธีการช่วยครูให้มองสะท้อนถึงผลการปฏิบัติการสอนเพื่อพัฒนาปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น

2 หลักการให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างมีประสิทธิภาพ

กาวเวอร์, ฟิลลิปส์, และวอลเตอร์ส (Gower, Phillips, & Walters 1995 199 - 206) ได้กล่าวถึงการให้ข้อมูลป้อนกลับในการปฏิบัติการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมีลักษณะดังนี้

1 การวางแผนเตรียมการในการให้ข้อมูลป้อนกลับ ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1 1 การให้ข้อมูลป้อนกลับเป็นการให้ข้อมูลที่เป็นส่วนตัวของครู ผู้ให้ข้อมูลควรเก็บเป็นความลับ และให้ข้อมูลในสถานที่ที่เหมาะสม เพื่อให้เกียรติกับครูผู้ถูกประเมิน

1 2 การให้ข้อมูลป้อนกลับที่ดี ควรใช้เวลาแก่ผู้ประเมินในการย้อนคิดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ไม่ควรเร่งรีบประเมินเพราะอาจได้รับข้อมูลที่ไม่ครอบคลุมประเด็น

1 3 ควรเลือกเวลาในการให้ข้อมูลป้อนกลับที่เหมาะสม ไม่ควรกระทำทันทีที่เสร็จสิ้นการสอน ควรเลือกเวลาที่สะดวกในช่วงเวลาหยุดพัก ในบรรยากาศที่ผ่อนคลายเพื่อให้มีเวลาในการรวบรวมความคิด และได้ข้อมูลที่สมเหตุสมผลต่อการพัฒนาการสอนของครู

1 4 การเขียนให้ข้อมูลป้อนกลับจะเป็นหลักฐานให้ครูเห็นผลสำเร็จในการปฏิบัติการสอนและข้อบกพร่องในการแก้ไขการสอนได้

1 5 ในการให้ข้อมูลป้อนกลับ ผู้ประเมินหรือผู้ให้ข้อมูลจะต้องมีความรู้ ความชำนาญในด้านนั้นๆ เป็นอย่างดี

2 กลยุทธ์ในการให้ข้อมูลป้อนกลับ ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

2 1 ให้ข้อมูลป้อนกลับให้ตรงประเด็นหรือตรงจุดมุ่งหมายในการประเมิน โดยประเมินในภาพรวมถึงความสำเร็จของการปฏิบัติการสอนว่าครูปฏิบัติได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่

2 2 ให้ข้อมูลป้อนกลับและประเมินการนำความรู้จากสิ่งที่ฝึกอบรมของครู มาประยุกต์ใช้ในการสอนหรือไม่ อย่างไร

2 3 ให้ข้อมูลป้อนกลับโดยพิจารณาว่าความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติการสอนนั้น เกิดจากการวางแผนการสอนหรือผิดพลาดที่ตัวครูผู้สอน

2 4 ให้ข้อมูลป้อนกลับในส่วนที่เป็นจุดดีก่อนเพื่อเป็นกำลังใจแก่ครู แล้วสรุปข้อบกพร่องและแนวทางแก้ไขในตอนท้าย

2 5 ให้ข้อมูลป้อนกลับในภาพรวมของการปฏิบัติการสอนมากกว่าการเจาะลึกในรายละเอียด

2 6 ให้ข้อมูลป้อนกลับให้ครูสามารถแยกแยะและนึกย้อนถึงความผิดพลาดหรือสิ่งที่เข้าใจผิดในการปฏิบัติการสอน

2 7 ให้ข้อมูลป้อนกลับในส่วนที่สำคัญจุดใหญ่ๆ ของความผิดพลาดในการปฏิบัติการสอน มิใช่ให้แก้ไขทั้งหมด เพราะจะทำให้ครูเกิดความท้อในการสอน

2 8 ให้ข้อมูลป้อนกลับโดยเปิดโอกาสให้ครูแสดงผลในการเลือกกระทำหรือแก้ปัญหาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบทเรียน และเปิดโอกาสให้ครูประเมินผลของการกระทำนั้นว่าสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไร

2 9 ให้ข้อมูลป้อนกลับโดยบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อให้ครูนึกย้อนถึงปัญหาและหาข้อสรุปในการแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

2 10 ให้ข้อมูลป้อนกลับโดยใช้เทคนิคการสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูล (Elicit) มิใช่บอกทั้งหมดเพื่อให้ครูเกิดความตระหนักและระลึกได้ด้วยตนเอง เพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป

2 11 ให้ข้อมูลป้อนกลับโดยการเปิดโอกาสให้ครูและสมาชิกผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นซึ่งกันและกัน

2 12 ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ครูด้วยความซื่อตรง และเที่ยงธรรมภายหลังการสังเกตการสอนในแต่ละบทเรียน

ดังนั้น พอสรุปหลักในการให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างมีประสิทธิภาพได้ดังนี้ ควรมีการทำข้อตกลงก่อนการสังเกตการสอนและการประเมินเพื่อให้ได้ผลการประเมินที่ตรงประเด็น ควรประเมินในภาพรวมของการปฏิบัติการสอนและประเมินในข้อดีก่อนเพื่อเป็นกำลังใจ ส่วนข้อบกพร่องควรใช้วิธีการสอบถามข้อมูล (Elicit) เพื่อให้ผู้สอนย้อนคิดและระลึกได้ด้วยตนเอง และหาแนวทางแก้ไขต่อไป ทั้งนี้ควรคำนึงถึงเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม สะดวก และมีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ผู้ประเมินควรมีความซื่อตรงในการประเมินและเก็บข้อมูลส่วนตัวของครูไว้เป็นความลับ

6. การจัดทำแผนการเรียนรู้

6.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

ผู้เชี่ยวชาญให้ความหมายของแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

กาวเวอร์, ฟิลลิปส์, และวอลเตอร์ส์ (Gower, Phillips, & Walters 1995 175), และฮาร์มเมอร์ (Harmer 2001 308) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้คล้ายกันว่า แผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson plan) คือ เอกสารที่มีรายละเอียดของการวางแผนขั้นตอน กิจกรรม สื่อการสอนและปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในการสอนไว้ล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูในการปฏิบัติการสอนบทเรียนนั้นให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้และเกิดปัญหาน้อยที่สุด

วัฒนาพร ระบุว่า (2542 บทนำ อ้างอิงใน สำลี รักสุทธี, และคนอื่นๆ 2544 42) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ผลของการเตรียมการอย่างเป็นรูปธรรมของการแปรหลักสูตรสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

สำลี รักสุทธี, และคนอื่นๆ (2544 42) ให้ความหมายว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง เป็นการระดมสรรพวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2545 : 2) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การวางแผนหรือเตรียมการสอนล่วงหน้าก่อนที่จะทำการสอน แล้วจัดบันทึกลายลักษณ์อักษร เพื่อให้คนที่ทำการสอนวิชานั้นๆสามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้รู้ให้ไว้ดังกล่าวพอสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้คือ การวางแผนในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละบทเรียน ที่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางให้ครูปฏิบัติและทำการสอนตามแผนการที่กำหนดไว้ให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

ดอर्फ (Doff 1989 : 101) ให้ความสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จะช่วยครูในการเตรียมการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา จุดประสงค์ และจัดลำดับขั้นตอนในการสอนได้อย่างเหมาะสม

2 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานให้ครูสามารถกลับมาศึกษาได้อีกครั้งภายหลังการสอน เพื่อประเมินความสำเร็จในการสอน และตรวจสอบขั้นตอนการสอนตามแผนที่วางไว้ได้

3 แผนการจัดการเรียนรู้สามารถนำมาใช้ใหม่ได้ในการสอนครั้งต่อไป

สำลี รักสุทธี, และคนอื่นๆ (2544 : 43-44) ให้ความสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นผลงานทางวิชาการชิ้นสำคัญของครู

2 แผนการจัดการเรียนรู้คือเข็มทิศบอกทางครู

3 แผนการจัดการเรียนรู้เหมือนพิมพ์เขียวของครู

4 แผนการจัดการเรียนรู้คือแผนที่บอกเป้าหมายการเดินทางของครูและนักเรียน

5 แผนการจัดการเรียนรู้คือเครื่องมือชี้วัดคุณภาพของครู

นอกจากนี้ บุรชัย ศิริมหาสาคร (2545 : 4) ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1 แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นหลักฐานที่แสดงถึงการเป็นครูมืออาชีพ มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า แผนการจัดการเรียนรู้ของครูสะท้อนให้เห็นถึงการใช้เทคนิคการสอน สื่อ นวัตกรรม และจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็ก มาผสมผสานกัน หรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน

2 แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการสอน สื่อ นวัตกรรม และวิธีการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนเอง

3 แผนการจัดการเรียนรู้ทำให้ครูผู้สอนและครูที่ปฏิบัติการสอนแทนสามารถปฏิบัติการสอนได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ

4 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการสอนครั้งต่อไป

5 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพครู ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการ เพื่อประกอบพิจารณาความดีความชอบประจำปี เพื่อขอเลื่อนตำแหน่งหรือระดับให้สูงขึ้น

ดังนั้น พอสรุปความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นการวางแผนการสอนอย่างมีระบบซึ่งสามารถเป็นแนวทางช่วยครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์ และเป็นหลักฐานสำคัญที่จะประกันคุณภาพของครูในการเป็นครูมืออาชีพได้

6.3 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

ฮาร์มเมอร์(Harmer 2001 308-309) เสนอแนะสิ่งสำคัญที่ควรคำนึงในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1 **กิจกรรม (Activities)** ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมเป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรคำนึงถึงว่าจะจัดกิจกรรมในชั้นเรียนในรูปแบบใด เช่น กิจกรรมทั้งชั้น กิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมคู่ หรือกิจกรรมเดี่ยวซึ่งกิจกรรมที่วางแผนไว้ต้องสอดคล้องกับเนื้อหาทางภาษาและทักษะที่ต้องการพัฒนา อีกทั้งควรเป็นกิจกรรมที่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน

2 **ทักษะทางภาษา (Skills)** ควรวางแผนการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับทักษะที่ต้องการพัฒนา โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะนั้นอย่างเหมาะสม

3 **ตัวภาษา (Language)** ในการสอนแต่ละบทเรียน ตัวเนื้อหาทางภาษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรพิจารณา เช่น โครงสร้างทางภาษา (Structure) คำศัพท์ (Vocabulary) การออกเสียงคำศัพท์ (Pronunciation) ซึ่งโครงสร้างทางภาษาใหม่นั้น ควรนำเสนอทีละโครงสร้างในแต่ละบทเรียน

4 **เนื้อหาทางภาษา (Content)** ครูผู้สอนควรเลือกเนื้อหาที่น่าสนใจที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ อันสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้มากที่สุด

กาวเวอร์, ฟิลลิปส์, และวอลเตอร์ส์ (Gower, Phillips, & Walters 1995 176-178), รุจิริ ภู่อาระ (2546 160), และสาลี รักสุทธี, และคนอื่นๆ (2544 67-80) ให้องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้คล้ายกันดังนี้

1 **ชื่อเรื่องหรือหัวเรื่อง** หมายถึง ชื่อเรื่องที่จะทำการสอน

2 **สาระสำคัญ** คือ เนื้อหา หลักการของความรู้ ความคิดรวบยอดที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รู้ในเรื่องนั้นๆ ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และเจตคติ

3 **จุดประสงค์การเรียนรู้** คือ จุดประสงค์ในการสอนที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และบรรลุจุดประสงค์ ทั้งความรู้ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของแต่ละรายวิชา การเขียนจุดประสงค์ที่ดีต้องครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้านคือ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นความสามารถทางด้านสมอง ความรู้ความจำ ความเข้าใจหรือความรอบรู้ในด้านหลักการ วิธีการ ทฤษฎี ด้านทักษะพิสัย (Skill) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม ด้านจิตพิสัย (Affective) คือ

จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นด้านทัศนคติ เจตคติ ความรู้สึกนึกคิดต่อเรื่องนั้นๆ อารมณ์ที่เกิดขึ้นหรือพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้มีอยู่ 2 ประเภท คือ

3.1 จุดประสงค์ปลายทาง คือ จุดประสงค์ใหญ่ที่เป็นเป้าหมายสำคัญ ที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่คาดหวังว่าจะปฏิบัติได้ตามหัวข้อเรื่องเมื่อจบแผนนี้

3.2 จุดประสงค์นำทาง คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่นำผู้เรียนไปสู่จุดประสงค์ใหญ่ เน้นการปฏิบัติ และลงมือทำ เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่คาดหวังว่าจะปฏิบัติได้โดยอาศัยเนื้อหา กิจกรรม และรายละเอียดในการสอนจากขั้นตอนจุดย่อยไปสู่จุดใหญ่ปลายทาง

4 เนื้อหา คือ เนื้อหาทางภาษา หรือรายละเอียดของเรื่องที่ใช้จัดการเรียนการสอนแต่ละครั้ง ประกอบไปด้วยมวลเนื้อหาที่นำมาสอน เช่น การออกเสียงคำศัพท์ (Pronunciation) คำศัพท์ (Vocabulary) โครงสร้างทางภาษา / ไวยากรณ์ (Grammar / structure) หน้าที่ทางภาษา (Functions) ฯลฯ

5 กิจกรรมการเรียนรู้ คือ ลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สภาพแวดล้อม และสภาพผู้เรียน เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย ซึ่งสำคัญ รักษุทธิ, และคนอื่นๆ (2544 74-76) เพิ่มเติมลักษณะการจัดกิจกรรมที่ดีไว้ดังนี้

5.1 จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

5.2 จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.3 จัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการในการเรียนรู้

5.4 จัดกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการที่สำคัญ เช่น การสังเกต การอ่าน การคิด ฯลฯ

5.5 จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน

5.6 จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในห้องเรียน โรงเรียนและในชีวิตจริง

6 สื่อการเรียนรู้ คือ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่นำมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

7 การวัดและประเมินผล คือ การวัดผล ประเมินผลในชั้นเรียน เพื่อประเมินหรือตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง

8 กิจกรรมเสนอแนะ คือ กิจกรรมอื่นๆที่สามารถนำมาใช้ปรับเปลี่ยนแทนกิจกรรมที่กำหนดไว้เดิมได้ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้

9 บันทึกผลหลังสอน คือ บันทึกผลสำเร็จในการสอน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับการสอนบทเรียนนั้นๆ

สรุปได้ว่า ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ควรคำนึงถึงสิ่งที่สามารถทำให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้บรรลุจุดประสงค์ซึ่งได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาทางภาษา ตัวภาษา และทักษะทางภาษาเป็นสำคัญ ส่วนองค์ประกอบในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง สารสำคัญ จุดประสงค์

การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสนอแนะ และบันทึกผลหลังสอน

6.4 รูปแบบของทำแผนการจัดการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2546 16), และรุจิร ภู่อารยะ (2546 160) กำหนดรูปแบบในการทำแผนการจัดการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ชั้น

แผนการเรียนรู้ ที่ เรื่อง	หน่วยการเรียนรู้ที่	
	ระยะเวลา	ชั่วโมง
1. จุดประสงค์ปลายทาง	(พฤติกรรมที่คาดหวังว่านักเรียนจะปฏิบัติได้ตามหัวข้อเรื่องเมื่อจบแผนนี้)	
2 จุดประสงค์นำทาง	(พฤติกรรมที่คาดหวังว่านักเรียนจะปฏิบัติได้โดยอาศัยเนื้อหาและรายละเอียด)	
3 เนื้อหาทางภาษา	(รายละเอียดที่วิเคราะห์จากมวลเนื้อหาที่นำมาสอน)	
	Pronunciation (การออกเสียงคำศัพท์)	
	Vocabulary (คำศัพท์)	
	Grammar / structure (โครงสร้างทางภาษา / ไวยากรณ์)	
	Functions (หน้าที่ทางภาษา)	
	Culture (วัฒนธรรม)	
4.สื่อและแหล่งการเรียนรู้	(สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่นำมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน)	
5 กิจกรรมการเรียนรู้	(ลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน)	
6 การวัดและประเมินผล	(การวัดผลประเมินผลในชั้นเรียน ที่นักเรียนสามารถทำได้ โดยอาศัยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง)	
7.กิจกรรมเสนอแนะ	(กิจกรรมอื่นๆที่สามารถนำมาใช้ปรับเปลี่ยนแทนกิจกรรมที่กำหนดไว้เดิมได้)	
8 บันทึกผลหลังสอน	(บันทึกผลสำเร็จในการสอน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ)	

ดังนั้น ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ควรมีรูปแบบดังองค์ประกอบข้างต้น เช่น ชื่อเรื่อง จุดประสงค์ เนื้อหา สื่อ กิจกรรมการเรียนการสอน ฯลฯ ในแต่ละหัวข้อควรระบุไว้อย่างละเอียดและชัดเจน เพื่อช่วยครูในการ

ปฏิบัติการสอนได้ตรงตามขั้นตอน เพื่อทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และบรรลุตามจุดประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร

ดนตรี แสงกล้า (2544 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กลวิธีการทำให้สำเร็จประกอบสถานการณ์จำลอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 15 คน พบว่า กลวิธีดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน และทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้ภาษาไทยในชั้นเรียนภาษาอังกฤษน้อยลง

ธิดารัตน์ นาคแก้ว (2544 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการสอนแบบเน้นโครงสร้างทางไวยากรณ์ในงานปฏิบัติเพื่อการสื่อสารที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาระบบสารสนเทศ คณะบริหารธุรกิจ ระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร จำนวน 28 คน พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนตามแนวดังกล่าวมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนคิดเป็นร้อยละ เท่ากับ 35.35 และมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 01

นิรญา โคตรศรี (2544 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ใช้กิจกรรมสมมติแบบมีลำดับขั้นกับนักเรียนที่มีทักษะการพูดภาษาอังกฤษต่ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 คน พบว่า รูปแบบการสอนดังกล่าวมีส่วนช่วยให้นักเรียนที่มีทักษะทางการพูดภาษาอังกฤษต่ำ มีส่วนร่วมในการพูดภาษาอังกฤษมากขึ้นและมีความเข้าใจในด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์มากขึ้น

สุกัญญา ศิลประสาธ (2544 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมณีเสวตรอุปถัมภ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 34 คน พบว่า การสอนโดยกิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษหลังการทดลองเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 และทำให้นักเรียนมีพัฒนาการมากในด้านความรับผิดชอบ ช่วยเหลือกลุ่มจนทำงานสำเร็จ กล้าแสดงท่าทางประกอบคำพูดตามบทสนทนา และความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมได้สำเร็จในเวลาที่กำหนด

เพ็ญแข วงศ์สุริยา (2546 43) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์จริง ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสกลนคร จำนวน 7 คน พบว่า สถานการณ์จริงทำให้ความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษา อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.23 มาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ และความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 01 มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดีมาก คือมีค่าเฉลี่ย 4.50 โดยใช้มาตราส่วน ประเมินค่า 5 ระดับ และมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 01

2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมครูสอนภาษาอังกฤษ

เสาวนีย์ เขียนดี (2540) ได้ทำวิจัยชุดการอบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษในการสร้างและ การใช้กิจกรรมทางภาษาเพื่อฝึกทักษะพูด แก่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในเขตอำเภอพิบูลมังสาหาร จำนวน 17 คน พบว่าครูมีความรู้ความเข้าใจในการใช้กิจกรรมทางภาษาเพิ่มมากขึ้น และสามารถสร้างกิจกรรมทางภาษาเพื่อฝึกทักษะพูดให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

กุลวดี วีระวานิช (2541) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาชุดฝึกอบรมครูเรื่องการใช้อุปกรณ์ประกอบ การสอนภาษา โดยการอบรมครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โรงเรียนสตรีวิทยา จำนวน 17 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการใช้อุปกรณ์ประกอบ การสอนภาษาเพิ่มมากขึ้น

สุสิทธิ์ เพียรช่าง (2544) ได้ทำการศึกษาผลการฝึกอบรมครูเรื่องการสอนทักษะการพูด โดยใช้กิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสาร ได้ทำการอบรมครูในระดับประถมศึกษาตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ จำนวน 20 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะพูดเพื่อการสื่อสารเพิ่มขึ้น และมีความสามารถในการสร้างและจัดกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

สายฝน ทรงเสียงไชย (2544) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลการฝึกอบรมครูเรื่องการสอนทักษะฟัง-พูด ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมและเกมทางภาษา ได้ทำการอบรมครูที่มีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา จำนวน 20 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจทฤษฎี การสอนทักษะฟัง-พูดเพื่อการสื่อสารเพิ่มขึ้น และมีความสามารถสร้างและนำเสนอกิจกรรมการฟัง-พูดเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพของผู้เข้ารับการอบรมอยู่ในระดับดีมาก

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตการสอนและการให้ข้อมูลป้อนกลับ

เอเคน (Eken 1999 16-20) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้ภาษาในการให้ข้อมูลป้อนกลับภายหลัง การสังเกตการสอนของกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม จากมหาวิทยาลัยบิลเคนท์ (Bilkent University School of English Language) ประเทศตุรกี กลุ่มแรกเป็นการศึกษาการให้ข้อมูลป้อนกลับของศึกษานิเทศก์ให้คำปรึกษาแก่ ครูจำนวน 7 คน เป็นเวลา 4 สัปดาห์ พบว่า ผู้นิเทศก์ใช้ภาษาในการถามอย่างสุภาพนุ่มนวลสูงสุดคือ 41.6% ส่วนการ อธิบายบอกเล่ามีค่าต่ำสุด คือ 8.8% อีกกลุ่มหนึ่งเป็นการศึกษาการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 19 คน จากวิทยากร 6 คน เป็นการวิเคราะห์ความรู้สึกรู้สึกของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ได้รับข้อมูลย้อนกลับจาก วิทยากรภายหลังการสังเกตการสอน พบว่า วิทยากรใช้คำถามที่ต้องการคำตอบแบบอธิบายมากที่สุดและผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมฟังพอใจมากที่สุดเช่นกัน คือ 82.85% และ 53.33%

ทอดด์ (Todd 1999 14) ได้ศึกษาการให้ข้อมูลป้อนกลับภายหลังการสังเกตการสอนแบบกลุ่มย่อยคของนักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี โดยทำการศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในการสอนแบบกลุ่มย่อยกับนักเรียนจริงเป็นเวลา 50 นาที พบว่า การให้ข้อมูลป้อนกลับเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในหลักสูตรดังกล่าวในการเชื่อมโยงทฤษฎีและแนวปฏิบัติเข้าด้วยกันโดยการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ส่วนผู้สอนได้รับประโยชน์จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการสอนเพื่อปรับปรุงการสอนต่อไป

ชุติมา ชมไพบุลย์ (2541) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูภาษาอังกฤษดีเด่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาที่ 6 จำนวน 7 คน จาก 7 จังหวัด พบว่า ครูภาษาอังกฤษดีเด่นมีการปฏิบัติพฤติกรรมการสอนทั้งห้าด้าน คือ การเตรียมการสอน การดำเนินการเรียนการสอน (เทคนิควิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และบรรยากาศในชั้นเรียน) การใช้สื่อการสอน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และการวัดผลประเมินผล (การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน) อยู่ในระดับมากที่สุด

รัชนิพร จาวรุ่งวนิชสกุล (2543) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูต้นแบบ ของครูต้นแบบ วิชาภาษาอังกฤษ ปี 2542 จำนวน 6 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 3 คน และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 3 คน พบว่า ครูต้นแบบมีพฤติกรรมการสอน 5 ด้านคือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน และด้านการวัดและประเมินผล

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความประสงค์จะจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาให้กับครูสอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาวิชาอื่นขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ การให้ความรู้ ความเข้าใจในภาคทฤษฎี การวางแผนการสอนและการฝึกปฏิบัติการสอน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการระดมสมอง คิดวิเคราะห์ อภิปรายในแต่ละกิจกรรมให้มากที่สุด ซึ่งการฝึกอบรมในครั้งนี้จะทำให้ครูสอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาวิชาอื่นมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพิ่มขึ้น และสามารถประยุกต์ความรู้ ความเข้าใจไปใช้ในการปฏิบัติการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ยังส่งผลไปยังการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามแนวการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ที่จบจากสาขาวิชาอื่น โรงเรียนวัดป่าไผ่ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามรายละเอียดดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีดำเนินการและการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ คือ ครูสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 20 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sample) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

1. เป็นครูประจำการสังกัดโรงเรียนวัดป่าไผ่
2. สอนภาษาอังกฤษระดับช่วงชั้นที่ 1- 3
3. จบการศึกษาจากสาขาวิชาอื่น ที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ
4. มีความต้องการในการเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาการสอนของตน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ใช้เวลาในการฝึกอบรม 6 วันต่อเนื่องกัน วันละ 6 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 36 ชั่วโมง ในวันที่ 12 - 17 พฤษภาคม 2548 ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ขึ้นให้ความรู้ภาคทฤษฎี (Inputs) ในวันที่ 12 - 13 พฤษภาคม 2548 ณ ห้องประชุมทองอุไร มวกเหล็กพาราไดส์ รีสอร์ท

ระยะที่ 2 ขึ้นวางแผนการสอน (Lesson Planning) ในวันที่ 14 - 15 พฤษภาคม 2548 ณ โรงเรียนวัดป่าไผ่

ระยะที่ 3 ขึ้นฝึกปฏิบัติการสอนและการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Teaching Practice and Giving Feedback) ในวันที่ 16 - 17 พฤษภาคม 2548 ณ โรงเรียนวัดป่าไผ่

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังต่อไปนี้

- 1 แผนดำเนินการฝึกอบรม
- 2 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย
 - 2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา
 - 2.2 แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู ก่อนและหลังการฝึกอบรม
 - 2.3 แบบประเมินความสามารถในสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู
 - 2.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1 แผนดำเนินการฝึกอบรม ประกอบด้วย
 - 1.1 ตารางการฝึกอบรม ใช้เวลาฝึกอบรมเป็นเวลา 6 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวม 36 ชั่วโมง (ภาคผนวก ก หน้า 96)
 - 1.2 แผนการฝึกอบรม จำนวน 5 แผน (ภาคผนวก ก หน้า 97-137) ซึ่งแต่ละแผนประกอบด้วยหัวข้อย่อยดังต่อไปนี้
 - 1.2.1 ชื่อเรื่อง
 - 1.2.2 จุดประสงค์ในการฝึกอบรม
 - 1.2.3 เนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรม
 - 1.2.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม
 - 1.2.5 หลักการและเหตุผลในการเลือกเนื้อหาการฝึกอบรม
 - 1.2.6 อุปกรณ์และสื่อในการฝึกอบรม
 - 1.2.7 ขั้นตอนและวิธีการฝึกอบรม
 - 1.2.8 การวัดและประเมินผล
 - 1.2.9 ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
 - 1.2.10 รายการหนังสืออ้างอิงและแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม

สำหรับเนื้อหาในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา แบ่งออกเป็น 5 หัวข้อใหญ่ดังนี้

แผนการฝึกอบรมที่ 1 ทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) และ การสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Teaching communicative English speaking)

แผนการฝึกอบรมที่ 2 ภาษาอังกฤษสำหรับครูที่ใช้ในชั้นเรียน (Classroom Language)

แผนการฝึกอบรมที่ 3 กิจกรรมทางภาษาและการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร (Oral communication activities and managing the activities) มีดังต่อไปนี้

- 1 Information gap activities
- 2 Spot the differences
- 3 Finding objects
- 4 Matching activities
- 5 Chain stories
- 6 Dominoes
- 7 Searching games
- 8 Problem-solving activities
- 9 Meeting people at the airport
- 10 Giving reasons

แผนการฝึกอบรมที่ 4 การวางแผนการสอน (Lesson Planning)

แผนการฝึกอบรมที่ 5 การฝึกปฏิบัติการสอนและการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Teaching Practice and Giving Feedback)

2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา (ภาคผนวก ข หน้า 141-142) เป็นแบบประเมินตามวิธีของลิเคิร์ท ยึดหลักการประเมินผลการฝึกอบรมของสำนักงาน ก.พ. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการฝึกอบรม โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะทำแบบประเมินภายหลังการฝึกอบรมเสร็จสิ้น แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 10 ข้อ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินความคิดเห็นในช่องระดับความคิดเห็น 1-5 ซึ่งมีเกณฑ์ของระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน 5 = มากที่สุด

ระดับคะแนน 4 = มาก

ระดับคะแนน 3 = ปานกลาง

ระดับคะแนน 2 = น้อย

ระดับคะแนน 1 = น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิด ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเขียนตอบแบบสอบถามตามหัวข้อที่กำหนดให้ 3 ข้อ เพื่อประเมินสิ่งที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับ และเป็นประโยชน์ในการสอนของตน

2.2 แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู ก่อนและหลังการฝึกอบรม (ภาคผนวก ข หน้า 143-144) จำนวน 25 ข้อ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย แบบถูกผิด (True-false) เนื้อหาในการทดสอบประกอบด้วย หลักการของแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยยึดหลักการของนูแนน, ลาร์สัน-ฟรีแมน, ฮาร์เมอร์, บราวน์, และริชาร์ดส์ และ รอร์ดเจอร์ส (Nunan 1999, Larsen-Freeman 2000, Harmer 2001, & Richards, & Rodgers 2002) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ยึดหลักการของ สคริเวนเนอร์ (Scrivener 1994) โดยดัดแปลงมาจากแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของ ซูลีพร เพียรช่าง (2544 134-136), และสายฝน ทรงเสี่ยงไชย (2544 151-152) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของครูในภาคทฤษฎี ก่อนและหลังการฝึกอบรม

2.3 แบบประเมินความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู (ภาคผนวก ข หน้า 145) มีเนื้อหาเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยยึดหลักการของสคริเวนเนอร์ (Scrivener 1994) และดัดแปลงมาจากแบบประเมินความสามารถในการใช้กิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารของ ซูลีพร เพียรช่าง (2544 137) และแบบประเมินความสามารถของสายฝน ทรงเสี่ยงไชย (2544 153) เพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู ในการปฏิบัติการสอนกับนักเรียนจริงในภาคปฏิบัติของการฝึกอบรม โดยมีการประเมิน 3 ฝ่าย คือ ครูผู้สอนประเมินตนเองหลังการสอน เพื่อนสมาชิกผู้เข้าอบรม และวิทยากรร่วมสังเกตการสอนและประเมินการสอนของครูผู้สอนแต่ละกลุ่ม แบบประเมินนี้มีอยู่ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ผู้ประเมินต้องแสดงความคิดเห็นต่อการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครูผู้สอน โดยการสังเกตการสอนและประเมินความคิดเห็นในช่องระดับความคิดเห็น 1-5 ซึ่งมีเกณฑ์ของระดับคะแนนดังต่อไปนี้

ระดับคะแนน 5 = มากที่สุด

ระดับคะแนน 4 = มาก

ระดับคะแนน 3 = ปานกลาง

ระดับคะแนน 2 = น้อย

ระดับคะแนน 1 = น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบประเมินลักษณะปลายเปิด ผู้ประเมินเขียนแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูผู้สอน

2.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา (ภาคผนวก ข หน้า 146) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา โดยนักเรียนที่ได้เรียนกับครูผู้สอนที่เป็น

ตัวแทนในการปฏิบัติการสอนจะเป็นผู้ทำแบบประเมินภายหลังเสร็จสิ้นการสอนของครู แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท จำนวน 7 ข้อ ให้นักเรียนที่ได้เรียนกับครูฝึกปฏิบัติการสอนประเมินความคิดเห็นในช่องระดับความคิดเห็น 1-5 ซึ่งมีเกณฑ์ของระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน 5 = มากที่สุด

ระดับคะแนน 4 = มาก

ระดับคะแนน 3 = ปานกลาง

ระดับคะแนน 2 = น้อย

ระดับคะแนน 1 = น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นลักษณะปลายเปิด ให้นักเรียนเขียนตอบแบบสอบถามในสิ่งที่ชอบ สิ่งที่ไม่ชอบ และสิ่งที่ต้องการให้มีในบทเรียนครั้งต่อไปในการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

วิธีดำเนินการและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบ Pretest – Posttest Design ซึ่งมีแบบแผนการทดลองดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
T_1	X	T_2

ความหมายของสัญลักษณ์

T_1 หมายถึง การสอบก่อนการทดลอง (Pretest)

T_2 หมายถึง การสอบหลังการทดลอง (Posttest)

X หมายถึง การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการ

สื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา

2 การดำเนินการทดลอง

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นก่อนการฝึกอบรม

1 สำนวความต้องการก่อนการฝึกการอบรม โดยใช้แบบสำรวจความสนใจและความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อเลือกหัวข้อในการฝึกอบรมให้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของผู้เข้ารับ การฝึกอบรม (ภาคผนวก ข หน้า 140 และการวิเคราะห์ผลที่ภาคผนวก ค ตาราง 6 หน้า 148)

2 เสนอโครงการฝึกอบรมต่อโรงเรียน

3 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4 1 แผนการดำเนินการฝึกอบรม

4 2 เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

4 2 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา

4 2 2 แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู ก่อนและหลังการฝึกอบรม

4 2 3 แบบประเมินความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู ในภาคปฏิบัติของการฝึกอบรม

4 2 4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นดำเนินการฝึกอบรม

1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ก่อนการฝึกอบรม

2 ทำการฝึกอบรมตามแผนดำเนินการฝึกอบรม กับครูสอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาวิชาอื่น จำนวน 6 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 36 ชั่วโมง โดยแบ่งขั้นตอนไว้ดังนี้

ระยะที่ 1 ขั้นให้ความรู้ในภาคทฤษฎี (Inputs) โดยวิทยากรบรรยายประกอบการสาธิตการสอน และการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะมีส่วนร่วมในการระดมสมอง วิเคราะห์และอภิปรายในแต่ละกิจกรรม

ระยะที่ 2 ขั้นวางแผนการสอน (Lesson Planning) โดยผู้เข้ารับการอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เป็นกลุ่มตามระดับช่วงชั้นที่สอน กลุ่มละ 4 คน รวม 5 กลุ่ม ในแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมสมองเพื่อวางแผนการสอน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดทำสื่อการสอน โดยมีวิทยากรเป็นผู้ให้คำปรึกษา

ระยะที่ 3 ขั้นฝึกปฏิบัติการสอนและการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Teaching Practice and Giving Feedback) มีรายละเอียดดังนี้

การฝึกปฏิบัติการสอน ครูผู้สอนซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มจำนวน 5 คน ฝึกปฏิบัติการสอนกับนักเรียน มีการประเมินการปฏิบัติการสอนของตัวแทนครูผู้สอนจากแต่ละกลุ่ม โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู จากผู้ประเมิน 3 ฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายที่ 1 วิทยากร 2 คนสังเกตการสอนและประเมินการสอน ฝ่ายที่ 2 สมาชิกผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกในกลุ่มของครูตัวแทนกลุ่มใดสอนจะต้องร่วมประเมินทุกคน ส่วนสมาชิกกลุ่มอื่นๆ จะมีตัวแทนครูผู้สอนของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ประเมินหลักและประเมินร่วมกับสมาชิกในกลุ่มอย่างน้อย 1 คน ร่วมสังเกตการสอนและประเมินการสอนแล้วสรุปการประเมินร่วมกันภายในกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด ฝ่ายที่ 3 ครูผู้สอนประเมินการสอนของตนภายหลังการสอน โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู และนักเรียนประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมทางภาษา โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนทักษะนี้

การให้ข้อมูลย้อนกลับ ภายหลังการฝึกปฏิบัติการสอนของครู ผู้ประเมินทั้ง 3 ฝ่ายร่วมอภิปรายผลการสอนทั้งจุดดีและจุดอ่อน เพื่อวิเคราะห์ปัญหา และหาแนวทางแก้ไข โดยใช้ข้อมูลจากแบบประเมินความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาในขั้นฝึกปฏิบัติการสอน วิทยากรให้ข้อมูลย้อนกลับในการสอนของครูแต่ละกลุ่ม ครูผู้สอนเขียนสรุปผลหลังการสอน

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นหลังการฝึกอบรม

1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา และทำแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการฝึกอบรม เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ภายหลังการฝึกอบรม

2 วิเคราะห์ข้อมูล

3 สรุปและอภิปรายผล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1 นำข้อมูลจากแบบประเมินความคิดเห็นของครูที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ตอนที่ 1 มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรมและแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลความหมายของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543 107-108) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4 51- 5 00 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3 51- 4 50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2 51- 3 50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1 51- 2 50 แปลความหมายว่า มีความพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1 00- 1 50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 รวบรวมการเขียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละข้อ มาเขียนสรุปภาพรวมเป็นความเรียงทีละข้อ

2 นำข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู มาสรุปคะแนนเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ก่อน-หลังการฝึกอบรม และวิเคราะห์หาค่า t-test แบบ Dependent (ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ 2538 104-105)

3 นำข้อมูลจากแบบประเมินความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู ในภาคปฏิบัติของการฝึกอบรม ตอนที่ 1 หาค่าเฉลี่ย(Mean) ของความสามารถในการสอน และแปลความหมายโดยมีเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543 107-108)

ค่าเฉลี่ย 4 51- 5 00 แปลความหมายว่า มีความสามารถในการสอนมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3 51- 4 50 แปลความหมายว่า มีความสามารถในการสอนมาก

ค่าเฉลี่ย 2 51- 3 50 แปลความหมายว่า มีความสามารถในการสอนปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1 51- 2 50 แปลความหมายว่า มีความสามารถในการสอนน้อย

ค่าเฉลี่ย 1 00- 1 50 แปลความหมายว่า มีความสามารถในการสอนน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบประเมินลักษณะปลายเปิด รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มาเขียนสรุปเป็นความเรียง

4 นำผลการประเมินจากแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ตอนที่ 1 มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) ของความพึงพอใจในการเรียนและแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลความหมายของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543 107-108)

ค่าเฉลี่ย 4 51- 5 00 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3 51- 4 50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2 51- 3 50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1 51- 2 50 แปลความหมายว่า มีความพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1 00- 1 50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 รวบรวมความคิดเห็นจากการเขียนตอบแบบประเมินเป็นรายชื่อของนักเรียนแต่ละห้อง มาเขียนสรุปเป็นความเรียงทีละห้อง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1 การหาค่า t-test แบบ Dependent (ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ 2538 104 -105) ของแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา แบบประเมินความสามารถในการสอน ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มี ต่อการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ที่จบจากสาขาวิชาอื่น โรงเรียนวัดป่าไผ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 20 คน ใช้เวลาในการฝึกอบรม 6 วัน รวมทั้งสิ้น 36 ชั่วโมง การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู ก่อนและหลังการฝึกอบรม

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกอบรม เพื่อประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 20 คน ทำแบบสอบถามภายหลังการฝึกอบรมเสร็จสิ้น แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรมตามวิธีของลิเคิร์ท เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับ 5 = มากที่สุด ระดับ 4 = มาก ระดับ 3 = ปานกลาง ระดับ 2 = น้อย และระดับ 1 = น้อยที่สุด มีจำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรม ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543. 107 -108)

ค่าเฉลี่ย 4.51- 5.00 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51- 4.50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51- 3.50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51- 2.50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00- 1.50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการประเมินความคิดเห็นและวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรมในครั้งนี้ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตาราง 2 ต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรม

ข้อความ	ระดับคะแนน					ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
	5	4	3	2	1		
1 ข้าพเจ้าได้รับความรู้ แนวคิด และทักษะใหม่ๆจากการฝึกอบรม	12	8	0	0	0	4.60	มากที่สุด
2 การฝึกอบรมครั้งนี้เพิ่มพูนความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของข้าพเจ้า	10	10	0	0	0	4.50	มาก
3 เนื้อหาที่ได้รับจากการฝึกอบรมเป็นประโยชน์ต่อการสอนภาษาอังกฤษของข้าพเจ้า	12	7	1	0	0	4.55	มากที่สุด
4 ข้าพเจ้ามั่นใจว่าจะนำสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติการสอนได้จริง	10	8	2	0	0	4.40	มาก
5 การฝึกอบรมครั้งนี้สนองตอบต่อความจำเป็นของครูสอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาอื่นได้	13	6	1	0	0	4.20	มาก
6 สัดส่วนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	6	9	4	0	1	3.95	มาก
7 วิทยกรในการฝึกอบรมโดยภาพรวมสามารถเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ให้แก่ข้าพเจ้าได้	14	5	1	0	0	4.65	มากที่สุด
8 กิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรมเอื้อต่อการเรียนรู้ และเป็นประโยชน์ต่อข้าพเจ้า	15	5	0	0	0	4.75	มากที่สุด
9 เอกสารประกอบการฝึกอบรมมีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อข้าพเจ้า	16	4	0	0	0	4.80	มากที่สุด
10 สถานที่และระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	10	5	4	0	1	4.15	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	118	67	13	0	2	4.56	มากที่สุด

จากตาราง 2 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรม พบว่า ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมโดยรวมอยู่ที่ 4.56 แสดงว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมมากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียด จะเห็นว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยในระหว่าง 3.95 - 4.80 สิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมพึงพอใจมากที่สุดคือ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับเอกสารประกอบการฝึกอบรมมีคุณภาพและเป็นประโยชน์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ 4.80 รองลงมาคือ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเห็นว่ากิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรมเอื้อต่อการเรียนรู้และเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.75 ส่วนสิ่งที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ความเหมาะสมของสัดส่วนระหว่างภาคทฤษฎี

และภาคปฏิบัติของการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยที่ 3.95 รองลงมาคือ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นว่าการฝึกอบรมครั้งนี้สนองตอบต่อความจำเป็นของครูสอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาอื่นได้มาก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.20

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมแบบปลายเปิด โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมเขียนตอบแบบสอบถามตามหัวข้อที่กำหนดให้ ภายหลังการฝึกอบรม สามารถสรุปได้ดังนี้

1 สิ่ง que ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้จากการฝึกอบรมในครั้งนี้สามารถสรุปได้ดังนี้คือ ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเห็นว่าได้เรียนรู้เทคนิคการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 46.29 ครูได้เรียนรู้วิธีใช้กิจกรรมและเกมภาษา เพลงต่างๆ ในการสอนภาษาอังกฤษ รวมทั้งได้เรียนรู้การใช้สำนวนภาษาทั้งในการสอนและการสื่อสารในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 20.29 ครูได้ทราบขั้นตอนการสอนและการจัดกิจกรรมในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 14.45 ครูได้เรียนรู้คำศัพท์ สำนวนเพิ่มขึ้น ทำให้มีความมั่นใจในการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 11.55 และได้ทราบวิธีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 7.42

2 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดประเมินว่าสิ่งที่ได้เรียนรู้เหล่านั้นมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมาก ซึ่งสามารถสรุปเหตุผลได้ดังต่อไปนี้คือ ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนได้จริง รวมทั้งสามารถปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 55.89 และครูระบุว่าทำให้มีความมั่นใจในการสอน กล้าแสดงออก และกล้าใช้ภาษาอังกฤษในการสอนและสื่อสารกับนักเรียนได้มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 44.12

3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะสามารถนำความรู้หรือหลักการที่ได้รับไปใช้ในชั้นเรียนของตนได้ดังนี้คือ นำเทคนิคต่างๆ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 สามารถนำขั้นตอนการสอนแบบ 3P's ไปใช้ในการสอนและบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 33.33 สามารถใช้สำนวนภาษาอังกฤษทั้งในการสอนและการสื่อสารในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 15.55 และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนด้วยกิจกรรมที่สนุกสนาน เพื่อทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบ เก่ง ดี มีสุข คิดเป็นร้อยละ 11.11

4 สิ่ง que ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องการทราบเพิ่มเติมจากการฝึกอบรมครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้คือ ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องการสื่อและนวัตกรรมในการสอนภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 35.29 ครูต้องการวิธีการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Pronunciation) เพลงและทำทางประกอบ ในรูปของ CD-ROM คิดเป็นร้อยละ 29.41 ต้องการทราบหลักการจัดกิจกรรมการสอนสำหรับเด็กอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 23.53 และต้องการทราบวิธีการจัดทำแผนการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษทุกทักษะ คิดเป็นร้อยละ 11.76

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู ก่อนและหลังการฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู ก่อนและหลังการฝึกอบรม จำนวน 25 ข้อ เป็นแบบทดสอบปรนัยแบบถูก-ผิด (True – False) โดยนำคะแนนที่ได้มาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรมของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 20 คน ได้ผลการทดลองดังปรากฏดังตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 แสดงคะแนนวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ก่อนและหลังการฝึกอบรม ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

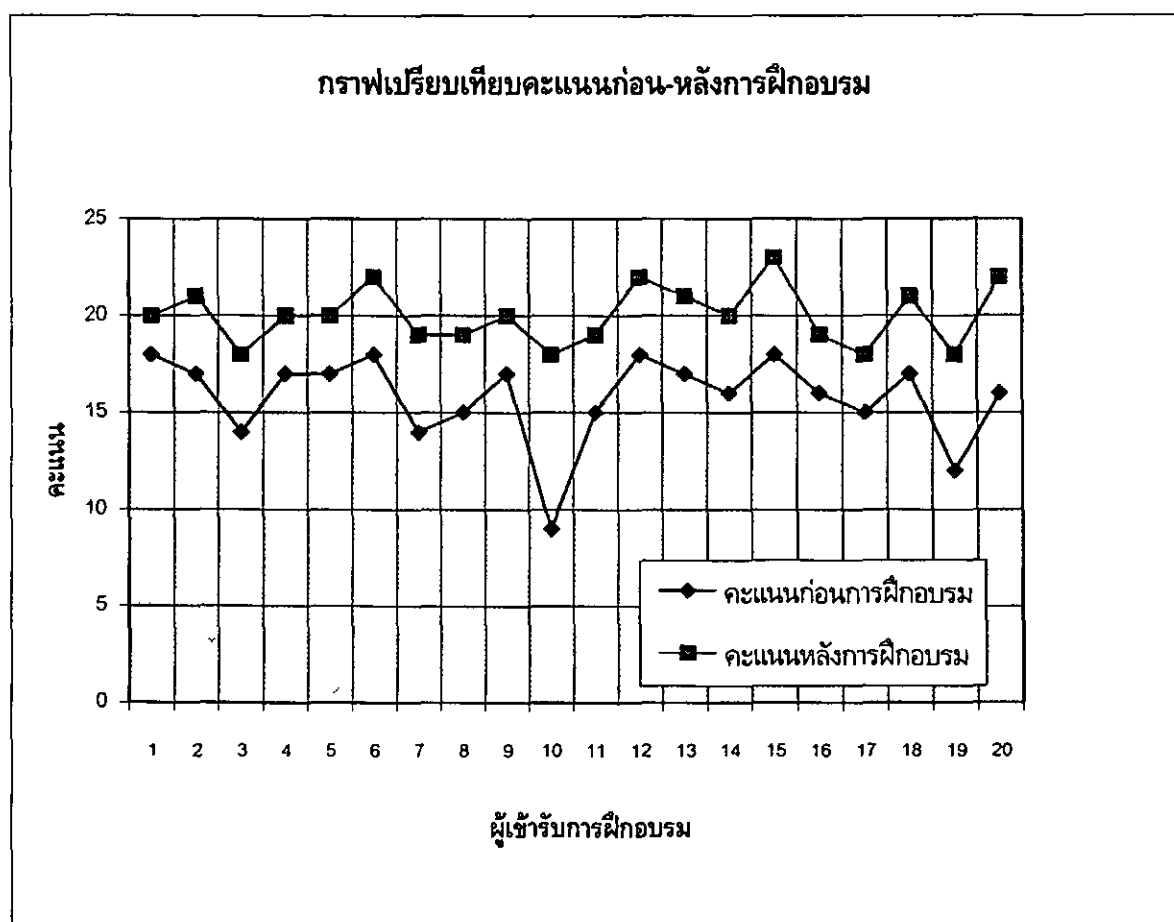
คนที่	คะแนนก่อนการ อบรม (25คะแนน)	คะแนนหลังการ อบรม (25 คะแนน)	ผลต่าง (D)	(ผลต่าง) ² (D) ²	t
1	18	20	2	4	
2	17	21	4	16	
3	14	18	4	16	
4	17	20	3	9	
5	17	20	3	9	
6	18	22	4	16	
7	14	19	5	25	
8	15	19	4	16	
9	17	20	3	9	
10	9	18	9	81	
11	15	19	4	16	
12	18	22	4	16	
13	17	21	4	16	
14	16	20	4	16	
15	18	23	5	25	
16	16	19	3	9	
17	15	18	3	9	
18	17	21	4	16	
19	12	18	6	36	
20	16	22	6	36	
คะแนนรวม	316	400	84	396	12 46''
คะแนนเฉลี่ยรวม	15 80	20 00	4 20	19 80	
			$\Sigma D = 84$	$(\Sigma D)^2 = 7,056$	

จากตาราง 3 ซึ่งแสดงคะแนนวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่าหลังการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีคะแนนเพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดคือ 15 80 และหลังการฝึกอบรมคือ 20 00 มีคะแนนเฉลี่ยต่างกันระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรมที่ 4 20 โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 4 คน คือคนที่ 1 คนที่ 6 คนที่ 12 และคนที่ 15 เป็นผู้ที่มีคะแนนก่อนการฝึกอบรมสูงสุดคือ 18 คะแนน และผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคะแนนสูงสุดหลังการฝึกอบรมคือคนที่ 15 มีคะแนน 23 คะแนน ส่วนผู้เข้ารับ

การฝึกอบรมที่มีคะแนนก่อนการฝึกอบรมต่ำสุดคือ คนที่ 10 มีคะแนน 9 คะแนน และผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคะแนนหลังการฝึกอบรมต่ำสุดคือ คนที่ 3 คนที่ 10 คนที่ 17 และคนที่ 19 มีคะแนนเป็น 18 คะแนน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดมีความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาเพิ่มขึ้น ภายหลังการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

ผลการเปรียบเทียบคะแนนวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู ก่อนและหลังการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล สามารถสรุปในรูปของกราฟเส้นได้ดังภาพประกอบ 2 ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู ก่อนและหลังการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้

กิจกรรมทางภาษาของครู

ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู เพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาในภาคปฏิบัติการของการฝึกอบรมที่มีการฝึกปฏิบัติการสอนกับนักเรียน โดยการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวางแผนการสอนร่วมเป็นกลุ่มตามระดับช่วงชั้นที่สอน และส่งตัวแทนครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มมาฝึกปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนของตน โดยมีการประเมินจาก 3 ฝ่าย ดังนี้ ครูผู้สอนประเมินตนเองหลังการสอน สมาชิกผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละกลุ่มและวิทยากร สังเกตการสอนและประเมินการสอนของครูในขณะฝึกปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน แบบประเมินนี้มีอยู่ 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับ 5 = มากที่สุด

ระดับ 4 = มาก ระดับ 3 = ปานกลาง ระดับ 2 = น้อย และระดับ 1 = น้อยที่สุด มีจำนวน 15 ข้อ ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543: 107-108)

ค่าเฉลี่ย 4.51- 5.00 แปลความหมายว่า มีความสามารถในการสอนมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51- 4.50 แปลความหมายว่า มีความสามารถในการสอนมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51- 3.50 แปลความหมายว่า มีความสามารถในการสอนปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51- 2.50 แปลความหมายว่า มีความสามารถในการสอนน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00- 1.50 แปลความหมายว่า มีความสามารถในการสอนน้อยที่สุด

ผลการประเมินความสามารถในการปฏิบัติการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้

กิจกรรมทางภาษาของตัวแทนครูผู้สอนจากแต่ละกลุ่ม ในการปฏิบัติการสอนกับนักเรียนในภาคปฏิบัติของการฝึกอบรมปรากฏดังตาราง 4 ดังต่อไปนี้

ตาราง 4 แสดงผลการประเมินการปฏิบัติการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของตัวแทนครูผู้สอนจากแต่ละกลุ่มเป็นรายบุคคล

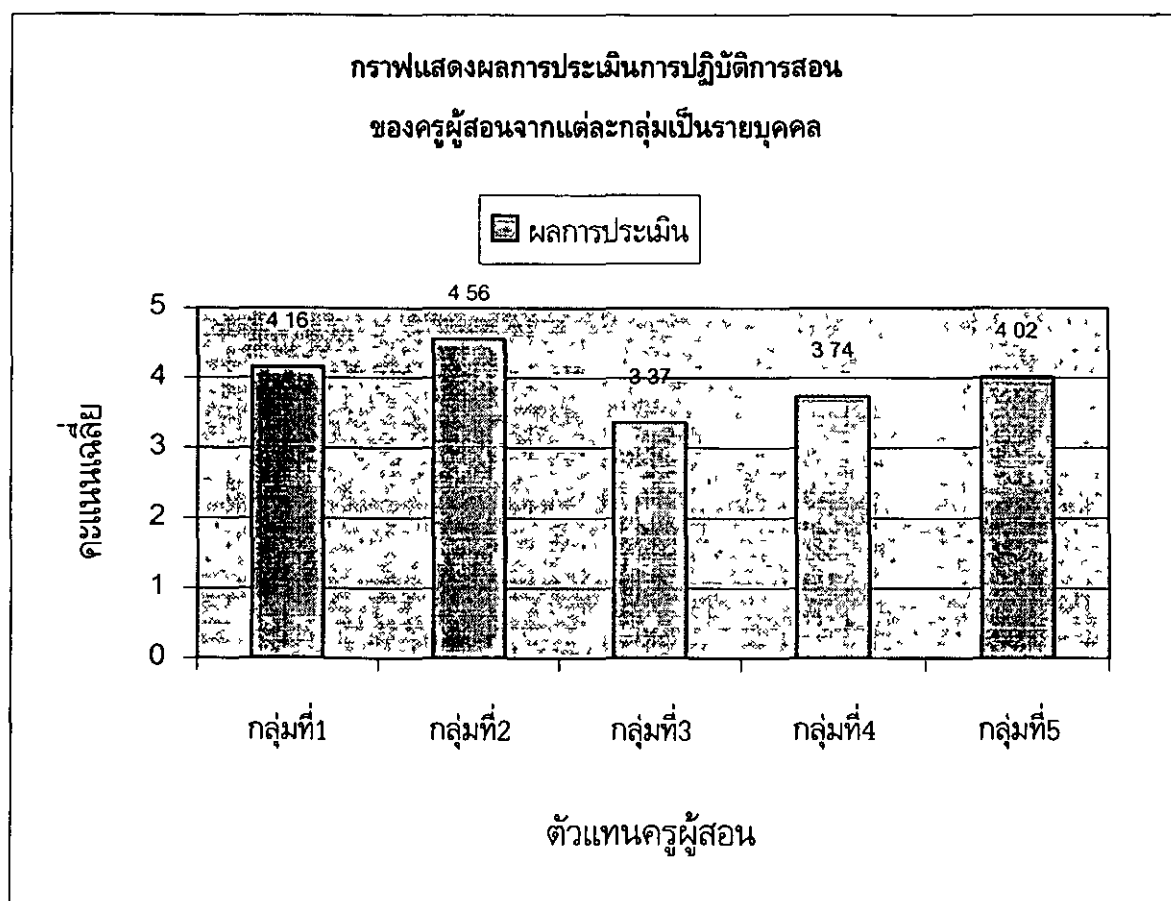
ข้อความ ตัวแทนครูผู้สอน	ระดับชั้นที่สอนของครูผู้สอน					รวม
	ช่วงชั้นที่ 1		ช่วงชั้นที่ 2		ช่วงชั้นที่ 3	
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4	กลุ่ม 5	
1 มีลำดับขั้นตอนการสอนครบตามหลักการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร	4 17	4 53	3 37	3 67	4 50	4 05
2 เลือกใช้กิจกรรมเหมาะสมกับระดับความรู้ และความสามารถของผู้เรียน	4 43	4 80	3 53	4 53	3 80	4 22
3 เลือกใช้กิจกรรมสอดคล้องกับโครงสร้างทางภาษา เนื้อหาและจุดประสงค์ของหลักสูตร	4 03	4 23	3 20	4 00	3 73	3 84
4 จัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการใช้ภาษาอังกฤษ	4 73	4 80	3 33	3 70	4 30	4 17
5 มีการกำหนดสถานการณ์ใกล้เคียงกับชีวิตจริงและเหมาะสมกับกิจกรรม	3 60	4 47	3 50	3 73	4 20	3 90
6 มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรมให้กับผู้เรียนอย่างชัดเจน	4 07	4 37	3 33	3 90	3 63	3 86
7 มีการจัดที่นั่งของผู้เรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรม	3 87	4 20	3 33	3 20	4 13	3 75
8 มีการใช้ภาษาในการให้คำสั่งที่ง่ายและชัดเจน	4 27	4 80	3 37	3 67	3 80	3 98
9 มีการสาธิตหรืออธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรมที่ชัดเจน	3 93	4 47	3 17	3 40	3 57	3 71
10 มีการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนก่อนการทำกิจกรรม	4 10	4 23	3 33	3 70	3 97	3 87
11 ใช้สื่อ / ใบงาน (Worksheets) ที่เหมาะสมกับกิจกรรมที่สอน	4 13	4 63	4 03	4 23	4 43	4 29
12 ใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม	4 37	4 53	3 20	3 57	4 00	3 93
13 ใช้กิจกรรมทางภาษาที่เอื้อต่อการนำไปใช้ได้จริง	4 17	4 53	3 53	3 87	4 17	4 05
14 ใช้ภาษาอังกฤษในการสอนและสื่อสารกับนักเรียนอย่างเหมาะสม	3 87	4 20	2 67	3 20	4 23	3 63
15 บรรยายคำในการทำกิจกรรมสนุกสนาน	4 73	4 93	3 67	3 73	3 77	4 17
ค่าเฉลี่ยรวม	4 16	4 52	3 37	3 74	4 02	3 97
ระดับความสามารถในการสอน	มาก	มากที่สุด	ปานกลาง	มาก	มาก	มาก

จากตาราง 4 ซึ่งแสดงผลการประเมินการปฏิบัติการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของตัวแทนครูผู้สอนจากแต่ละกลุ่มเป็นรายบุคคล พบว่า ครูผู้สอนจากแต่ละกลุ่มมีความสามารถในการสอนอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3 37 - 4 52 และมีผลการ

ประเมินการปฏิบัติการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 3.97 เมื่อพิจารณารายละเอียดของการปฏิบัติการสอน พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมดมีผลการประเมินโดยรวมในแต่ละรายการอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยรวมระหว่าง

3.63 - 4.29 โดยมีผลการประเมินสูงสุดในการใช้สื่อหรือใบงานได้เหมาะสมกับกิจกรรมที่สอน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.29 รองลงมาคือ การเลือกใช้กิจกรรมได้เหมาะสมกับระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ 4.22 ส่วนผลการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การใช้ภาษาอังกฤษในการสอนและสื่อสารกับนักเรียนอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยที่ 3.63

ผลการประเมินการปฏิบัติการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของตัวแทนครูผู้สอนจากแต่ละกลุ่มเป็นรายบุคคล สามารถนำเสนอในรูปของกราฟแท่งได้ ดังภาพประกอบ 3 ดังนี้

ภาพประกอบ 3 แสดงผลการประเมินการปฏิบัติการสอนของตัวแทนครูผู้สอนจากแต่ละกลุ่มเป็นรายบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมทางภาษา ที่มีลักษณะปลายเปิด ผู้ประเมินเขียนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครูผู้สอนจากแต่ละกลุ่ม ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการประเมินความสามารถในการสอนของตัวแทนครูผู้สอนจากผู้ประเมินทั้ง 3 ฝ่ายสรุปได้ดังนี้

1 ผลการประเมินจากวิทยากร

วิทยากรประเมินครูผู้สอนไว้ใกล้เคียงกันว่ามีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับของนักเรียนทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน และมีการเตรียมความพร้อมในการสอนเป็นอย่างดี สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสอนในชั้นเรียนได้ และประเมินผู้เรียนว่ามีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม บรรยากาศในชั้นเรียนสนุกสนาน และเป็นกันเอง แม้ว่าจะมีนักเรียนบางส่วนใช้ภาษาไทยในการสื่อสารอยู่บ้าง

วิทยากรประเมินและเสนอแนะไว้ดังนี้

1 ในการสอนคำศัพท์ (Teaching vocabulary) ครูสามารถใช้เทคนิคในการนำเสนอคำศัพท์ได้ เช่น วาดภาพให้นักเรียนเดาคำศัพท์ ซึ่งทำให้นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนอย่างมาก และเสนอแนะว่า การสอนคำศัพท์ที่เน้นความหมาย (Meaning) การออกเสียง (Sound) และการเขียนสะกดคำศัพท์ (Form) ครูควรลดการแปลคำศัพท์ ควรให้นักเรียนเป็นผู้สรุปหาความหมายของคำศัพท์นั้นด้วยตัวเองก่อน และในการทบทวนคำศัพท์ ควรให้ผู้เรียนตีความจากภาพแล้วพูดออกเสียงคำศัพท์มากกว่าการอ่านบัตรคำ

2 ในการนำเสนอโครงสร้างทางภาษา (Presentation stage) ครูควรนำเสนอเพียงโครงสร้างเดียวมากกว่าหลายโครงสร้างในเวลาเดียวกัน เพราะจะทำให้นักเรียนเกิดความสับสน ควรนำเสนอสิ่งที่ง่ายก่อนสิ่งที่ยาก โดยการให้ทราบความหมาย (Meaning) การออกเสียง (Sound) และโครงสร้างทางภาษา (Form) ตามลำดับ แล้วให้นักเรียนเป็นผู้สรุปความหมายและโครงสร้างด้วยตัวเอง

3 ในขั้นฝึกปฏิบัติ (Practice stage) ซึ่งเป็นขั้นตอนในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะใช้โครงสร้างทางภาษาใหม่ในการสื่อสาร ควรให้นักเรียนฝึกฝนทั้งการถาม-ตอบ จนนักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่วก่อนขั้นตอนการใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างแท้จริง

4 ในขั้นการใช้ภาษา (Production stage) ครูสามารถเลือกกิจกรรมทางภาษาได้เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน เช่น กิจกรรม Describe and draw กิจกรรม Matching ฯลฯ และเสนอแนะว่าในขั้นตอนนี้ ครูควรกำหนดสถานการณ์ก่อนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจสถานการณ์และบทบาทของตน รวมทั้งกำหนดจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรม ครูควรสาธิตขั้นตอนการทำกิจกรรม และตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนก่อนลงมือปฏิบัติ ควรกำหนดกติกาให้ชัดเจนเพื่อเป็นข้อตกลงร่วมกันไม่ให้เกิดการโกงในการทำกิจกรรม และครูไม่ควรเข้าไปแทรกแซงในระหว่างที่นักเรียนใช้ภาษาในการสื่อสาร ควรปล่อยให้ นักเรียนได้ใช้ภาษาด้วยตนเองอย่างแท้จริง ในระหว่างนั้นควรสังเกตการทำกิจกรรมและจดบันทึกข้อผิดพลาด เพื่อประเมินการทำกิจกรรมของภายหลัง

5 ในการจัดการในชั้นเรียน (Classroom management) ครูควรจัดที่นั่ง (Seating arrangement) ให้เหมาะสมกับกิจกรรม เช่นในการทำกิจกรรมเป็นคู่ ควรจัดนักเรียนให้นั่งเป็นคู่ๆ แล้วค่อยแจก

ในงาน (Worksheet) เพื่อไม่ให้เกิดความวุ่นวายในชั้นเรียน พร้อมทั้งสถิติขั้นตอนในการทำกิจกรรมเป็นตัวอย่าง เพื่อให้นักเรียนเข้าใจตรงกัน

6 ในการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน (Checking understanding) ครูควรตรวจสอบความเข้าใจในลำดับขั้นตอนและการใช้ภาษาในการสื่อสารของนักเรียนก่อนการทำกิจกรรมให้ถูกต้องและตรงกัน เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปถึงเป้าหมายอย่างราบรื่น

6 ในการใช้สื่อการสอน (Materials) ครูควรเลือกใช้สื่อการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา และการนำไปใช้ในการสื่อสารจริงในชีวิตประจำวัน และเสนอแนะว่าควรใช้สื่อหรือภาพที่เหมาะสมกับโครงสร้างและหน้าที่ทางภาษา เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย ชัดเจน และนำไปใช้ในสื่อสารได้อย่างเป็นธรรมชาติ

2 ผลการประเมินตนเองของครูผู้สอน

ครูผู้สอนประเมินผู้เรียนว่า นักเรียนระดับเด็กเล็กมีความสนุกสนานในการทำกิจกรรมมาก โดยเฉพาะการร้องเพลงและทำท่าทางประกอบเพลง ส่วนนักเรียนระดับที่สูงขึ้นไม่ค่อยกล้าแสดงออก เนื่องจาก เรียนในเนื้อหาที่ยากขึ้น แต่มีความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษน้อย โดยเฉพาะคำศัพท์ และการออกเสียง (Pronunciation) จึงทำให้ไม่มั่นใจในการใช้ภาษาและการทำกิจกรรม และประเมินการสอนตนเองไว้ตรงกันว่ายังใช้ภาษาอังกฤษในการสอนและการสื่อสารในชั้นเรียนได้ไม่ดีพอ ซึ่งครูบางคนไม่เคยมีประสบการณ์และไม่เคยใช้ภาษาอังกฤษในการสอนในชั้นเรียนมาก่อนจึงทำให้ไม่มั่นใจในการสนทนาเป็นภาษาอังกฤษกับนักเรียน อีกทั้งนักเรียนไม่คุ้นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน ดังนั้นครูควรปรับปรุงการใช้ภาษาอังกฤษให้ดีขึ้น

3 ผลการประเมินจากสมาชิกผู้เข้ารับการฝึกอบรม

สมาชิกผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินครูผู้สอนไว้คล้ายกันว่า สามารถใช้สื่อการสอนที่กระตุ้นความสนใจของนักเรียน อีกทั้งสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับนักเรียนได้ ครูสามารถจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับของนักเรียนทำให้บรรยากาศในการทำกิจกรรมสนุกสนาน ประเมินผู้เรียนว่า มีความกล้าแสดงออกและสนุกสนานในการทำกิจกรรม เนื่องจากนักเรียนส่วนมากชอบเรียนภาษาอังกฤษ อีกทั้งมีความกระตือรือร้นในการเรียนโดยเฉพาะจากการร้องเพลงและทำท่าทางประกอบ แต่ในช่วงการทำกิจกรรมในขั้นการใช้ภาษานั้น นักเรียนบางส่วนใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร และเสนอแนะว่า ครูควรเลือกกิจกรรมที่ง่ายๆ และเหมาะสมกับระดับของนักเรียน เพราะนักเรียนค่อนข้างเรียนอ่อน ควรให้นักเรียนฝึกพูดเป็นประโยคและแก้ไขให้ถูกต้อง ครูควรมีความมั่นใจในการสอน และควรบูรณาการกิจกรรมในขั้นการใช้ภาษา (Production stage) กับทักษะอื่น

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา โดยให้นักเรียนในแต่ละชั้นที่ครูผู้สอนฝึกปฏิบัติการสอนเป็นผู้ประเมินภายหลังเสร็จสิ้นการเรียนการสอน ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์จะศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการพูด

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา รวมทั้งเป็นการตรวจสอบและยืนยันความสำเร็จของการปฏิบัติการสอนของครู แบบประเมินนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นตามวิธีของลิเคิร์ท เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับ 5 = มากที่สุด ระดับ 4 = มาก ระดับ 3 = ปานกลาง ระดับ 2 = น้อย และระดับ 1 = น้อยที่สุด มีจำนวน 7 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543: 107-108)

ค่าเฉลี่ย 4.51- 5.00 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51- 4.50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51- 3.50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51- 2.50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00- 1.50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) ความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละห้อง เพื่อสรุประดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ซึ่งในการฝึกอบรมครั้งนี้ มีการฝึกปฏิบัติการสอนกับนักเรียนจำนวน 5 ห้องเรียน คือ

ช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 2 ห้องเรียน คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ $2/2 = 22$ คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ $3/2 = 24$ คน

ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 2 ห้องเรียน คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ $6/1 = 14$ คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ $6/2 = 16$ คน

ช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 1 ห้องเรียน คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ $3/2 = 15$ คน

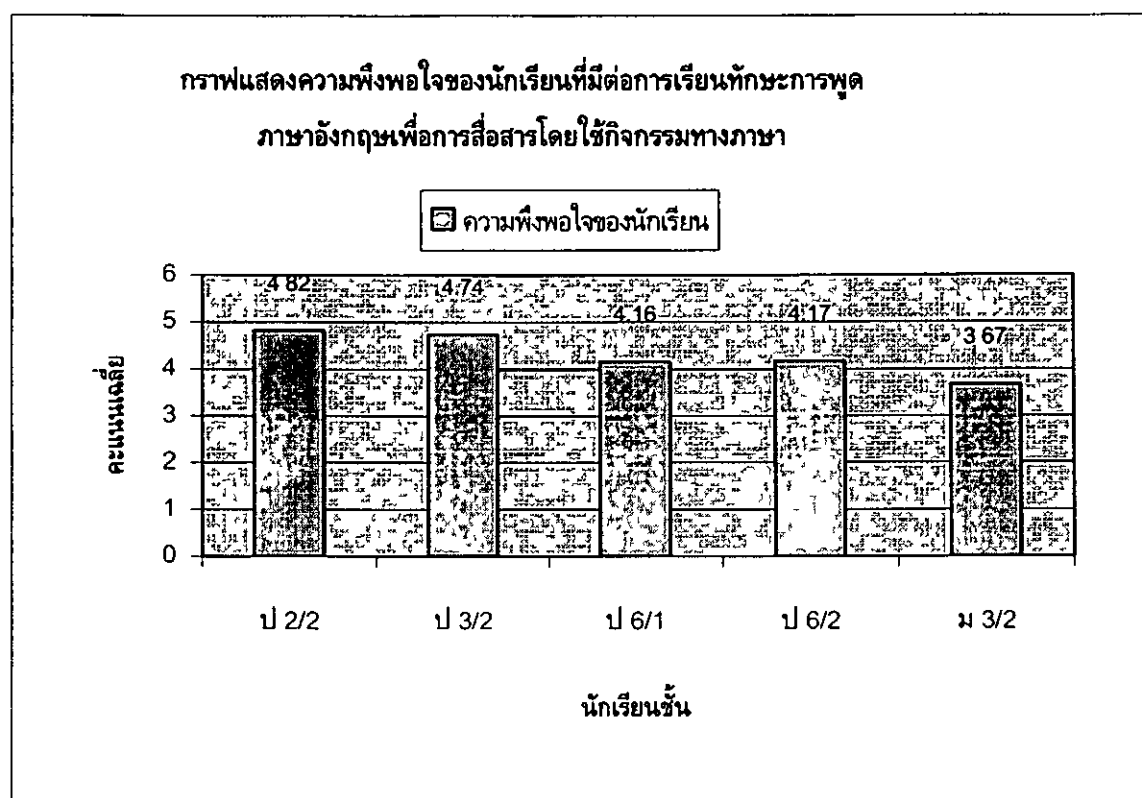
ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ปรากฏดังตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในแต่ละห้องที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา

ข้อความ	ระดับชั้นของผู้เรียน					รวม	ระดับ
	ป.2/2	ป.3/2	ป.6/1	ป.6/2	ม.3/2		
1 ข้าพเจ้ามีความสุขสนุกสนานที่ได้ทำกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสาร	5 00	5 00	4 07	4 31	4 00	4 45	มาก
2 กิจกรรมการพูดช่วยให้บรรยากาศในชั้นเรียนดีขึ้น	5 00	4 67	4 21	3 94	3 60	4 28	มาก
3 การทำกิจกรรมทางภาษาทำให้ข้าพเจ้ากล้าที่จะพูดภาษาอังกฤษ	4 41	4 42	3 79	3 75	3 67	3 99	มาก
4 การทำกิจกรรมการพูดทำให้ข้าพเจ้าสามารถพูดภาษาอังกฤษได้มากขึ้น	4 59	4 83	3 93	4 36	3 73	4.28	มาก
5 ข้าพเจ้าไม่รู้ลึกเครียดในการทำกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสาร	4 95	4 71	4 00	4 69	3 20	4 31	มาก
6 ข้าพเจ้าชอบเรียนพูดภาษาอังกฤษโดยการทำกิจกรรมมากกว่าการเรียนรู้ปกติที่เคยเรียนมา	5 00	4 63	4 29	3 81	3 40	4.21	มาก
7 การทำกิจกรรมทางภาษาทำให้ข้าพเจ้าอยากเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น	4 68	4 79	4 21	4 06	3 93	4 32	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	4 82	4 74	4 16	4 17	3 67	4.26	
ระดับความพึงพอใจ	มากที่สุด	มากที่สุด	มาก	มาก	มาก	มาก	

จากตาราง 5 ซึ่งแสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในแต่ละห้องที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาพบว่า นักเรียนกลุ่มดังกล่าวมีความพึงพอใจต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษามากถึงมากที่สุด คือมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ระหว่าง 3 67 - 4 82 และมีค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจที่ 4 26 โดยนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษามากที่สุด คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 มีค่าเฉลี่ยที่ 4 82 ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนทักษะนี้ต่ำสุด คือมีค่าเฉลี่ยที่ 3 67 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความสุขสนุกสนานที่ได้ทำกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารสูงสุด คือมีค่าเฉลี่ยที่ 4 45 ส่วนความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการทำกิจกรรมทางภาษาทำให้นักเรียนกล้าที่จะพูดภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยที่ 3 99 ตามลำดับ

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนในแต่ละห้องต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา สามารถสรุปได้ดังกราฟแท่งในภาพประกอบ 4 ดังนี้

ภาพประกอบ 4 แสดงความพึงพอใจของนักเรียนทั้งหมดต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ที่มีลักษณะปลายเปิด นักเรียนเขียนตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ชอบ และไม่ชอบในการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา และเสนอแนะสิ่งที่ต้องการให้มีในการเรียนครั้งต่อไป สามารถสรุปได้ ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1

1 สิ่งที่นักเรียนชอบในบทเรียน คือ ชอบการเล่นเกมส์และร้องเพลงเพราะมีความสนุกสนาน คิดเป็นร้อยละ 100

2 สิ่งที่นักเรียนไม่ชอบ นักเรียนทั้งหมดไม่ได้แสดงความคิดเห็นในส่วนนี้

3 สิ่งที่นักเรียนต้องการให้มีในบทเรียนต่อไป คือ นักเรียนต้องการร้องเพลงใหม่ๆและทำท่าทางประกอบเพลง คิดเป็นร้อยละ 81.82 และต้องการพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียนให้ได้มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 18.18

ช่วงชั้นที่ 2

1 สิ่งที่นักเรียนชอบในบทเรียน คือ ชอบวิธีการทบทวนคำศัพท์โดยใช้กิจกรรม (Describe and draw, and matching activities) เพราะมีความสนุกสนาน คิดเป็นร้อยละ 44 12 นักเรียนชอบการทำกิจกรรมใหม่ๆในการเรียนภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 26 47 ชอบการร้องเพลงและทำท่าทางประกอบเพลง คิดเป็นร้อยละ 20 59 และชอบการพูดสนทนาเป็นภาษาอังกฤษในบทเรียน คิดเป็นร้อยละ 8 82

2 สิ่งที่ไม่ชอบ คือ ไม่ชอบทำกิจกรรมที่ยากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 36 66 ไม่ชอบที่ครูพูดภาษาไทยมากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 33 33 และนักเรียนที่ไม่แสดงความคิดเห็นใดๆ คิดเป็นร้อยละ 30

3 สิ่งที่ต้องการให้มีการให้มีในบทเรียนต่อไป คือ นักเรียนอยากทราบคำศัพท์มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 55 อยากให้ครูมีกิจกรรมหลากหลายมาสอนอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 25 ต้องการให้ครูทบทวนบทเรียนบ่อยครั้ง เพราะตามไม่ทัน รวมทั้งอยากมีเวลาในการทำกิจกรรมและเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 20

ช่วงชั้นที่ 3

1 สิ่งที่นักเรียนชอบในบทเรียน คือ ชอบการพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียนเพราะทำให้พูดได้คล่องขึ้นและมั่นใจมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 67 06 นักเรียนกล้าแสดงออกและกล้าพูดภาษาอังกฤษมากขึ้น และมีความสนุกสนานในการทำกิจกรรมเพราะได้ฝึกภาษา ทำให้อยากเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 32 94

2 สิ่งที่ไม่ชอบ คือ นักเรียนไม่ชอบการพูดภาษาอังกฤษตลอดเวลาเพราะทำให้รู้สึกอึดอัดเนื่องจากพูดได้ตอบไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 27 ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้เสนอข้อคิดเห็นใดๆ คิดเป็นร้อยละ 73

3 สิ่งที่ต้องการเพิ่มเติมในบทเรียนครั้งต่อไป คือ นักเรียนต้องการเรียนภาษาอังกฤษโดยการทำกิจกรรมทางภาษาและต้องการเวลาในการทำกิจกรรมมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 46 67 อยากมีโอกาสนำไปสื่อสารกับชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 33 33 และต้องการให้ครูใช้ภาษาอังกฤษในการสอนและสื่อสารในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 20

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ที่จบจากสาขาวิชาอื่น โรงเรียนวัดป่าไผ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา
- 2 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครูในภาคทฤษฎี ก่อนและหลังการฝึกอบรม
- 3 เพื่อศึกษาความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู ในภาคปฏิบัติของการฝึกอบรม

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1.กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัดโรงเรียนวัดป่าไผ่ ระดับช่วงชั้นที่ 1 - 3 ที่จบการศึกษาจากสาขาวิชาอื่น และมีความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 20 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sample)

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองเป็นเวลา 6 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 36 ชั่วโมง ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 ขึ้นให้ความรู้ภาคทฤษฎี (Inputs) จำนวน 2 วัน รวม 12 ชั่วโมง

ระยะที่ 2 ขึ้นวางแผนการสอน (Lesson Planning) จำนวน 2 วัน รวม 12 ชั่วโมง

ระยะที่ 3 ขึ้นฝึกปฏิบัติการสอนและการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Teaching Practice and Giving Feedback) จำนวน 2 วัน รวม 12 ชั่วโมง

3 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองในครั้งนี้ คือ

3.1 แผนดำเนินการฝึกอบรม

3.2 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

3 2 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา

3 2 2 แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู ก่อนและหลังการฝึกอบรม

3 2 3 แบบประเมินความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู

3 2 4 แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการฝึกอบรมด้วยตนเองและการเชิญวิทยากรร่วมให้ความรู้ โดยใช้แผนการฝึกอบรมที่สร้างขึ้น ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังนี้

4 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา (ภาคผนวก ข หน้า 141-142) เพื่อประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรม ภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับ 5 = มากที่สุด ระดับ 4 = มาก ระดับ 3 = ปานกลาง ระดับ 2 = น้อย และระดับ 1 = น้อยที่สุด มีจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิด ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเขียนตอบแบบสอบถามตามหัวข้อที่กำหนดให้ 3 ข้อ

4 2 แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครูในภาคทฤษฎี ก่อนและหลังการฝึกอบรม (ภาคผนวก ข หน้า 143-144) มีจำนวน 25 ข้อ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย แบบถูกผิด (True-false) เนื้อหาในการทดสอบประกอบด้วย หลักการของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ขั้นตอนการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อใช้เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ก่อนและหลังการฝึกอบรม

4 3 แบบประเมินความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา (ภาคผนวก ข หน้า 145) เพื่อประเมินความสามารถในการปฏิบัติการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของตัวแทนครูผู้สอนจากแต่ละกลุ่มในการสอนนักเรียนจริง มีการประเมิน 3 ฝ่าย คือ ครูผู้สอนประเมินตนเองหลังการสอน สมาชิกผู้เข้าอบรมและวิทยากรร่วมสังเกตและประเมินการสอน แบบประเมินนี้มีอยู่ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับ 5 = มากที่สุด ระดับ 4 = มาก ระดับ 3 = ปานกลาง ระดับ 2 = น้อย และระดับ 1 = น้อยที่สุด มีจำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นลักษณะปลายเปิด ให้ผู้ประเมินเขียนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครูผู้สอนจากแต่ละกลุ่ม

4 4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมทางภาษา (ภาคผนวก ข หน้า 146) เพื่อประเมินความพึงพอใจในการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นลักษณะประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับ 5 = มากที่สุด ระดับ 4 = มาก ระดับ 3 = ปานกลาง ระดับ 2 = น้อย และระดับ 1 = น้อยที่สุด มีจำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นลักษณะปลายเปิด ให้ผู้เรียนเขียนตอบแบบสอบถามในสิ่งที่ชอบ สิ่งที่ไม่ชอบ และสิ่งที่ต้องการให้มีในบทเรียนครั้งต่อไปในการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

5 การวิเคราะห์ข้อมูล

5 1 นำผลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ตอนที่ 1 มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรมและแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลความหมายของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543 107-108) ตอนที่ 2 รวบรวมการเขียนตอบแบบสอบถามของผู้เข้ารับการฝึกอบรม มาเขียนสรุปภาพรวมเป็นความเรียงที่ละข้อ

5 2 นำผลคะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู มาสรุปคะแนนเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ก่อน - หลังการฝึกอบรม และวิเคราะห์หาค่า t-test แบบ Dependent

5 3 นำผลจากแบบประเมินความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู ในภาคปฏิบัติของการฝึกอบรม ตอนที่ 1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของความสามารถในการปฏิบัติการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา และแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลความหมายของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543 107-108) ตอนที่ 2 รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการสอนของตัวแทนครูผู้สอนจากแต่ละกลุ่ม มาเขียนสรุปเป็นความเรียงของผู้ประเมินแต่ละฝ่าย

5 4 นำผลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ตอนที่ 1 มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) ของความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา และแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลความหมายของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543 107-108) ตอนที่ 2 รวบรวมการเขียนตอบแบบสอบถามเป็นรายชื่อของนักเรียนแต่ละห้อง มาเขียนสรุปเป็นความเรียงที่ละช่วงชั้น

ผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ที่จบจากสาขาวิชาอื่น โรงเรียนวัดป่าไผ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 สรุปผลได้ดังนี้

- 1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษามากที่สุด
- 2 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาในภาคทฤษฎีเพิ่มขึ้นจากก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01
- 3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาในภาคปฏิบัติของการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก และทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาในระดับมาก

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาวิชาอื่น โรงเรียนวัดป่าไผ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมมากที่สุด และได้รับความรู้ ความเข้าใจในภาคทฤษฎีเพิ่มขึ้น อีกทั้งสามารถปฏิบัติการสอนในภาคปฏิบัติของการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สรุปได้ว่าการฝึกอบรมในครั้งนี้ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากประเด็นสำคัญดังนี้

1. การวางแผนการฝึกอบรมอย่างมีระบบ

ในการจัดการฝึกอบรมในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการวางแผนและเตรียมการในทุกด้านอย่างพร้อมเพียง ทำให้การฝึกอบรมดำเนินไปอย่างราบรื่น และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ซึ่งการวางแผนการฝึกอบรมประกอบด้วยกระบวนการต่อไปนี้

1.1 การสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรม ในการจัดการฝึกอบรมในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการศึกษาถึงสภาพปัญหาในการสอนของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตลอดจนมีการสำรวจความต้องการและความสนใจของครู เพื่อวิเคราะห์หาความจำเป็นก่อนการฝึกอบรม พบว่า ครูทั้งหมดเป็นครูสอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาวิชาอื่น มีความต้องการและสนใจเข้ารับการฝึกอบรมด้านเทคนิคการสอนทักษะการพูดมากที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจัดโครงการนี้ขึ้นเพื่อสนองความต้องการและความจำเป็นครู สอดคล้องกับชูชัย สมิทธิไกร (2542 : 29) ที่กล่าวว่า การวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรมจะช่วยให้ทราบข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการออกแบบและพัฒนาการฝึกอบรมเพื่อให้การฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการขององค์กรและเกิดประโยชน์สูงสุด

1.2 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม จากผลการประเมินพบว่า การจัดการฝึกอบรมครั้งนี้ตอบสนองความจำเป็นของครูสอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาวิชาอื่นได้มาก สืบเนื่องมาจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความต้องการ

ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อน แล้วจึงกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับความจำเป็น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสอนของครู ทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

13 หลักสูตรการฝึกอบรม จากผลการประเมินพบว่า เนื้อหาที่ได้รับนั้นเป็นประโยชน์ต่อการสอนของครูได้มากที่สุด ซึ่งเป็นผลมาจาก ผู้วิจัยได้จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมที่ตรงต่อความต้องการและความจำเป็นของครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาวิชาอื่น ซึ่งเนื้อหาในหลักสูตรนี้ มีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการสอนของครูอย่างยิ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของพัฒนา สุขประเสริฐ (2539 : 36) ที่ว่า หลักสูตรการฝึกอบรมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการจัดฝึกอบรม เพราะเป็นการประมวลกิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เกิดการพัฒนาในทุกด้าน ซึ่งเปรียบเสมือนหัวใจของการฝึกอบรมที่ผู้รับผิดชอบโครงการและวิทยากรได้ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมที่กำหนดไว้

14 เอกสารประกอบการฝึกอบรม / โสตทัศนูปกรณ์ / สื่อใบงานกิจกรรม จากผลการประเมินพบว่า เอกสารประกอบการฝึกอบรมมีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องมาจากผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารประกอบการฝึกอบรมที่แปลเป็นภาษาไทยซึ่งมีความชัดเจน คลอบคลุมเนื้อหาที่สำคัญของหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) เพื่อทำให้ครูสอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาวิชาอื่นได้ศึกษาและทำความเข้าใจได้ง่าย

ผู้วิจัยได้จัดเตรียมโสตทัศนูปกรณ์ที่เป็นอุปกรณ์มัลติมีเดียที่มีสมรรถนะในการใช้งานสูง ซึ่งถ่ายโอนข้อมูลจากสื่อต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้จัดเตรียมสื่อใบงานกิจกรรม (Worksheets) ให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนได้จริง ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนการฝึกอบรมที่ช่วยให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่ตั้งไว้ ดังที่ พัฒนา สุขประเสริฐ (2539 : 37-38) ได้กล่าวว่า การวางแผนและเตรียมการที่ดีช่วยให้สามารถดำเนินการฝึกอบรมได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ ลดข้อผิดพลาด และช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

15 สถานที่และระยะเวลา จากผลการประเมินพบว่า สถานที่และระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมมาก เนื่องจาก ผู้วิจัยได้แบ่งสัดส่วนของการฝึกอบรม จัดสรรสถานที่ วัน และเวลา โดยคำนึงถึงความสะดวก ความเหมาะสมของกิจกรรมในแต่ละช่วง เพื่อให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประโยชน์สูงสุด ซึ่งการฝึกอบรมในครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ช่วง ดังนี้ **การให้ความรู้ภาคทฤษฎี** เป็นเวลา 2 วัน ในวันพฤหัสบดีและวันศุกร์ ณ มวกเหล็กพาราไดส์ รีสอร์ท ในบรรยากาศที่สวยงาม ผ่อนคลาย มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และสะดวกสบายทั้งวิทยากรและครู **การวางแผนการสอน** เป็นเวลา 2 วัน ในวันเสาร์และอาทิตย์ ณ โรงเรียนวัดป่าไผ่ เป็นการเตรียมการก่อนการฝึกปฏิบัติการสอน **การฝึกปฏิบัติการสอน** เป็นเวลา 2 วัน ณ โรงเรียนวัดป่าไผ่ โดยใช้ห้องเรียนจริงของนักเรียน สอดคล้องกับวิจิตร อวทะกุล (2540 : 113) ที่ว่า ความเหมาะสมของสถานที่ในการฝึกอบรมเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ดังนั้น การวางแผนการฝึกอบรมที่ดี จะเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ ดังคำกล่าวที่ว่า การเริ่มต้นที่ดีเท่ากับสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับอรรถพรณ พรสิมา (2537 : 26) ที่ว่าการวางแผนในการฝึกอบรมและการเตรียมการเป็นอย่างดีจะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตรงตามเป้าหมายที่วางไว้

2 การดำเนินการฝึกอบรมที่ดี

ในการฝึกอบรมในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จากผลการประเมินพบว่า การฝึกอบรมในครั้งนี้ มีสัดส่วนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่เหมาะสมมาก จึงทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ แนวคิด และทักษะใหม่ๆ จากการฝึกอบรมมากที่สุด ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1 การฝึกอบรมภาคทฤษฎี จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาในภาคทฤษฎีเพิ่มขึ้นจากก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 แสดงให้เห็นว่า มีการดำเนินการฝึกอบรมที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบต่อไปนี้

2.2.1 เทคนิค / วิธีการในการฝึกอบรม ในการฝึกอบรมในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดหลักการให้ความรู้ ความเข้าใจของดอฟฟ์ (Doff 1983 : 3), และวูดเวิร์ด (Woodward 1992 : 2-4) ที่เน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด เช่น การระดมสมอง การแบ่งปันประสบการณ์ การทำงานเป็นคู่ / กลุ่ม กิจกรรมการแข่งขัน ฯลฯ ซึ่งผู้วิจัยได้ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจในการฝึกอบรมภาคทฤษฎี โดยวิธีการดังนี้

การบรรยาย (Lecture) ประกอบสไลด์โปรแกรม PowerPoint ในหัวข้อทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การสอนทักษะการพูดและขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร โดยให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงความคิดเห็น ระดมสมอง คิดวิเคราะห์ และสรุปเนื้อหา โดยมีเอกสารและใบงานกิจกรรมให้ครูมีบทบาทร่วมเพื่อให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจในการฝึกอบรมมากที่สุด สอดคล้องกับวูดเวิร์ด (Woodward 1992 : 3) กล่าวว่า การบรรยายเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ ทักษะจากวิทยากรสู่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งควรมีกิจกรรมหลากหลายประกอบการบรรยาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมและได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยาย

การสาธิต (Demonstration) วิทยากรสาธิตการสอนและการจัดกิจกรรมทางภาษาประกอบการบรรยาย ได้แก่ สาธิตการสอนแบบ 3 ขั้นตอน (Presentation, Practice, and Production) และสาธิตการจัดกิจกรรมทางภาษา เช่น Information gap activities, Spot the differences, Matching activities ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นขั้นตอนของการสอนและการจัดกิจกรรมทางภาษาในขั้นการใช้ภาษา (Production stage) ในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รวมทั้งเป็นแนวทางให้ครูสามารถประยุกต์หรือนำไปใช้ในการสอนในชั้นเรียนจริงต่อไป สอดคล้องกับดอฟฟ์ (Doff 1989 : 3) ที่กล่าวว่า เทคนิคในการแนะนำหรือนำเสนอกิจกรรมใหม่นั้น มักจะใช้การสาธิตเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เห็นวิธีการปฏิบัติและทราบขั้นตอนก่อนหลังของกิจกรรมนั้นๆ อย่างชัดเจน

การอภิปราย (Discussion) ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสในการร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็น และแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งครูได้รับมอบหมายงานที่จะต้องหาข้อสรุปในแต่ละกิจกรรมร่วมกัน อีกทั้ง ครูมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) และระดมสมอง (Brainstorm) ทำงานเป็นกลุ่มในการวางแผนการสอนร่วมกัน เพื่อเตรียมการสอนก่อนการฝึกปฏิบัติการสอน สอดคล้องกับดอฟฟ์ (Doff 1989 3) ที่กล่าวว่า การอภิปรายเป็นกิจกรรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการทำงานร่วมกันและมีส่วนร่วมในการแบ่งปันประสบการณ์ซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังช่วยให้วิทยากรประเมินความเข้าใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้

2.1.2 กิจกรรมเสริมหลักสูตรในการฝึกอบรม จากผลการประเมินพบว่า ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทำกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเป็นประโยชน์มากที่สุด เป็นผลเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้จัดเตรียมกิจกรรมนั้นหนาแน่นเพื่อสร้างความคุ้นเคยและเตรียมครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้พร้อมที่จะเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อีกทั้งยังช่วยให้ครูรู้สึกผ่อนคลายในบรรยากาศที่เป็นกันเอง ซึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้น เน้นให้ครูมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ความคิดเห็น อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ให้ครูรู้สึกสนุกสนานควบคู่ไปกับการเรียนรู้ สอดคล้องกับสุภาพร พิศาลบุตร และยงยุทธ เกษสาคร (2544 164-165) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความคุ้นเคย เป็นการลดสภาวะการที่ไม่พึงปรารถนาและเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเปิดเผยตนเองให้มีความคุ้นเคยและเป็นกันเองในบรรยากาศที่สนุกสนานมีความไว้วางใจกัน

2.1.3 วิทยาการในการฝึกอบรม จากผลการประเมินพบว่า วิทยาการสามารถเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มากที่สุด อาจเป็นผลมาจาก ผู้วิจัยได้เชิญคณะวิทยาการที่เป็นผู้มีความรู้ เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์สูงทางด้านการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศมาให้ความรู้แก่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งคณะวิทยากรมีความชำนาญทั้งด้านเนื้อหา เทคนิคการสอน และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการสอนภาษาอังกฤษ และสามารถถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และกิจกรรมต่างๆ ให้แก่ครูได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับสุภาพร พิศาลบุตร และยงยุทธ เกษสาคร (2544 116-117) ที่กล่าวว่า วิทยาการในการฝึกอบรมจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในหัวข้อที่จะถ่ายทอดความรู้ อีกทั้งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานในแขนงนั้นๆ ตลอดจนมีมนุษยสัมพันธ์ดีและสามารถเข้าถึงจิตใจผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และทำให้ครูสามารถนำความรู้ ความเข้าใจเหล่านี้ไปใช้ในการปฏิบัติการสอนได้ในลำดับต่อไป สอดคล้องกับเออร์ (Ur 1996 4) ที่ว่า ครูที่ได้รับแนวคิดในหลักการทางทฤษฎีและขั้นตอนในการสอนแล้ว จะสามารถดัดแปลงหลักการเหล่านั้นสู่การปฏิบัติต่อไปได้

2.2 การฝึกอบรมภาคปฏิบัติ จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาในภาคปฏิบัติของการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก และทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาในระดับมาก เป็นผลมาจากสิ่งสำคัญต่อไปนี้

2.2.1 การวางแผนการสอน (Lesson Planning) ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อวางแผนการสอนร่วมกับวิทยากรในการเลือกกิจกรรมให้สอดคล้องกับผู้เรียน จัดทำแผนการเรียนรู้ จัดทำสื่อการสอนและเตรียมการใช้ภาษาอังกฤษในการสอน การวางแผนการสอนเป็นที่ที่เป็นระบบและเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ อย่างรอบคอบ จะทำให้ครูผู้สอนมีความมั่นใจและมีความพร้อมในการสอนมากขึ้น สอดคล้องกับแดงเกอร์ฟิลด์ (Dangerfield 1991: 18) ที่ว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการสอนในชั้นเรียนของครูนั้นประเมินได้จากการวางแผนการสอนและการเตรียมความพร้อมในแต่ละบทเรียน ซึ่งรวมถึงความเหมาะสมของขั้นตอนการสอนและสื่อการสอนด้วย

2.2.2 การฝึกปฏิบัติการสอน (Teaching Practice) ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้ ความเข้าใจจากการฝึกอบรมในภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการสอน โดยการนำแผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นวางแผนการสอนมาฝึกปฏิบัติการสอนกับนักเรียนในชั้นเรียนจริง เป็นการฝึกฝนทักษะในการสอนในสถานการณ์จริงของครูให้เกิดความชำนาญ อีกทั้ง เป็นการฝึกวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือครูและปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่เอลลิส (Ellis 1990: 27), และ เออร์ (Ur 1996: 1-2) กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า การฝึกประสบการณ์การสอนเป็นการฝึกฝนทักษะในการสอนของครูหรือนักเรียนที่จะมาเป็นครูทั้งในชั้นเรียนจริงและการสอนเพื่อนร่วมชั้น เพื่อให้เกิดความชำนาญในการสอน จนกระทั่งเป็นครูสอนภาษาที่มีความสามารถในการสอน

2.2.3 การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Giving Feedback) ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยอาศัยข้อมูลจากการสังเกตการสอนในชั้นปฏิบัติการสอน มีการอภิปรายหลังการสอนจากผู้ประเมินทั้ง 3 ฝ่าย เพื่อให้ข้อมูลกับครูผู้สอนได้เห็นจุดเด่นและจุดบกพร่องที่ต้องแก้ไขในการสอนของตน ฝึกการวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหา อีกทั้ง เป็นการเติมเต็มจุดแข็งและปรับจุดอ่อนในการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพในการสอนของครูต่อไป สอดคล้องกับ ริชาร์ดส์ และล็อกคาร์ท (Richards and Lockhart 1994: 188), กาวเวอร์, ฟิลลิปส์, และวอลเตอร์ส์ (Gower, Phillips, & Walters 1995: 199), และเออร์ (Ur 1996: 242) ที่ว่า การให้ข้อมูลป้อนกลับในการฝึกปฏิบัติการสอน เป็นวิธีการให้ข้อมูลทั้งทางวาจาและการเขียนประเมิน ให้ครูมีการมองสะท้อนถึงผลการปฏิบัติการสอนทั้งข้อดีและข้อบกพร่อง มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น และส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์หาปัญหาในการสอนและหาทางแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การฝึกอบรมในภาคปฏิบัติทำให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์ตรงจากการฝึกปฏิบัติ เป็นการเพิ่มพูนทักษะในการสอน ดังคำกล่าวที่ว่า *ยิ่งฝึกฝนมากเท่าไร ยิ่งเกิดความชำนาญมากเท่านั้น* สอดคล้องกับ เออร์ (Ur 1996: 7) ที่ว่า หลักเกณฑ์ที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลคือ ความชำนาญจากการฝึกปฏิบัติ และความรู้ที่ได้รับโดยตรงจากการฝึกปฏิบัติเป็นสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่าที่สุด

สรุปได้ว่า การฝึกอบรมที่มีการให้ความรู้ในภาคทฤษฎีและการฝึกฝนในภาคปฏิบัติ สามารถทำให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาอื่นมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการสอนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ

ริชาร์ดส์ และนูแนน (Richards, & Nunan 1990 14-15), ฟรีแมน (Freeman 1990 103), และเอลลิส (Ellis 1990 226-235) ที่ว่าการฝึกอบรมครูสอนภาษาเป็นการพัฒนาครูให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสอน โดยมีการให้ความรู้แก่ครูควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะในการสอนและปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งในการฝึกอบรมในครั้งนี้ ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎีใหม่ และนำมาผสมผสานกับประสบการณ์เดิมในการวางแผนการสอนและการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นการฝึกการคิดวิเคราะห์หาปัญหาและแนวทางแก้ไข ปรับปรุงการสอนอันเป็นแนวทางในการพัฒนาการสอนของตน สอดคล้องกับแนวคิดของวอลเลส (Wallace 1994 14-15) ที่ว่า วิธีการฝึกอบรมครูเพื่อเป็นครูมืออาชีพนั้น ควรให้ครูเรียนรู้ทฤษฎีใหม่เพื่อนำมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของตน โดยมีการคิดวิเคราะห์ มองย้อนกลับถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหา

ข้อจำกัดของงานวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดของการทำวิจัยดังต่อไปนี้

1 ข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลาของการฝึกอบรม ซึ่งเป็นช่วงเปิดภาคเรียนใหม่ที่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีภาระกิจหลายประการที่ต้องปฏิบัติ เช่น การรับนักเรียนใหม่ การเตรียมความพร้อมในชั้นเรียน งานธุรการชั้นเรียน ฯลฯ ซึ่งในการจัดการฝึกอบรมในครั้งนี้ ดำเนินการทั้งในวันทำการและวันหยุด และในชั้นฝึกปฏิบัติการสอนกับนักเรียนในชั้นเรียนจริงที่ดำเนินการในวันทำการนั้น สมาชิกที่จะร่วมสังเกตการสอนและประเมินการสอนไม่สามารถเข้าร่วมได้ครบถ้วน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนอื่นๆ ต้องไปทำหน้าที่ในการสอนในรายวิชาอื่นๆ ตามตารางสอนปกติ

2 การจัดประชุมปฏิบัติการในการวางแผนการสอนในช่วงวันเสาร์ – อาทิตย์ มีจุดมุ่งหมายที่จะไม่รบกวนการเรียนการสอนในเวลาปกติ แต่มีข้อจำกัดที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคนมีความจำเป็นหรือมีภารกิจส่วนตัว ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาในการฝึกอบรมดังกล่าว จึงควรมีการจัดการฝึกอบรมในภาคทฤษฎีในช่วงก่อนการเปิดภาคเรียน 1-2 สัปดาห์ และภาคปฏิบัติในช่วงเปิดภาคเรียนในวันทำการปกติ ทั้งนี้เพื่อให้เวลาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความต่อเนื่องกัน โดยในภาคปฏิบัตินั้น ควรจัดให้ระยะเวลาตรงกับการเปิดภาคเรียนพอดี ทั้งนี้เพื่อจะสามารถฝึกปฏิบัติการสอนกับนักเรียนจริงได้ และนอกจากนี้ ในการฝึกปฏิบัติการสอนควรให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติ สังเกต และประเมินการสอน เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ปัญหาในการสอนของตนได้

1.2 ควรเตรียมสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม เช่น แถบบันทึกเสียงและCD-ROM เพลง กิจกรรมต่างๆ และการออกเสียงคำศัพท์ (Pronunciation) ที่ใช้ในบทเรียนเพิ่มเติมสำหรับครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วย ทั้งนี้เพื่อครูจะสามารถนำไปใช้ในการสอนในชั้นเรียนได้จริงในลำดับต่อไป

1.3 จากการฝึกอบรมในครั้งนี้ พบว่ามีครูผู้สอนจากโรงเรียนอื่นขอเข้าร่วมโครงการด้วย จึงควรมีการขยายกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมสู่กลุ่มโรงเรียน หรือในเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน หรือเปิดรับสมาชิกที่มีความสนใจที่จะเข้ารับการฝึกอบรม ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อทั้งครูและนักเรียนต่อไป

2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยและจัดฝึกอบรมเรื่อง การใช้ภาษาอังกฤษของครูในการสอนในชั้นเรียน (Language Improvement) สำหรับครูที่ไม่ได้จบวิชาเอกภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ การจัดฝึกอบรมนี้จะเป็นการสร้างความมั่นใจ และเสริมสร้างเจตคติที่ดีให้กับครูที่จบจากสาขาวิชาอื่น ในการใช้ภาษาอังกฤษในการสอนต่อไป

2.2 ควรมีการทำวิจัยต่อเนื่อง เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมภายหลังการฝึกอบรม ในการสอนในชั้นเรียนจริง และติดตามผลเมื่อสิ้นภาคการเรียน เพื่อรวบรวมปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขในลำดับต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2544) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 กรุงเทพฯ องค์การคำคุรุสภา
- _____ (2546) การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กรุงเทพฯ องค์การรับส่ง
สินค้าและพัสดุภัณฑ์
- กองบรรณาธิการวารสารสานปฏิรูป (2546, ตุลาคม) หลากหลายวิธีอบรมครูให้เห็นผล วารสารสานปฏิรูป
6 (66) 45-47
- กุลวดี วีระวานิช (2541) การพัฒนาชุดฝึกอบรมครู การใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอนภาษา สารนิพนธ์ ศศ
ม (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรโธม ถ่ายเอกสาร
- ครูรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2538) การนิเทศการสอน กรุงเทพฯ โอ เอส พริ้นติ้ง
- เจเรมี, ฮาร์เมอร์ (2546) วิธีสอนภาษาอังกฤษ แปลโดย เสาวภา ฉายบุระกุล กรุงเทพฯ เพียร์สัน
เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า
- เฉลิมหล้า หาญกล้า (2543) การพัฒนาครูในยุคปฏิรูปการศึกษา วารสารวิชาการคุรุสารเทพสตรี 4(1) 70-79
- ชัยวัน พรประสิทธิ์ (2539) การศึกษาปัญหาและความต้องการทางด้านการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับ
ชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ปริญญานิพนธ์ กศ ม (การประถมศึกษา)
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรโธม ถ่ายเอกสาร
- ชุดิมา ชมไพบูลย์ (2541) พฤติกรรมการสอนของครูภาษาอังกฤษดีเด่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 วิทยานิพนธ์ กศ ม (หลักสูตรและการนิเทศ) นครปฐม บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถ่ายเอกสาร
- ชูลีพร เพียรช่าง (2544) การศึกษาผลการฝึกอบรมครูเรื่องการสอนทักษะการพูดโดยใช้กิจกรรมภาษา
เพื่อการสื่อสาร ของครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนเซนต์โยเซฟ คอนแวนต์ สารนิพนธ์ ศศ ม (การสอน
ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรโธม
ถ่ายเอกสาร
- ชูชัย สมितिไกร (2542) การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- ดนตรี แสงกล้า (2544) การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กลวิธีการทำให้สำเร็จ
ประกอบสถานการณ์จำลอง การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ ม (ภาษาอังกฤษ) มหาสารคาม บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถ่ายเอกสาร

- ธิดารัตน์ นาคแก้ว (2544) ผลการสอนแบบเน้นโครงสร้างไวยากรณ์ในงานปฏิบัติเพื่อการสื่อสารที่มีต่อ
ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาระบบสารสนเทศ คณะบริหารธุรกิจ ระดับ
ปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร วิทยานิพนธ์ กศ ม (การสอน
ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่าย
เอกสาร
- นัฐพงศ์ ศรีศาลาแสง (2545) ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ ม
(การประถมศึกษา) มหาสารคาม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถ่ายเอกสาร
- นิพนธ์ ไทยพานิช (2535) เทคนิคการนิเทศการศึกษา กรุงเทพฯ โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นิรมล ศตวุฒิ (2547, พฤษภาคม) กิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วารสารวงการครู
1(5) 72-74
- นិรุญ โคตรศรี (2544) การศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ใช้กิจกรรม
บทบาทสมมติแบบมีลำดับขั้นกับนักเรียนที่มีทักษะการพูด ภาษาอังกฤษต่ำ การศึกษาค้นคว้าอิสระ
กศ ม (ภาษาอังกฤษ) มหาสารคาม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถ่ายเอกสาร
- บัญชา อยู่ยง (ม ป ป) เพลงภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก (แผ่นพับ) อุดรธานี ม ป พ อัดสำเนา
- บุญชม ศรีสะอาด (2541) การพัฒนาการสอน กรุงเทพฯ ชมรมเด็ก
- บุษบง ปรีดาวงศากร (2547) การใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษา
อังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สารนิพนธ์ ศศ ม (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่าง
ประเทศ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- บุรชัย ศิริมหาสาคร (2545) แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
- ปาน สวัสดิ์สาลี (2535) คู่มือการประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม สำหรับผู้รับผิดชอบโครงการฝึกอบรม /
สัมมนา กรุงเทพฯ สวัสดิ์การสำนักงาน กพ
- ปิงซ์ข้าวน้อย (2547, มีนาคม) เรียนภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรมซี แอล ที (CLT) วารสารสานปฏิรูป 7(71)
20-23
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) การนิเทศการสอน กรุงเทพฯ พิมพ์ดี
- ฐิระ ประवालพุกษ์ (2538) การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม กรุงเทพฯ หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานสภา
สถาบันราชภัฏ
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543) การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ กรุงเทพฯ สำนักทดสอบทาง
การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พัชร วิจิตรไพศาล (2547) การจัดค่ายภาษาอังกฤษสำหรับครู (รายงาน) กรุงเทพฯ ม ป พ อัดสำเนา

- พัฒนา สุขประเสริฐ (2539) กลยุทธ์ในการฝึกอบรม กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2545, ธันวาคม) การสังเกตเพื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ วารสารคณะครุศาสตร์ สถาบัน
ราชภัฏอุบลราชธานี 16(2) 11-22
- พิรพงษ์ ดวงแก้ว (2546) การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเทคนิคการสอนความคิดสร้างสรรค์สำหรับครูประถม
ใน การประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 10 กรุงเทพฯ สำนักวิจัยและพัฒนา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- เพ็ญแข วงศ์สุริยา (2546) การพัฒนาความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้
สถานการณ์จริง ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตสกลนคร ปรินญานิพนธ์ ศศ ม กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถ่ายเอกสาร
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2543) การนิเทศการศึกษา ทฤษฎีและการปฏิบัติ กรุงเทพฯ ภาควิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ฟิลลิปส์, ชาร์ว (2545) กิจกรรมภาษาอังกฤษกับเด็ก แปลโดย เตือนใจ เฉลิมกิจ กรุงเทพฯ หน้าต่างสู่
โลกกว้าง
- แม่ไม้ครูไทย (2546, กรกฎาคม) สร้างแรงจูงใจเรียนภาษาอังกฤษ วารสารสานปฏิรูป 6(63) 36-38
- ยงยุทธ เกษสาคร (2544) เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม กรุงเทพฯ เอส แอนด์ จี กราฟฟิค
- วิวิรรณ ชินะตระกูล (2540) วิจัยทางการศึกษา กรุงเทพฯ ภาพพิมพ์
- ระพีพรรณ เจริญทัศน์ศิริ (2545) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษเรื่องการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
โครงการ ระดับมัธยมศึกษาสำหรับครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองสิงห์ จังหวัดกาญจนบุรี วิทยานิพนธ์
ศศ ม (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ) นครปฐม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร ถ่ายเอกสาร
- รัชนิพร จาวรุ่งวณิชสกุล (2543) พฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูต้นแบบ วิทยานิพนธ์ ศศ ม
(หลักสูตรและการนิเทศ) นครปฐม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถ่ายเอกสาร
- รุจิร ภูสาระ (2546) การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ กรุงเทพฯ บ็อค พอยท์
- โรงเรียนวัดป่าไผ่ (2546) รายงานผลการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของโรงเรียนวัดป่าไผ่
(เอกสารรายงานผลการทดสอบ) สระบุรี มปป อัดสำเนา
- โรงเรียนวัดป่าไผ่ (2546) ธรรมนูญโรงเรียนวัดป่าไผ่ (เอกสารฝ่ายบริหารโรงเรียนวัดป่าไผ่) สระบุรี มปป
อัดสำเนา
- เริงลักษณ์ โรจนพันธ์ (2529) เทคนิคการฝึกอบรม กรุงเทพฯ ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- เรียลลี, วาเนสซ่า, และเวอด, เชียร์ล่า เอ็ม (2545) *กิจกรรมภาษาอังกฤษกับเด็กเล็ก* แปลโดย กุลทิพย์ โรหิตรัตนะ กรุงเทพฯ หน้าต่างสู่โลกกว้าง
- เรื่องศักดิ์ อัมไพพันธ์ (2543) *วันอันแดรด แลงเกลจ เกมส์ (100 Language Games)* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ ไทยพานิช
- ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ (2538) *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ สุวีริยาสาส์น
- ละเอียต จุฑานันท์ (2543) *แนวการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ* กรุงเทพฯ สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ
- ลีวิส, กอร์ดัน, และเบดซัน, กันเทอร์ (2545) *เกมภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก* แปลโดย เตือนใจ เฉลิมกิจ กรุงเทพฯ หน้าต่างสู่โลกกว้าง
- วรัญญา วิศาลาภรณ์ (2540) *การวิจัยทางการศึกษา หลักการและแนวทางการปฏิบัติ* กรุงเทพฯ ดันอ้อแกรมมี
- วัจนา พิพัฒน์ทศพล (2547, สิงหาคม) *กิจกรรมที่ใช้ในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร* วารสาร *การศึกษา กทม* 27(11) 30-33
- วิจิตร อวาทกุล (2540) *การฝึกอบรม* กรุงเทพฯ มปป
- วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) *หลักการนิเทศการศึกษา* กรุงเทพฯ ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิน เชื้อโพธิ์ทัก (2537) *การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม* กรุงเทพฯ โอ เอส พริ้นต์
- วีรบุษ ปิณฑวนิช (2547, มิถุนายน) *ทำไมครูสอนภาษาอังกฤษสอบตก 70%* วารสาร *สานปฏิรูป* 7(74) 14 -19
- ศิธร แสงธนู, และคิต พงศทัต (2521) *คู่มือครูภาษาอังกฤษภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ* กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช
- ศรีสุข ชิวสุขานนท์ (2541) *ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสมรรถภาพการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี* วิทยานิพนธ์ กศ ม (หลักสูตรและการนิเทศ) นครปฐม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถ่ายเอกสาร
- สมชาติ กิจยรรยง (2537) *เทคนิคการจัดฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ* กรุงเทพฯ เอส เอ็น กรุป
- _____ (2546) *เทคนิคการถ่ายทอดอย่างมีประสิทธิภาพ* กรุงเทพฯ เอส เอ็น กรุป
- สมยศ เม่นแย้ม (2543) *คู่มือครูไทยสอนภาษาอังกฤษ* กรุงเทพฯ เคล็ดไทย
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, และคณะ (2544) *กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนภาษาอังกฤษ* กรุงเทพฯ วัฒนาพานิช

- สมหวัง คุรุรัตน์ (2539) การฝึกอบรม หลักการและแนวปฏิบัติ ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สายฝน ทรงเลียงไชย (2544) การศึกษาผลการฝึกอบรมครูเรื่องการสอนทักษะฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการ
สื่อสารโดยใช้กิจกรรมและเกมภาษา ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา สารนิพนธ์ ศศ ม
(การสอนภาษาอังกฤษในฐานะ ภาษาต่างประเทศ) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สาลี รักสุทธี, และคนอื่นๆ (2544) เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนและเขียนแผนการสอน โดยยึดผู้เรียน
เป็นสำคัญ กรุงเทพฯ เอ็น ที พีเพรส
- สุกัญญา ศิลประสาท (2544) การพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่
4 โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ สารนิพนธ์ ศศ ม (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ)
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สุภาพร พิตาลบุตร, และยงยุทธ เกษสาคร (2544) การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม กรุงเทพฯ
วี เจ พรินต์
- สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540) วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- เสาวนีย์ เขียนดี (2540) ชุดฝึกอบรมครูสอนภาษาอังกฤษในการสร้างและการใช้ทางกิจกรรมภาษาเพื่อฝึก
ทักษะพูด สารนิพนธ์ ศศ ม (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ) กรุงเทพฯ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2543) คู่มือแนวการจัดค่ายภาษาอังกฤษสำหรับครู กรุงเทพฯ
กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กทม (2547) คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยเพลง
กรุงเทพฯ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กทม
- อรพรรณ พรลีมา (2537) เทคนิคการฝึกอบรม กรุงเทพฯ ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อติปัทย์ คลี่สุนทร (2546, 13 ธันวาคม) ปฏิรูปการเรียนภาษาอังกฤษกันเถอะ มติชนรายวัน สืบค้นเมื่อ 20
ธันวาคม 2546 จาก http://www.go.th/main2/article/article_atipat/reform_learning.htm
- อรุณี วิริยะจิตรา (2532) การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร กรุงเทพฯ อักษรเจริญทัศน์
- เออล, สติวิก ดับเบิลยู (2538) การเรียนการสอนภาษา แปลโดย เกษมศรี วงศ์เลิศวิทย์ กรุงเทพฯ
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

- ฮอลลิเวล, ซูซัน (2542) *การสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษา* แปลโดย กรองทอง ชาลิตดำรง,
และเพ็ญแข คุณาเจริญ กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช
- อุบล แคล้วกลาง (2540) *การศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ในเขตปฏิบัติการศึกษาที่ 2 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา* ปรินูญนิพนธ์ กศม
(การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- Brown, H Douglas (2000) *Principles of Language Learning and Teaching* 4th ed New
York Longman
- (2001) *Teaching by Principles* New York Longman
- Bygate, Martin (1981) *Speaking* Oxford Oxford University Press
- ✓ Byrne, Don (1987) *Teaching Oral English* New York Longman
- Cranmer, David (1991) The teacher's role in the oral lesson In *At The chalkface*
Edited by Matthews, Alan, Spratt, Mary, & Dangerfield, Les pp 1-4 4th ed
Hong Kong Thomas Nelson and Sons
- Dangerfield, Les (1991) Role play In *At The chalkface* Edited by Matthews, Alan, Spratt,
Mary, & Dangerfield, Les pp 34-39 4th ed Hong Kong Thomas Nelson and Sons
- Davies, Paul (2000) *Success in English Teaching* Hong Kong Oxford University
Press
- Day, Richard R (1990) Teacher observation in second language teacher education
In *Second Language Teacher Education* Edited by Richards, Jack C , & Nunan,
David pp 43-61 Cambridge Cambridge University Press
- Doff, Adrian (1989) *Teach English A Training Course for Teachers* Great Britain
Cambridge University Press
- Eken, Deniz Kurtoglu (1999, Summer) Trainer Language In Post-Observation Feedback
Sessions In *The Teacher Trainer* 13(12) 16-20
- Ellis, Rod (1990) Activities and Procedure for teacher preparation In *Second Language
Teacher Education* Edited by Richards, Jack C , & Nunan, David p 26-36
Cambridge Cambridge University Press
- Freeman, Donald, & Richards, Jack C (1996) *Teacher Learning in Language Teaching*
Cambridge Cambridge University Press

- ✓ Gower, Roger, Phillips, Diane, & Walters, Steve (1995) *Teaching Practice Handbook* Oxford Heinemann
- Gebhard, Jerry G (1999) *Language Teaching Awareness A Guide to exploring beliefs and practices* Cambridge Cambridge University Press
- Hadfield, Jill (1998) *Elementary Communication Games* Harlow Longman
- (1999a) *Advanced Communication Games* Harlow Longman
- (1999b) *Beginners' Communication Games* Harlow Longman
- (2001) *Elementary Grammar Games* Harlow Longman
- Harmer, Jeremy (1986) *The Practice English Language Teaching* Harlow Longman
- (2001) *The Practice English Language Teaching* 3rd ed Harlow Longman
- Hedge, Tricia (2000) *Teaching and Learning in the Language Classroom* Hong Kong Oxford University Press
- Hubbard, Peter, et al (1983) *A Training Course for TEFL* Oxford Oxford University Press
- James, Peter (2001) *Teacher in Action* Cambridge Cambridge University Press
- Klippel, Friederike (1989) *Keep Talking* Cambridge Cambridge University Press
- ✓ Larsen - Freeman, Diane (2000) *Techniques and Principle in Language Teaching* Hong Kong Oxford University Press
- ✓ Littlewood, William (1983) *Communicative Language Teaching* Cambridge Cambridge University Press
- (1990) *Foreign and Second Language Learning* Cambridge Cambridge University Press
- Linstromberg, Seth (1990) *The Recipe Book Practice Ideas for the Language Classroom* Harlow Longman
- Luoma, San (2004) *Assesing Speaking* Cambridge Cambridge University Press
- Lynch, Tony (1997) *Communication in Language Classroom* Hong Kong Cambridge University Press
- Malamah – Thomas, Ann (1988) *Classroom Interaction* Oxford Oxford University Press

- Malderez, Angi, & Bodoczky, Caroline (2002) *Mentor Courses* 3rd ed Cambridge
Cambridge University Press
- Mandel, Steve (1993) *Effective Presentation Skill* California Crisp publications
- Matthews, Alan, Spratt, Mary, & Dangerfield, Les (1991) *At The Chalkface Practical
Techniques in Language Teaching* 4th ed Hong Kong Thomas Nelson and Sons
- Nunan, David (1989) *Understanding Language Classroom* New York Prentice Hall
- (1991) *Language Teaching Methodology* New York Prentice Hall
- (1995) *Designing Tasks for the Communicative Classroom* 7th ed
Cambridge Cambridge University Press
- (1999) *Second Language Teaching & Learning* Boston Heinle & Heinle
- Pachler, Norbert, & Field, Kit (2001) *Learning to Teach Modern Foreign Languages in the
Secondary School* London Routledge Falmer
- Pattison, Pat (1987) *Developing Communication Skills* Cambridge Cambridge
University Press
- ✓ Paulton, Christina Bratt, & Bruder, Mary Newton (1976) *Teaching English as a Second
Language Techniques and Procedures* Cambridge Winthrop Publishers
- Pennington, Martha C (1990) A professional development focus for the language teaching
practicum In *Second Language Teacher Education* Edited by Richards,
Jack C, & Nunan, David pp 132-151 Cambridge Cambridge University Press
- Randall, Mick, & Thornton, Barbara (2001) *Advising and Supporting Teachers*
Cambridge Cambridge University Press
- Read, Carol (1991) Presentation, practice and production at glance In *At The Chalkface*
Edited by Matthews, Alan, Spratt, Mary, & Dangerfield, Les p 17 4th ed Hong
Kong Thomas Nelson and Sons
- Richards, Jack C, & Rodgers, Theodore S (2002) *Approaches and Methods in
Language Teaching* Cambridge Cambridge University Press
- Richards, Jack C, & Nunan, David (1990) *Second Language Teacher Education*
Cambridge Cambridge University Press

- Richards, Jack C (1990) *Currents of Change in English Language Teaching* Hong Kong Oxford University Press
- _____ (1998) *Beyond Training* Cambridge Cambridge University Press
- Richards, Jack C, & Lockhart, Charles (1994) *Reflective Teaching in Second Language Classroom* Cambridge Cambridge University Press
- Savignon, Sandra J (1999) *Communicative Competence* Massachusetts Addison - Wesley
- Scott, Roger (1981) Speaking In *Communication in the classroom Applications and Methods for a Communicative Approach* Edited by Johnson, Keith pp 70-77 London Longman
- Scrivener, Jim (1994) *Learning Teaching* Oxford Heinemann
- Spratt, Marry (1991) The presentation stage In *At The chalkface* Edited by Matthews, Alan, Spratt, Mary, & Dangerfield, Les pp 5 -16 4th ed Hong Kong Thomas Nelson and Sons
- Toth, Maria (1995) *Heinemann Children's Games* Oxford Heinemann
- Todd, Watson Richard (1999, Autumn) Observation and Feedback Using classroom data as the basis for feedback sessions In *The Teacher Trainer* 13(3) 14
- Underhill, Nick (2000) *Testing Spoken Language* 13th ed Cambridge Cambridge University Press
- Ur, Penny (1993) *Grammar Practice Activities* Cambridge Cambridge University Press
- _____ (1996) *A Course in Language Teaching Practice and Theory* Cambridge Cambridge University Press
- Wallace, Michael (1994) *Training Foreign Language Teacher A Reflective Approach* Cambridge Cambridge University Press
- _____ (1998) *Action Research for Language Teachers* Cambridge Cambridge University Press
- Watcyn – Jones, Peter, & Howard – Williams, Deirdre (2001) *Grammar Games and Activities* Harlow Pearson Education

- Widdowson, H G (1979) The teaching of English as communication In *The Communication Approach to Language Teaching* Oxford Oxford University Press
- William, Marion, & Bueden, Robert L (1997) *Psychology for Language teachers a Social Constructivist Approach* Cambridge Cambridge University Press
- Willis, Jane (1993) *Teaching English Through English* 14th ed Singapore Longman
- Woodward, Tessa (1992) *Ways of Training Recipes for Teacher Training* Harlow Longman House
- Wright, Andrew, Betteridge, David, & Buckby, Michael (1984) *Game for Language Learning* Cambridge Cambridge University Press
- Zaorob, Maria Lucia, & Chin, Elizabeth (2001) *Games for Grammar Practice* Cambridge Cambridge University Press

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- ตารางการฝึกอบรม
- แผนการฝึกอบรม

Schedule for Workshop on Teaching English Speaking through Oral Communication Activities

Day	8 30-9 00	9 00-9 15	9 15-10 00	10 15-12 00	13 00-14 30	14 45-16 00
1 (12-5-05)	Registration	Opening ceremony	Introducing - Objectives - Pretest	Communicative Approach	Classroom Language Managing activities	Demonstration of language activities *Information gap *Spot the differences
2 (13-5-05)	Demonstraon of language activities *Finding objects *Matching activities			Demonstration (continued) *Chain stories *Dominoes	Demonstration (continued) *Searching games *Problem solving activities	Demonstration (continued) *Meeting people at the airport * Giving reasons activities
3 (14-5-05)	Lesson planning			Workshop on Lesson planning	Workshop on Lesson planning	Workshop on Lesson planning
4 (15-5-05)	Workshop on Lesson planning			Workshop on Lesson planning	Workshop on Lesson planning	Workshop on Lesson planning
5 (16-5-05)	Teaching Practice 1 Feedback on teaching (Primary level)			Teaching Practice 2 Feedback on teaching (Primary level)	Teaching Practice 3 Feedback on teaching (Primary level)	Group discussion On teaching
6 (17-5-05)	Teaching Practice 4 Feedback on teaching (Primary level)			Teaching Practice 5 Feedback on teaching (Secondary level)	Group discussion On teaching	-Wrap – up -Posttest -Evaluation
						Closing Ceremony

แผนการฝึกอบรม เรื่อง การใช้กิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แผน	เรื่อง	เวลา	กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1	การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร - การสอนทักษะพูดเพื่อการสื่อสาร - ขั้นตอนการสอนทักษะพูดเพื่อการสื่อสาร	1 45 ชม	- วิทยากรบรรยายและสาธิตการสอน - ผู้เข้ารับการฝึกอบรมระดมสมอง, อภิปรายกลุ่มและนำเสนองาน	ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร / การสอนทักษะพูดเพื่อการสื่อสารและขั้นตอนการสอนทักษะพูดเพื่อการสื่อสาร
2	การใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียน	2 ชม	- วิทยากรบรรยายและสาธิตกิจกรรม - ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาและระดมสมองเพื่ออภิปรายและนำเสนอกิจกรรม	ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียน และสามารถนำภาษาอังกฤษในการสอนหรือการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม
3	การจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร - การสาธิตกิจกรรม	8 15 ชม.	- วิทยากรสาธิตกิจกรรมทางภาษา - ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมฝึกปฏิบัติการกิจกรรมทางภาษาและอภิปรายการปรับกิจกรรม	ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้จากการสาธิตและฝึกปฏิบัติการ และ สามารถปรับกิจกรรม / ตัวภาษาให้สอดคล้องกับระดับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม
4	การวางแผนการสอน	12 ชม	- วิทยากรนำเสนอการวางแผนการสอน - ผู้เข้ารับการฝึกอบรมระดมสมอง, อภิปรายและวางแผนการสอน	ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถออกแบบกิจกรรม ทำแผนการจัดการเรียนรู้ เตรียมสื่อการสอน ได้ สอดคล้องกับเนื้อหาและระดับของผู้เรียนได้
5	การฝึกปฏิบัติการสอนและการให้ข้อมูลป้อนกลับ	12 ชม	- ครูผู้สอนของแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติการสอน - สมาชิกผู้อบรมและวิทยากรสังเกตและประเมินการสอน - ครูผู้สอนวิเคราะห์ปัญหาในการสอนร่วมกับผู้ประเมินและวิทยากร	- ครูผู้สอนสามารถปฏิบัติการสอนกับนักเรียนจริงได้ - ครูผู้สอนสามารถวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาในการสอนได้

แผนการฝึกอบรมที่ 1
เรื่อง การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร
(The Communicative Approach)

- 1. จุดประสงค์**
- 1 เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
 - 2 เพื่อนำเสนอขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร

- 2. เนื้อหา**
- 1 การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - 2 การสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร
 - 3 ขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร

- 3. ระยะเวลา** **1 45 ชั่วโมง**
1 การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร	45 นาที
2 การสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร	30 นาที
3 ขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร	30 นาที

4. หลักการและเหตุผลในการเลือกเนื้อหา

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ฉบับปัจจุบันนั้น มุ่งเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ดังนั้นครูผู้สอนภาษาอังกฤษควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษบรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร

5 อุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม

- 1 กระดาน Whiteboard และปากก
- 2 เครื่อง Computer 1 เครื่อง
- 3 เครื่อง Visualizer และ LCD 1 ชุด

สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

- 1 สไลด์ประกอบการบรรยาย โดย PowerPoint
- 1 1 Steps of teaching speaking for communication

1 2 Teacher's roles in Communicative Language Teaching (CLT)

1 3 The nature of communication

1 4 The communication continuum

1 5 Problems of speaking activities

1 6 How to help teachers to solve students' speaking problems

1 7 Characteristics of a successful speaking activity

2 ใบงานประกอบการฝึกอบรม

2 1 ใบงานประกอบกิจกรรม Sequencing ในเนื้อหาขั้นตอนการสอนทักษะพูด

เพื่อการสื่อสาร (ดูเอกสารหมายเลข 1 หน้า 102)

2 2 ใบงานประกอบกิจกรรม The mind map lecture ในเนื้อหาปัญหาในการสอนพูดเพื่อการสื่อสาร (ดูเอกสารหมายเลข 2 หน้า 103)

3 ใบความรู้ (Handout) เป็นการสรุปเนื้อหาการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการสอนทักษะพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งจัดไว้ในแฟ้มเอกสารสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

6. ขั้นตอนและวิธีการฝึกอบรม

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up)

1 วิทยากรทำการตกลงกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม และสมมุติว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นนักเรียนแลกเปลี่ยนที่มาจากหลายประเทศที่มาเรียนห้องเดียวกัน แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเปลี่ยนชื่อของตนเองเป็นภาษาอังกฤษ และเขียนลงบนด้านหลังของป้ายชื่อที่แจกให้

2 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้องเพลงเกี่ยวกับการทักทาย และปรบมือประกอบเพลง โดยจัดผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ยืนเป็นวงกลม แล้วให้ส่งลูกบอลไปเรื่อยๆตามจังหวะเพลง เมื่อเพลงหยุดที่ผู้ใดผู้หนึ่งจะต้องกล่าวทักทายและบอกชื่อของตนเอง เช่น

- Hello, I'm Kathy I'm from Canada

- Good morning My name is Sara I come from Mexico

ชั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation stage)

3 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำงานเป็นกลุ่มเพื่อระดมสมองและเขียนรายการที่ตนเคยปฏิบัติและเคยรู้จักในการสอนภาษาอังกฤษ

- How did you teach speaking skill in your class?

4 สอบถามข้อมูล (Elicit) ของแต่ละกลุ่มและเขียนสรุปรายการที่ครูเคยปฏิบัติในการสอนภาษาอังกฤษไว้บนกระดาน

5 สาธิตการสอนทักษะพูดเพื่อการสื่อสาร รูปแบบ 3P's (ดูตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ หน้า 129-132)

ขั้นฝึกปฏิบัติ และขั้นนำไปใช้ (Practice and production stage)

6 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบอกว่าวิทยากรทำอะไรบ้างตามลำดับก่อนหลัง และเขียนไว้บนกระดาน

- Please tell me What did I do? I'll write on the board (Elicit the steps of teaching from the teachers)

7 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำกิจกรรม Sequencing (Woodward 1992 63-64) เพื่อจำแนกขั้นตอนการสอนของวิทยากร (จากข้อ 5) เป็นลำดับขั้น แล้วเปรียบเทียบกับการสอนของตนที่เคยปฏิบัติ (ดูเอกสารหมายเลข 1 หน้า 102)

- Divide things that I did into steps of teaching (3P's)
- Please compare with things that you did when you teach speaking skill in your class Are they the same?

8 ช่วยกันสรุปขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร และบทบาทของครู โดยการบรรยายสรุปตามสไลด์ PowerPoint (Steps of teaching speaking for communication, Teacher's roles in Communicative Language Teaching)

9 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสรุปความแตกต่างของวิธีการสอนที่วิทยากรสาธิตกับรายการที่ครูเคยปฏิบัติ (ข้อ 4) และให้สรุปว่า การสอนทั้ง 2 แบบ มีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร แล้วบรรยายตามสไลด์ PowerPoint เรื่องการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT)

10 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของตนที่เคยปฏิบัติ (จากข้อ 4) เปรียบเทียบกับการสอนที่วิทยากรสาธิตว่าการสอนแบบใดเป็นการสอนแบบดั้งเดิม แบบใดเป็นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT)

ขั้นสรุปเนื้อหา (Conclusion)

11 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำกิจกรรม The mind map lecture (Woodward 1992 31) เป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้แต่ละกลุ่มระบุปัญหาของนักเรียนในการพูดภาษาอังกฤษ โดยวิทยากรยกตัวอย่างการทำกิจกรรม Mind mapping (ดูเอกสารหมายเลข 2 หน้า 103)

- What are your students' problems in speaking English?

12 สอบถามข้อมูล (Elicit) ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในการพูดภาษาอังกฤษจากผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่ม และนำเสนอปัญหาเหล่านั้นบนเครื่อง Visaulizer

13 บรรยายสไลด์ PowerPoint เรื่องปัญหาในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนและแนวทางช่วยเหลือเพื่อเป็นการสรุป

7 การวัดและประเมินผล

- 1 สังเกตการปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม
- 2 ประเมินผลจากการอภิปรายสรุปเนื้อหา
- 3 ตรวจผลงาน / ใบงานในแต่ละกิจกรรม
- 4 แบบบันทึกการเรียนรู้ท้ายบทเรียน

8 ปัญหาที่คาดว่าจะเกิด

1 ในการปฏิบัติในชั้นเรียนจริง ครูอาจทำการสอนได้แค่ 2 ชั้นคือ ชี้นำเสนอ(Presentation stage) และขั้นฝึกปฏิบัติ (Practice stage) มักจะขาดขั้นการใช้ภาษา (Production stage) ฉะนั้น วิทยากรควรชี้ให้เห็นความสำคัญของขั้นตอนการใช้ภาษา (Production stage) โดยการสอบถามเพื่อหาข้อมูล (Eliciting) และยกตัวอย่างการนำไปใช้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจเพื่อจะนำไปปฏิบัติในชั้นเรียนได้

2 ในกรณีที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีข้อสงสัย วิทยากรอาจให้ความรู้หรืออธิบายเพิ่มเติม นอกเวลาการฝึกอบรม

9 รายการหนังสืออ้างอิงและแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม

- Harmer, Jeremy (1986) *The Practice of English Language Teaching* London Longman
- (2001) *The Practice of English Language Teaching* China Pearson Educational
- Larsen-Freeman, Diane (2000) *Techniques and Principle in Language Teaching* Hong Kong Oxford University Press
- Mathews, Alan, et al (1991) *At The Chalkface* 4th ed pp 1-4 Hong Kong Thomas Nelson and Sons
- Nunan, David (1999) *Second Language Teaching & Learning* Boston Heinle & Heinle
- Richards, Jack C, & Rodgers, Theodore S (2002) *Approaches and Methods in Language Teaching* Cambridge Cambridge University Press
- Ur, Penny (1996) *A Course in Language Teaching* Cambridge Cambridge University Press
- Woodward, Tessa (1992) *Ways of Training* Singapore Longman

ใบงานกิจกรรม Sequencing

คำสั่ง จงใส่หมายเลขท้ายข้อความต่อไปนี้เพื่อเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ตามลำดับก่อน – หลัง

- ก เขียนประโยคตัวอย่างบนกระดาน
- ข ให้นักเรียนเขียนประโยคลงสมุด
- ค บอกไป(Give prompt) ให้นักเรียนแต่ละคนฝึกตั้งคำถาม
- ง โชว์รูปภาพหรือวาดภาพให้นักเรียนดูและให้ตัวอย่างประโยค
- จ อธิบายรูปแบบของโครงสร้างทางไวยากรณ์
- ฉ ครูตั้งคำถามให้นักเรียนเป็นผู้ตอบคำถาม
- ช สุ่มให้นักเรียนพูดประโยคตัวอย่างตามครูเป็นรายบุคคล
- ซ นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามเอง
- ฌ ออกเสียงประโยคตัวอย่างแล้วให้นักเรียนทั้งชั้นพูดตามครู
- ญ ให้นักเรียนดูภาพอื่นๆและให้เห็นตัวอย่างประโยคอื่นๆ
- ฎ ให้นักเรียนอ่านประโยคบนกระดานทั้งหมดพร้อมกัน

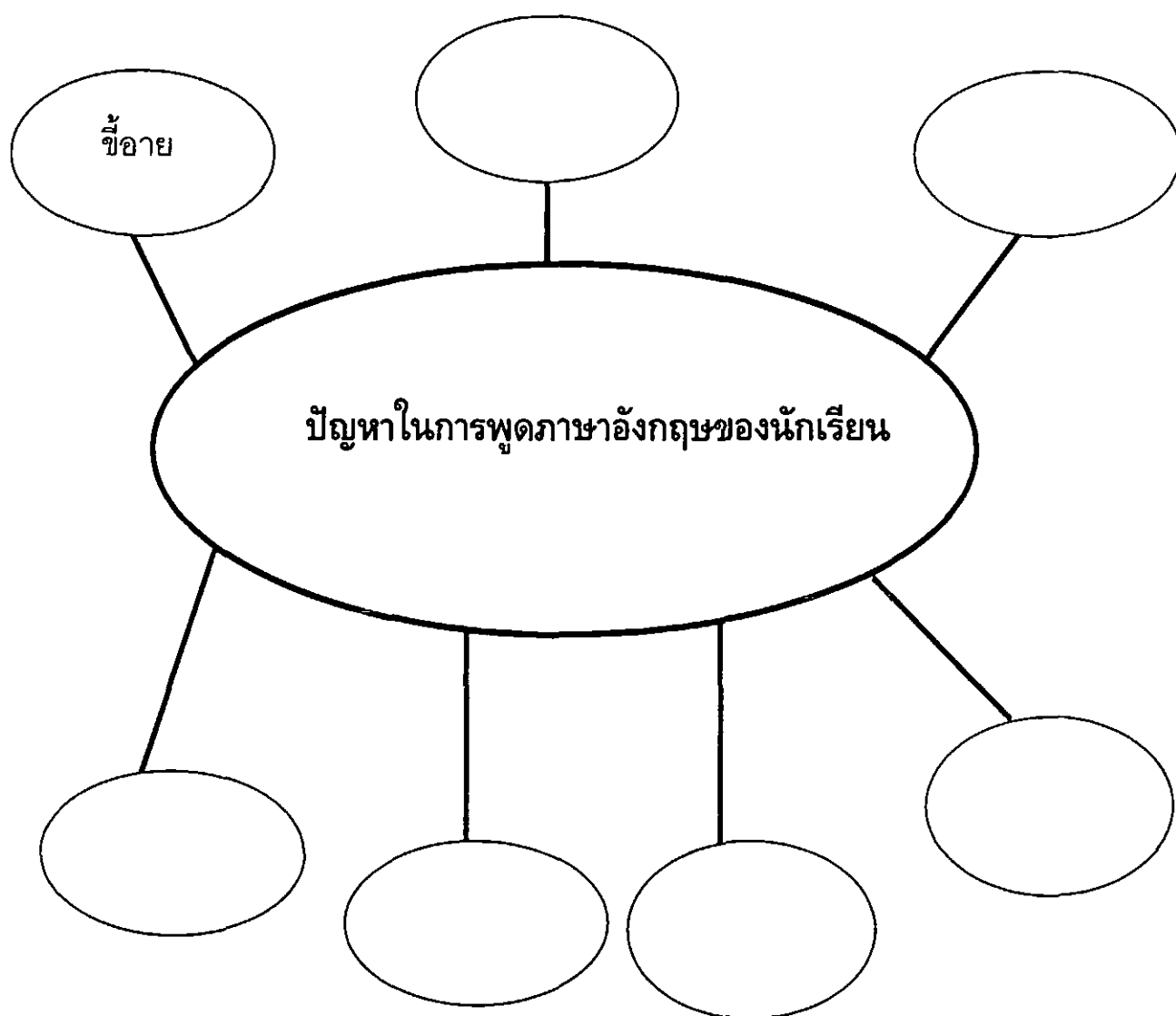

Adapted from Doff, Adrian (1989) *Teach English A Training Course for Teachers*

P 39,77

เอกสารหมายเลข 1

ใบงานกิจกรรม Mind map lecture

เอกสารหมายเลข 2

แบบบันทึกการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง ทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร

สิ่งที่ได้เรียนรู้ / มีประโยชน์ต่อฉัน	สิ่งที่ฉันสามารถดัดแปลงนำไปใช้ได้	สิ่งที่ฉันสงสัย/สนใจอยากรู้เพิ่มเติม

แผนการฝึกอบรมที่ 2

เรื่อง การใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียน (Classroom Language)

1 จุดประสงค์ เพื่อให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม

- 1 เห็นคุณค่าของการใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียน
- 2 ได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษและใช้เพลงในการสอนในชั้นเรียน
- 3 ได้รับตัวอย่างสำนวนภาษาและเพลงที่จำเป็นในการสอนในชั้นเรียน

2 เนื้อหา

- 1 ภาษาอังกฤษที่ใช้ในชั้นเรียนในสถานการณ์ต่างๆ
- 2 เพลงภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก

3. ระยะเวลา

2 ชั่วโมง

- 1 ภาษาอังกฤษที่ใช้ในชั้นเรียนในสถานการณ์ต่างๆ
- 2 เพลงภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก

1 ชั่วโมง

1 ชั่วโมง

4 หลักการและเหตุผลในการเลือกเนื้อหา

การใช้ภาษาอังกฤษในการสอนของครู เป็นการสร้างบรรยากาศให้นักเรียนได้คุ้นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และเป็นแนวทางช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น นักเรียนมีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง ทำให้นักเรียนเข้าใจภาษาและสื่อสารได้อย่างเป็นธรรมชาติ เป็นการเรียนรู้การใช้ภาษาอังกฤษโดยไม่รู้ตัว ฉะนั้น ครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญมากในการเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาอังกฤษ และสร้างความคุ้นเคยในการใช้ภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน ครูผู้สอนจึงควรทราบภาษาที่จำเป็นต้องใช้ในการสอนในสถานการณ์ต่างๆ ในชั้นเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในชั้นเรียนจริงต่อไป

5. อุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม

- 1 ลูกบอลผ้า
- 2 เครื่อง Computer 1 เครื่อง
- 3 เครื่อง Visualizer และ LCD 1 ชุด

สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

- 1 ใบงาน (Worksheet) ประกอบกิจกรรม Categorizing ในการจำแนกภาษาอังกฤษที่ใช้ในชั้นเรียนในสถานการณ์ต่างๆ (ดูเอกสารหมายเลข 3 หน้า 109-110)

2 ใบความรู้ (Handout) เป็นการรวบรวมสำนวนภาษาอังกฤษที่จำเป็นต้องใช้ในชั้นเรียนสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

6. ขั้นตอนและวิธีการฝึกอบรม

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up)

1 วิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้องเพลง "Little Peter Rabbit" และทำท่าประกอบเพลง เพื่อกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้รู้สึกผ่อนคลายและมีความพร้อมที่จะรับความรู้ในการฝึกอบรม

ชั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation stage)

2 วิทยากรทักทายผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษาและการตอบรับของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

- Hi / Hello

- How are you?

- What's the weather like?

- What did you do yesterday?

- Are you happy?

- Are you ready now?

3 วิทยากรสอบถาม (Elicit) ประโยคภาษาอังกฤษที่ครูเคยพูดในชั้นเรียน และเขียนไว้บนกระดาน แล้วสรุปว่า เหล่านี้เป็นคำสิ่งง่ายๆที่ใช้ในการสอนในชั้นเรียน

วิทยากร Think, when you teach your students What do you say in English in your lesson?

- Stand up (please)

- Sit down (please)

- Look! Look at me

- Listen!

- Repeat!

- Again!

- Open / Close your books

- Stop talking

- Come here, please

- Be quiet, please

ขั้นฝึกปฏิบัติ และนำไปใช้ (Practice stage and production stage)

4 วิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกออกคำสั่งเป็นภาษาอังกฤษให้เพื่อนๆปฏิบัติตาม โดยวิทยากรแจกบัตรภาพกิจกรรมต่างๆ ให้ครู แล้วให้ออกคำสั่งตามภาพนั้นให้เพื่อนๆปฏิบัติตาม พร้อมทั้งกล่าวคำชมเชย ถ้าเพื่อนทำถูกต้อง และให้กำลังใจถ้าปฏิบัติผิด

Example (ภาพคนเปิดประตู)

- Open the door, please (เพื่อนทำท่าทาง)

- Thank you very much / Very good / Well done / Right (เพื่อนทำถูกต้อง)

- Try again / I don't think so / I don't understand Do it again please (เพื่อนทำผิด)

5 วิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเล่นเกม "I love you" และสังเกตการใช้ภาษาอังกฤษในการเล่นเกม โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมยืนเป็นวงกลม วิทยากรโยนลูกบอลผ่านไปให้ผู้ที่เหมาะสมตาไวในใจ แล้วบอกรักพร้อมบอกเหตุผล

วิทยากร I will let you play "I love you" game At first, stand in a circle, please
Suppose that I am the first player, I will throw a ball to someone (Throw a ball to a trainee) Like this Then, say, "I love you", and tell the reasons For example "I love you, Kathy Because you are kind " After that, Kathy is the next person to throw a ball to anyone OK Are you ready? Here we go!

6 วิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติตามคำสั่งจากเพลงภาษาอังกฤษ และทำท่าทางประกอบเพลง

7 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละกลุ่ม ระดมสมองเพื่อเตรียมการสาธิตการใช้ภาษาอังกฤษในการสอนท่าทางประกอบเพลงหรือเล่นเกมง่ายๆ กลุ่มละ 1 อย่าง วิทยากรจับสลากเพื่อเลือกกลุ่มกลุ่มที่จะมาสาธิต 2 กลุ่ม
ขั้นสรุปเนื้อหา (Conclusion)

8 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำกิจกรรม Categorizing (Woodward 1992 65 - 66) เป็นกลุ่มเพื่อระดมสมองจัดหมวดหมู่สำนวนภาษาอังกฤษที่ใช้ในชั้นเรียนตามสถานการณ์ที่กำหนดให้

9 วิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาสำนวนภาษาที่ใช้ในชั้นเรียนจากเอกสาร และร่วมกันอภิปรายเพื่อสรุปหาสำนวนเพิ่มเติมที่สามารถพูดในสถานการณ์ต่างๆที่กำหนดให้ต่อไปนี้ แล้วนำเสนอหน้าชั้นที่ละกลุ่ม

- The beginning of the lesson
- Checking attendance
- Interruptions
- Ending the lesson
- Control and discipline
- Getting organized

10 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำงานเป็นกลุ่มและระดมสมองเขียนรายการข้อดีของการใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียนลงในแผ่นใส หรือกระดานเปล่า และส่งตัวแทนของแต่ละกลุ่มมานำเสนอหน้าชั้น

- Work in group and list the good points in using English in class

11 วิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันสรุปประโยชน์และความสำคัญในการใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียน

7 การวัดและประเมินผล

- 1 สังเกตการปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม
- 2 ประเมินผลจากการสัทธิกิจกรรม
- 3 ตรวจผลงาน / ใบงานในแต่ละกิจกรรม

8 ปัญหาที่คาดว่าจะเกิด

1 เนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นครูสอนภาษาที่จบจากสาขาอื่น อาจขาดความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ วิทยากรจึงควรใช้ภาษาสำนวนที่เข้าใจง่ายในการสอนและสาธิต เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจง่าย และปฏิบัติตามได้

2 วิทยากรควรให้ความสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติให้มากที่สุด อาจตั้งกฎให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียน

3 ในกรณีที่เวลาไม่เพียงพอในการฝึกอบรม วิทยากรอาจให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำกิจกรรมในใบงานเป็นการบ้าน

4 ในกรณีที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีข้อสงสัยในการออกเสียงสำนวน วิทยากรอาจอธิบายเพิ่มเติม หรือให้ศึกษาได้เองจากใบความรู้ที่รวบรวมสำนวนภาษาที่ใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน

9 รายการหนังสืออ้างอิงและแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม

ลิวีส กอร์ดัน และเบตชัน กันเทอร์ (2545) *เกมภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก* แปลโดย เตือนใจ

เฉลิมกิจ กรุงเทพฯ หน้าต่างสู่โลกกว้าง

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2543) *คู่มือแนวการจัดค่ายภาษาอังกฤษสำหรับครู* กรุงเทพฯ

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

Doff, Adrian (1989) *Teach English* Cambridge Cambridge University Press

Willis, Jane (1993) *Teaching English through English* 14th ed Harlow Longman

Woodward, Tessa (1992) *Ways of Training* Singapore Longman

ใบงานกิจกรรม Categorizing

A Instructions Read the lists below, and then categorize them into appropriate situations

Classroom Language

- Who's absent today?	- Today we're going to begin lesson 5
- (Nadia), what are you doing?	- What's the answer to item 1?
- Is anyone absent?	- Everybody, change books
- That's all for today	- Where's Bob today?
- Stop talking at the back!	- Where were you yesterday?
- That's the end of the lesson	- Who had the correct answer?
- Turn to lesson 5 in your books	- It's time to stop now
- (Mona), are you listening?	- Give your book to the person next to you
- What's about the next one?	- Is that correct?
- Goodbye, everyone	- Has anyone got a different answer?
- We're going to read about	- Who got it right?
- Work in group of five, please	- Are you ready to start the lesson?
- Today we're going to practice	in this lesson

Situations

1 You are checking attendance	2 You are about to begin a new lesson

3 The way you correct students' homework 4 A student is not paying attention

5 The bell rings for the end of the lesson

B Add more the classroom language used in these situations (in the rest below situations)

Adapted from Doff, Adrian (1989) *Teach English A Training Course for Teachers* pp 226 –227

เอกสารหมายเลข 3

แบบบันทึกการเรียนรู้ที่ 2
เรื่อง การใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียน (Classroom Language)

สิ่งที่ได้เรียนรู้ / มีประโยชน์ต่อฉัน	สิ่งที่ฉันสามารถดัดแปลงนำไปใช้ได้	สิ่งที่ฉันสงสัย/สนใจอยากรู้เพิ่มเติม

แผนการฝึกอบรมที่ 3

เรื่อง การจัดกิจกรรมทางภาษาและการสาธิตกิจกรรม

(Managing oral communication activities and demonstration)

- 1 จุดประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
 - 1 ได้รับความรู้ ในหลักของการจัดกิจกรรมทางภาษาในขั้นการใช้ภาษา(Production stage) ของการสอนทักษะพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
 - 2 สามารถจำแนกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้
 - 3 สามารถปรับกิจกรรมทางภาษาไปใช้ในการสอนทักษะพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชั้นเรียนจริงได้
2. เนื้อหา
 - 1 หลักการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
 - 2 การสาธิตกิจกรรมทางภาษาต่างๆ
 - Information gap activities
 - Spot the differences, etc
3. ระยะเวลา 6 ชั่วโมง

1 หลักการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะพูดเพื่อการสื่อสาร	30 นาที
2 การสาธิตกิจกรรมทางภาษา	5 30 นาที

4. หลักการและเหตุผลในการเลือกเนื้อหา

ในการสอนทักษะพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพนั้น กิจกรรมทางภาษาจัดว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ ดังนั้น ครูผู้สอนควรมีความรู้ในด้านหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาในขั้นการใช้ภาษา (Production stage) เพื่อที่จะสามารถจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะพูดเพื่อการสื่อสารให้สอดคล้องกับผู้เรียน อันเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้การเรียนการสอนทักษะพูดเพื่อการสื่อสารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5 อุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม

- 1 กระดาน Whiteboard และปากกา
- 2 เครื่อง Computer 1 เครื่อง
- 3 เครื่อง Visualizer และ CLD 1 ชุด

สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

- 1 สไลด์ PowerPoint เรื่อง ขั้นตอนการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร
- 2 ใบงาน (Worksheet) ประกอบกิจกรรมทางภาษา เช่น Information gap activities,

Spot the differences, etc

- 3 ใบความรู้ (Handout) เรื่องขั้นตอนในการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

6 ขั้นตอนและวิธีการฝึกอบรม

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up)

- 1 วิทยากรนำเข้าสู่บทเรียนโดยการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้องเพลง Swimming และทำท่าทางประกอบเพลง เป็นการกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้มีความพร้อมที่จะรับความรู้ในการฝึกอบรม

ขั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation stage)

- 2 วิทยากรสาธิต (Demonstrate) การจัดกิจกรรมทางภาษาต่างๆ โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นนักเรียนและปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม (ดูตัวอย่างกิจกรรมที่สาธิต หน้า 116-125)

ขั้นฝึกปฏิบัติ และขั้นนำไปใช้ (Practice stage and production stage)

- 3 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำงานเป็นกลุ่มย่อยเพื่อระดมสมอง (Brainstorm) และอภิปราย (Discuss) ในการปรับกิจกรรมและตัวภาษาของแต่ละกิจกรรมที่สาธิตและฝึกปฏิบัติไปแล้วให้สอดคล้องต่อเนื้อหา และระดับของผู้เรียน พร้อมทั้งนำเสนอการปรับกิจกรรมหน้าชั้น

ขั้นสรุปเนื้อหา (Conclusion)

- 4 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอภิปราย (Discuss) แสดงความคิดเห็นในลำดับขั้นตอนต่างๆ ในการจัดกิจกรรมทางภาษาร่วมกัน

- 5 วิทยากรสรุปขั้นตอนการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสอนทักษะพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

7 การวัดและประเมินผล

- 1 สังเกตการปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม
- 2 สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม
- 3 ประเมินผลจากการอภิปรายสรุปเนื้อหา

4 ตรวจสอบผลงาน / ใ้ผลงานในแต่ละกิจกรรม

8 ปัญหาที่คาดว่าจะเกิด

วิทยากรควรเสนอแนะวิธีการปรับแต่ละกิจกรรมให้สอดคล้องกับระดับของผู้เรียน เพื่อที่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะสามารถนำไปใช้ในการสอนได้ ในกรณีที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีข้อสงสัย คณะวิทยากรพร้อมที่จะอธิบายเพิ่มเติม หรือให้ความกระจ่างทุกเวลา

9.รายการหนังสืออ้างอิงและแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม

- Doff, Adrian (1989) *Teach English* Cambridge Cambridge University Press
- Hadfield, Jill (1998) *Elementary Communication Games* Harlow Longman
- _____ (1999a) *Advance Communication Games* Harlow Longman
- _____ (1999b) *Beginners' Communication Games* Harlow Longman
- _____ (2001) *Elementary Grammar Games* Harlow Longman
- Toth, Maria (1995) *Heinemann Children's Games* Oxford Heinemann
- Watcyn-Jones, Peter, & Howard- Williams, Deirdre (2001) *Grammar Games and Activities* Harlow Pearson Education
- Woodward, Tessa (1992) *Ways of Training* Singapore Longman
- Wright, Andrew, Betteridge, David, & Buckby, Michael (1984) *Games for Language Learning* Cambridge Cambridge University Press
- Zaorob, Maria Lucia, & Chin, Elizabeth (2001) *Games for Grammar Practice* Cambridge Cambridge University Press

ตัวอย่างกิจกรรมที่สร้าง

กิจกรรม Information gap activities

หน้าที่ทางภาษา (Function) การสอบถามอาชีพ (Asking about jobs)

โครงสร้างทางภาษา (Structure) Present Simple Tense

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร (Language use) What does do (now)? He / She is a / an

จุดประสงค์ของกิจกรรม (Aim of the activity) ถาม - ตอบเกี่ยวกับอาชีพของบุคคลได้

(To ask - answer about people's jobs)

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม (Procedures)

1 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำงานเป็นคู่ และนั่งเป็นคู่ (A - B)

วิทยากร Work in pairs and sit in pairs, please

2 แจก Worksheet A ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม A และแจก Worksheet B ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม B บอกให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเก็บใบงานของตนเป็นความลับ และให้สถานการณ์ก่อนการทำกิจกรรม

วิทยากร Keep your picture in secret, please Context This is a picture of my students when they were children in this school But now they are older and graduated from here Our school is going to arrange a reunion party So I would like to choose a representative to be a chairman on that day Suppose that both of you are my assistants You both have different information about their job Walk around, asking for what they are doing now and note it in the space beside his / her desk in the picture Then, help me make decision who should be the chairman

5 สร้างการทำกิจกรรมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมดูเป็นตัวอย่าง

วิทยากร Look at John Who knows John's job? (ผู้เข้ารับการฝึกอบรม A ทุกคนยกมือ)

OK, everyone (พูดกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม B) Ask them, 'What does John do now?'

Bs He's a doctor

วิทยากร Good (บอกผู้เข้ารับการฝึกอบรม B) Write doctor beside his desk

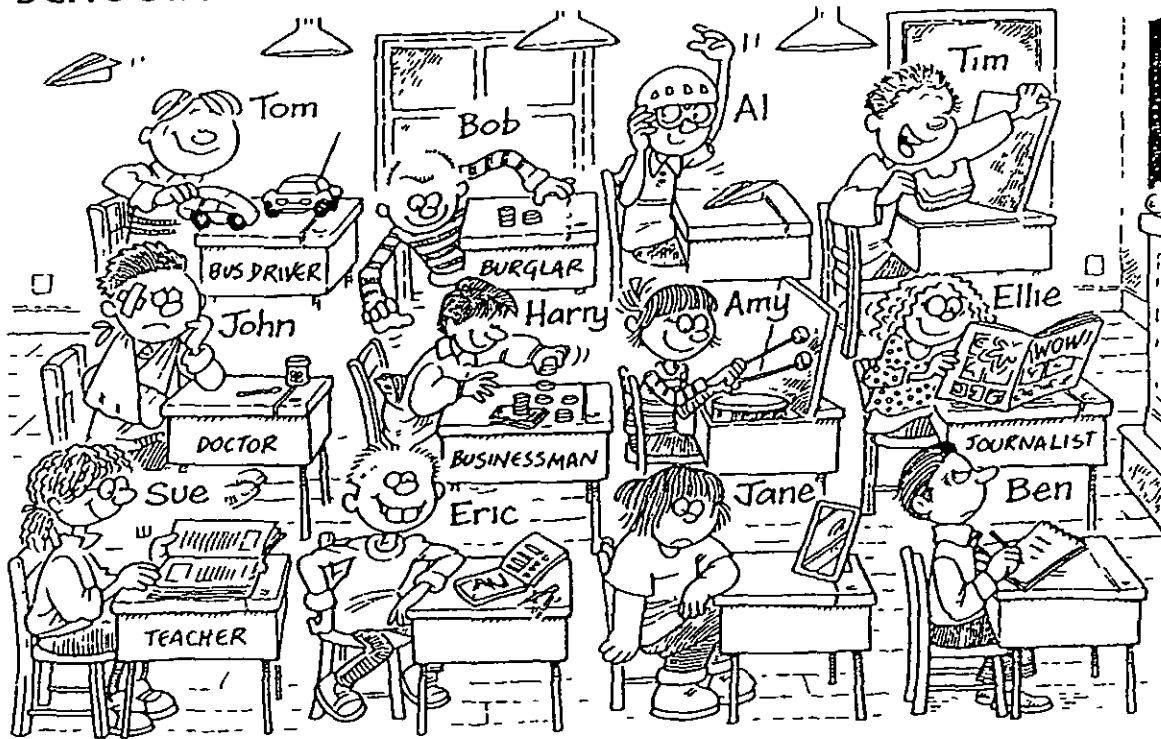
OK, everyone Do the activity

6 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำกิจกรรม 15 นาทีและสังเกตการทำกิจกรรม

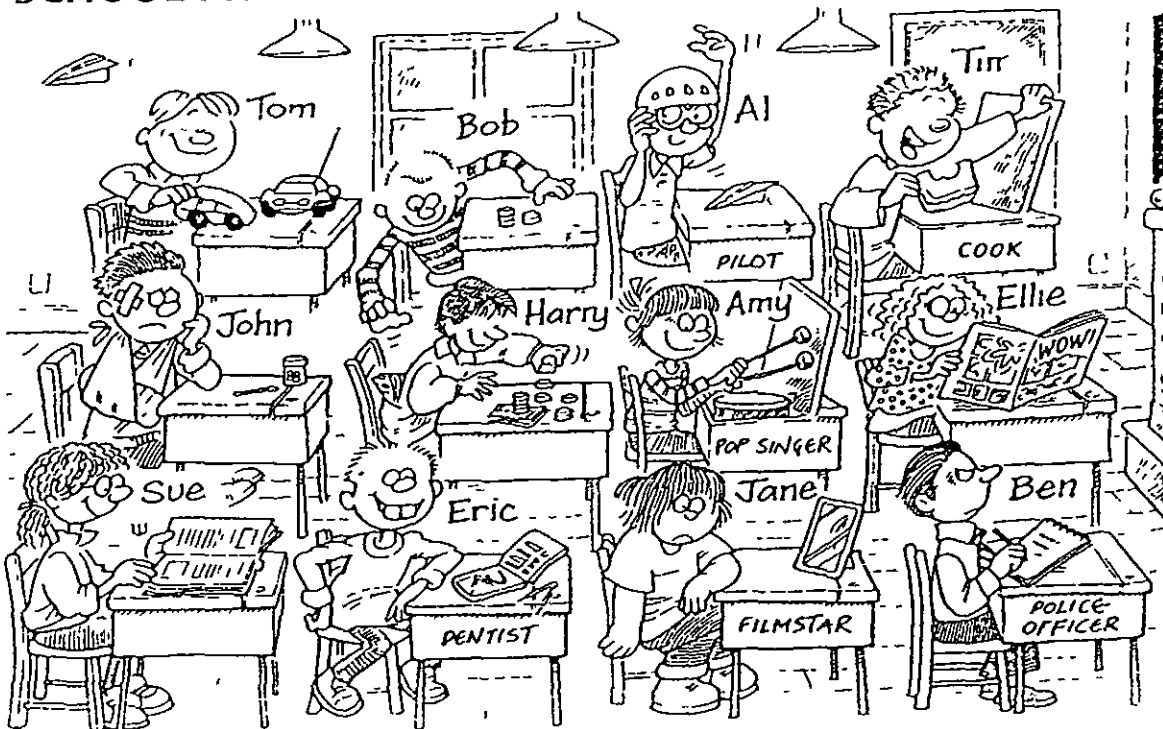
7 หลังจากทำกิจกรรมเสร็จ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงความคิดเห็นว่า ใครควรจะถูกเลือกให้เป็นประธานในงานนี้ และให้ข้อมูลป้อนกลับในการทำกิจกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

วิทยากร Who should be the chairman? And why?

SCHOOL PHOTO A

SCHOOL PHOTO B

Adapted from Hadfield, Jill (1999) *Beginners' Communication Games* P 66

กิจกรรม Spot the differences

หน้าที่ทางภาษา (Function) การบรรยายภาพหรือเล่าเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน

(Describing pictures and talking about present event)

โครงสร้างทางภาษา (Structure) Present Continuous Tense

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร (Language use) He's drinking a cup of coffee

He's reading a newspaper Etc

จุดประสงค์ของการทำกิจกรรม (Aim of the activity) บรรยายภาพเหตุการณ์เพื่อหาความแตกต่างระหว่างภาพ

2 ภาพได้ (To find the differences between 2 pictures)

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม (Procedures)

1 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำกิจกรรมเป็นคู่ (A-B) และนั่งหันหน้าเข้าหากัน

วิทยากร Sit in pairs, please

2 แจกใบงานกิจกรรมชุด A ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เป็น A และแจกใบงานกิจกรรมชุด B ให้กับ

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เป็น B บอกให้ทุกคนเก็บใบงานกิจกรรมของตนเป็นความลับ

วิทยากร Keep your picture in secret / Don't let your friend see your picture

3 ออกคำสั่งให้ทุกคนทำกิจกรรมและสังเกตการทำกิจกรรมเป็นตัวอย่าง

วิทยากร Work with your partner You both have a picture but your pictures are not the same So, describe your picture to your friend and make a circle around the different spots you find For example Trainee A (with Picture 1) might say *There is a picture of the country on the wall* Trainee B looks at his or her picture and also finds a picture on the wall He or she says *There is a picture of the sea on the wall* Their pictures are different, so both trainees make a circle around the picture on the wall

4 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำกิจกรรมภายในเวลา 15 นาที และสังเกตการทำกิจกรรม หลังจาก 15 นาทีผ่านไปให้หยุดทำกิจกรรม แล้วถามว่าแต่ละคู่พบความแตกต่างกี่จุด บอกผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่ามี 15 จุดที่แตกต่างกัน (ถ้าผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนมากยังไม่พบทั้ง 15 จุด ให้ต่อเวลาในการทำกิจกรรม) คู่แรกที่พบทั้ง 15 จุด จะเป็นผู้ชนะ

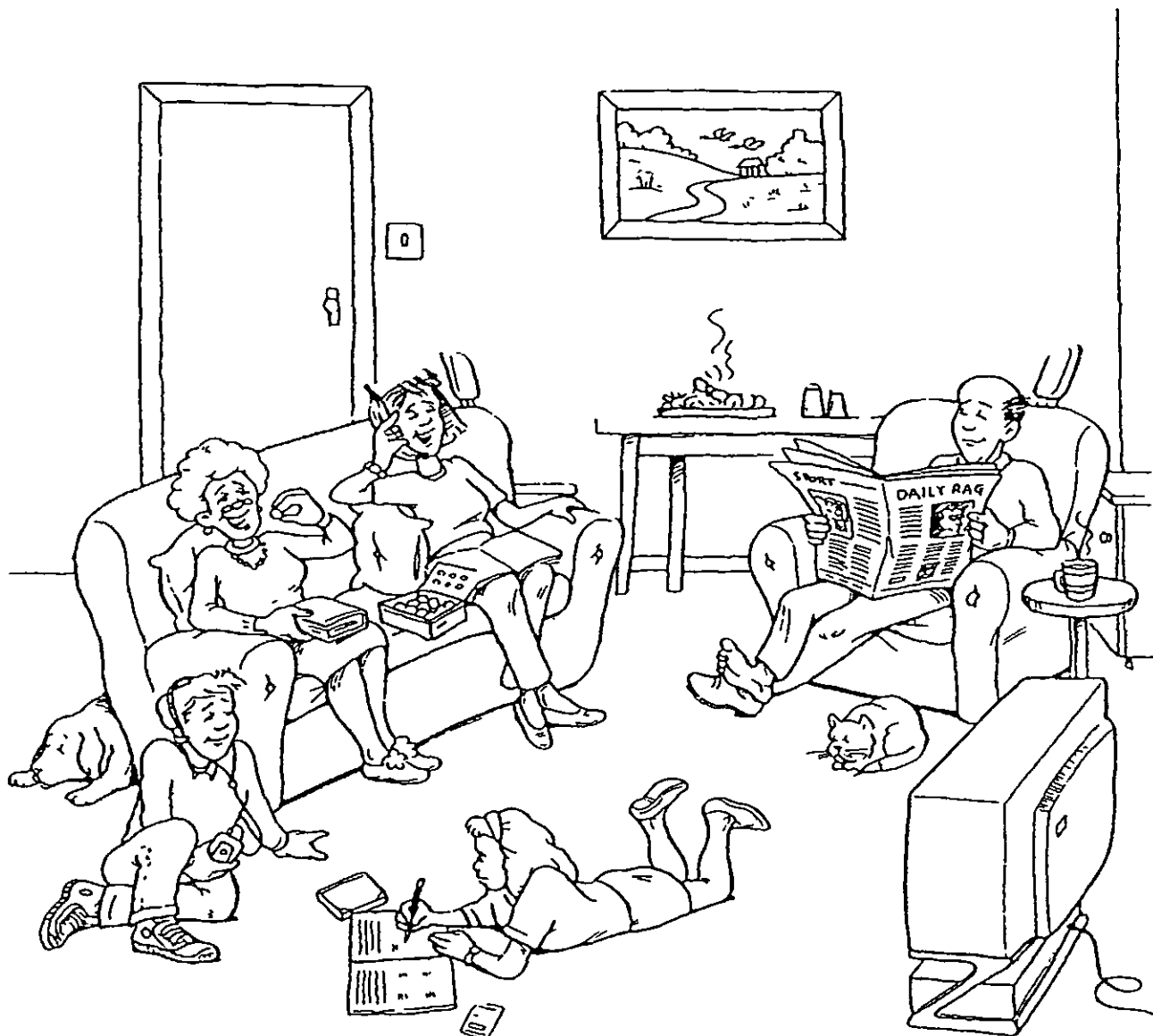
วิทยากร How many differences have you found? There are 15 differences Please try again to find them The pair who can find all differences first is the winner

5 ให้นักเรียนแต่ละคู่บรรยายจุดที่แตกต่างกัน โดยให้บอกคู่ละ 1 จุด

วิทยากร Please report the differences you have found One spot each

ใบงานกิจกรรม Spot the differences

Student A

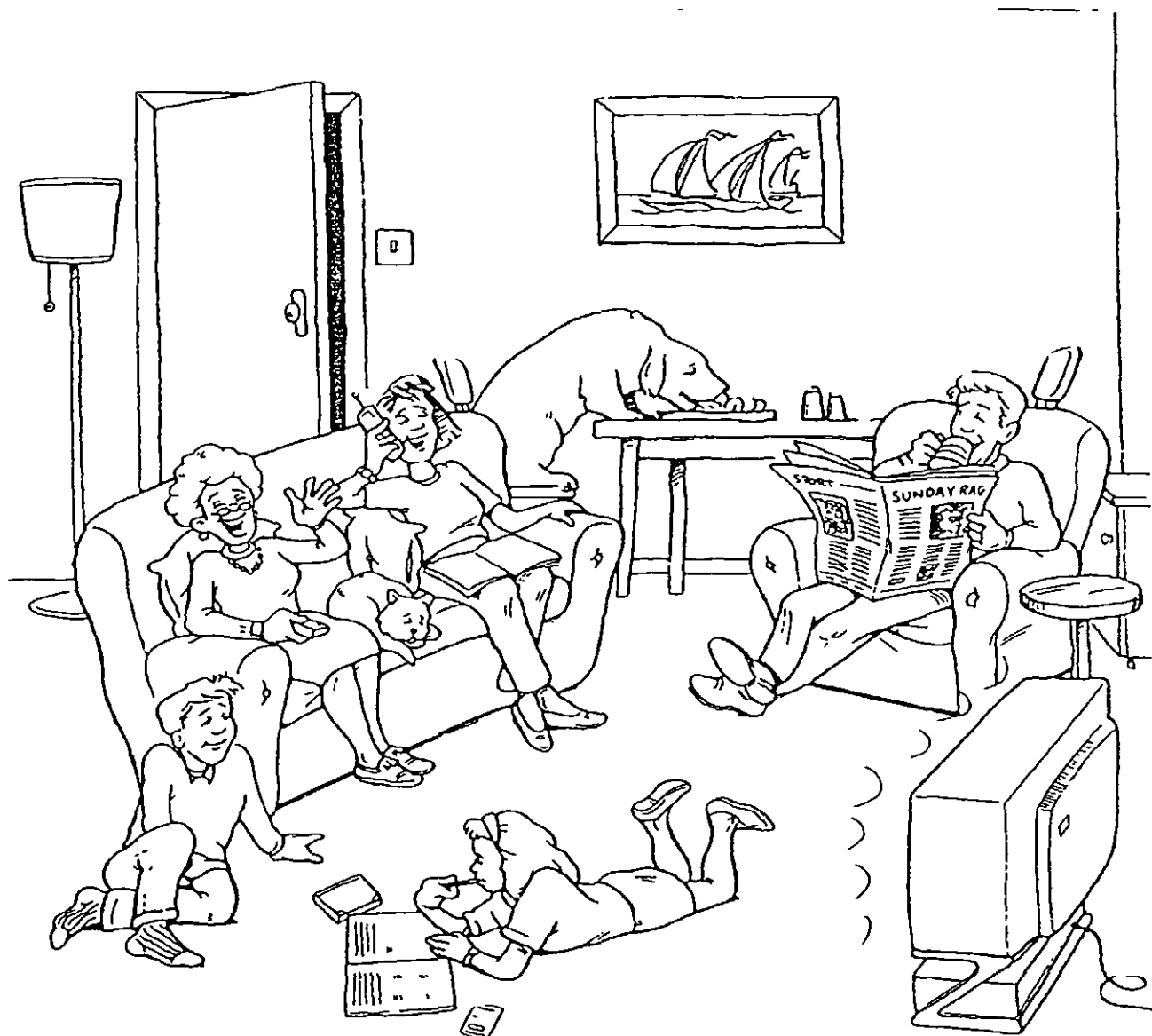

Adapted from Watcyn – Jones, Peter, & Howard – Williams, Deirdre (2001)

Grammar Games and Activities P 69

ใบงานกิจกรรม Spot the differences

Student B

Adapted from Watcyn – Jones, Peter, & Howard – Williams, Deirdre (2001)
Grammar Games and Activities P 70

กิจกรรม Finding objects (ช่วยหาของให้หน่อย)

หน้าที่ทางภาษา (Function) การถาม - ตอบเพื่อค้นหาสิ่งของ (Asking and telling where things are)

โครงสร้างทางภาษา (Structure) Prepositions

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร (Language use) Where's my ? / Where're my ?

It's / They're in/ on/ under/ on the top of/ near/ next to/ in front of/ behind the

จุดประสงค์ของการทำกิจกรรม (Aim of the activity) ถาม - ตอบเพื่อหาสิ่งของได้

(To ask for missing items)

ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม (Procedures)

- 1 ใช้รูปภาพห้องนั่งเล่นและสอบถามข้อมูล (Elicit) เพื่อทบทวนคำศัพท์จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม หรือ สอนคำศัพท์ใหม่ โดยใช้รูปภาพหรือของจริง

วิทยากร What can we see in the living room?

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม sofa, pillow, table, armchair, TV, radio, glasses, paper, umbrella, book, glass, socks, football, comb, handbag, pen, gloves, hat

วิทยากร What's this? (ใช้รูปภาพ)

คำศัพท์ใหม่ cigarettes, teapot, knitting, slippers, purse, shopping basket, hairbrush, record, pipe etc

- 2 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนั่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน

วิทยากร Please sit in group of four

- 3 แจกชุดใบงานกิจกรรมให้แต่ละกลุ่ม ซึ่งทุกคนจะได้ใบงานกิจกรรมคนละ 1 ใบไม่เหมือนกัน ให้ทุกคน เก็บใบงานกิจกรรมของตนเป็นความลับ แล้วให้สถานการณ์

วิทยากร I will give each group a set of worksheet and then pass them over to your friends Everyone has a worksheet They are not the same so, don't let your friends see your picture

- 4 วิทยากรใช้ใบงานของ Mum บนเครื่องฉาย LCD แล้วให้สถานการณ์และสาธิตการทำกิจกรรม

Situation There are four people living in an untidy house They are "Mum, Dad, Tom and Jenny" written on the left corner, here! (ชี้ที่ชื่อของบุคคลในใบงานกิจกรรม)

So, if you (ชี้ไปที่ผู้อบรมคนที่1) have a worksheet with "Mum" written on top left, you are Mum If you (ชี้ไปที่ผู้อบรมคนที่ 2) has a worksheet with "Tom" written on top left, you are Tom You may see that the living room is in a mess You are looking for something The things you are looking for are at the bottom of the worksheet (ชี้

ใบงานกิจกรรมของ Mum ที่ใช้บนเครื่องฉาย) Take a look at this worksheet Tell me whose is this? Do you see "Mum" here? So this worksheet belongs to Mum's Now, tell me what are the things she's looking for They are (e.g. a coffee cup, purse) Now, you have to ask Dad, Tom and Jenny where those things are For example Mum *where's my coffee cup, Dad?* (Mum asks Dad)

Dad *It's on the TV* (Mum ต้องวาดภาพสิ่งของสิ่งนั้นตามคำบอก)

- 5 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำกิจกรรม 15 นาที วิทยาการสังเกตการทำกิจกรรม

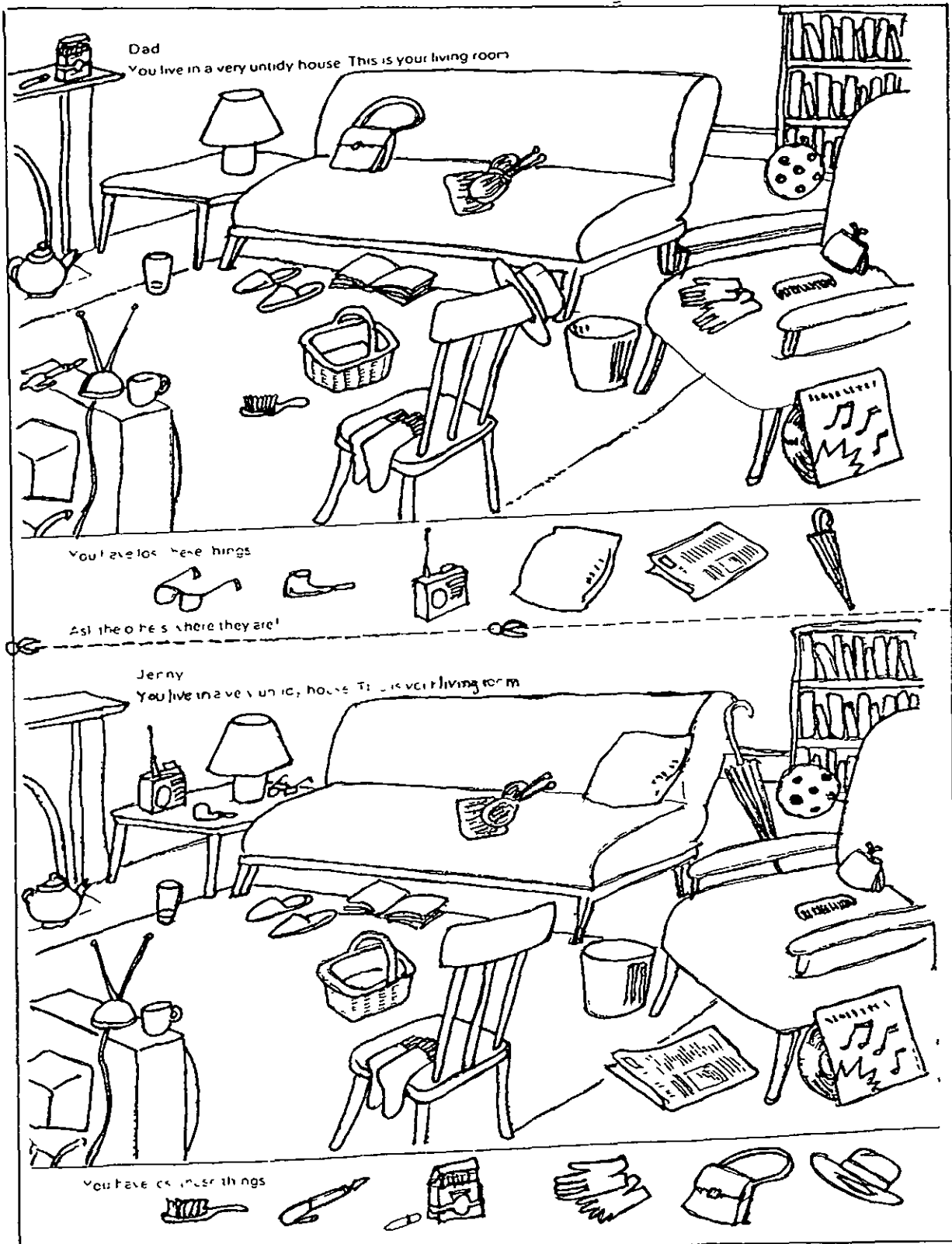
วิทยาการ Please ask and answer to find out those things Here we go!

- 6 หลังจากหาของพบครบทุกชิ้นแล้ว ตรวจสอบคำตอบพร้อมกันทั้งชั้น

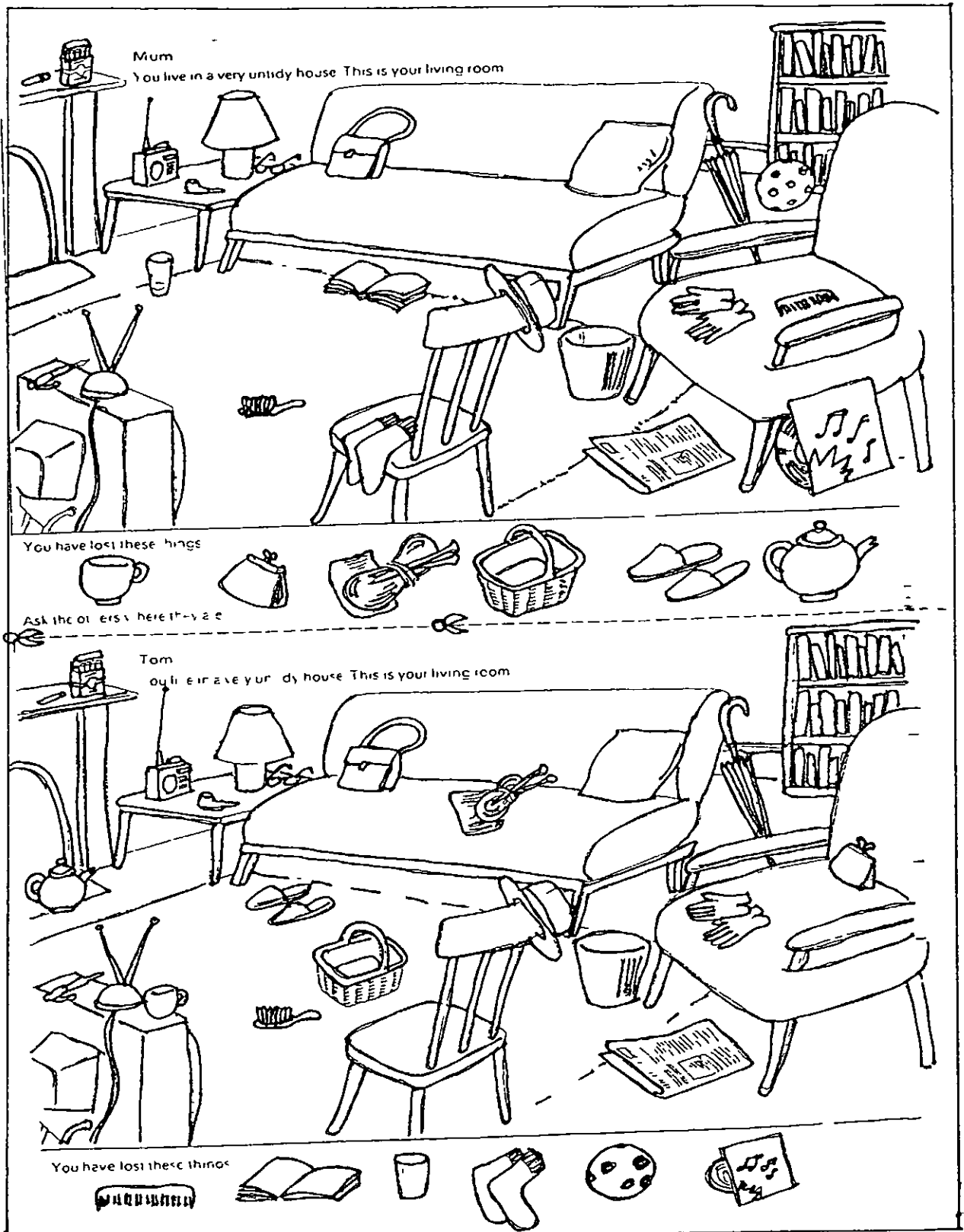
- 7 วิทยาการแจกภาพรับแขกเปล่าๆ แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละกลุ่มช่วยกันจัดห้องรับแขกของบ้านตนให้เรียบร้อย แล้วออกมานำเสนอหน้าชั้น

วิทยาการ Please help together in your group to tidy up your living room by drawing things in this empty room And present in front of the class

- 8 ประเมินห้องรับแขกว่ากลุ่มใดจัดตกแต่งได้สวยงามที่สุด

Adapted from Hadfield, Jill (1984) *Elementary Communication Games* unpagged

Adapted from Hadfield, Jill (1984) *Elementary Communication Games* unpagged

กิจกรรม Searching games

หน้าที่ทางภาษา (Function) การถาม – ตอบเกี่ยวกับวันที่ (Asking about date)

โครงสร้างทางภาษา (Structure) Present Simple Tense / Verb to be / Months / Ordinal numbers

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร (Language use) When is your birthday? It's on January the 1st

จุดประสงค์ในการทำกิจกรรม (Aim of the activity) ถาม - ตอบเกี่ยวกับวันที่ได้ (To ask about date)

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม (Procedures)

- 1 สันทนาการกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับวันที่มีความสำคัญกับตัวเรา

วิทยากร Which day is important for you? What do you usually do on that day? Do you love party?

- 2 แจกบัตรของขวัญให้ทุกคนเขียนวันเกิดของตนลงในป้ายของขวัญด้านหลัง

- 3 เก็บบัตรของขวัญของทุกคนคืน สับให้เข้ากัน แล้วแจกใหม่ โดยไม่ให้ซ้ำคนเดิม

- 4 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคิดถึงของขวัญชิ้นพิเศษที่ต้องการจะให้เพื่อนคนใหม่ของตน แล้วเขียนชื่อสิ่งของสิ่งนั้นลงด้านหลังบัตรของขวัญที่ได้รับแจกมาใหม่

วิทยากร Imagine a special gift that you want to give to your new friend Write the name of thing you bought on the back of the card

- 5 วิทยากรให้สถานการณ์ในการทำกิจกรรมว่า บัตรของขวัญในมือนั้น เป็นของขวัญที่ตนจะนำไปให้เพื่อนคนใหม่ ซึ่งขณะนี้เราไม่ทราบว่าเป็นใคร ให้ทุกคนไปค้นหาเจ้าของวันเกิดที่ตนถือบัตรอยู่

วิทยากร Now everyone has a gift for your new friend So, you have to find your new friend by asking his / her birthday

- 6 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมดูวันเกิดหน้ากล่องของขวัญ แล้วถามหาเจ้าของของขวัญ พร้อมทั้งมอบของขวัญวันเกิดให้เจ้าของ

วิทยากร Go around the room, asking for his / her birthday If you can find someone who was born on the same date shown on your gift, please give it to him / her He / She is your new friend

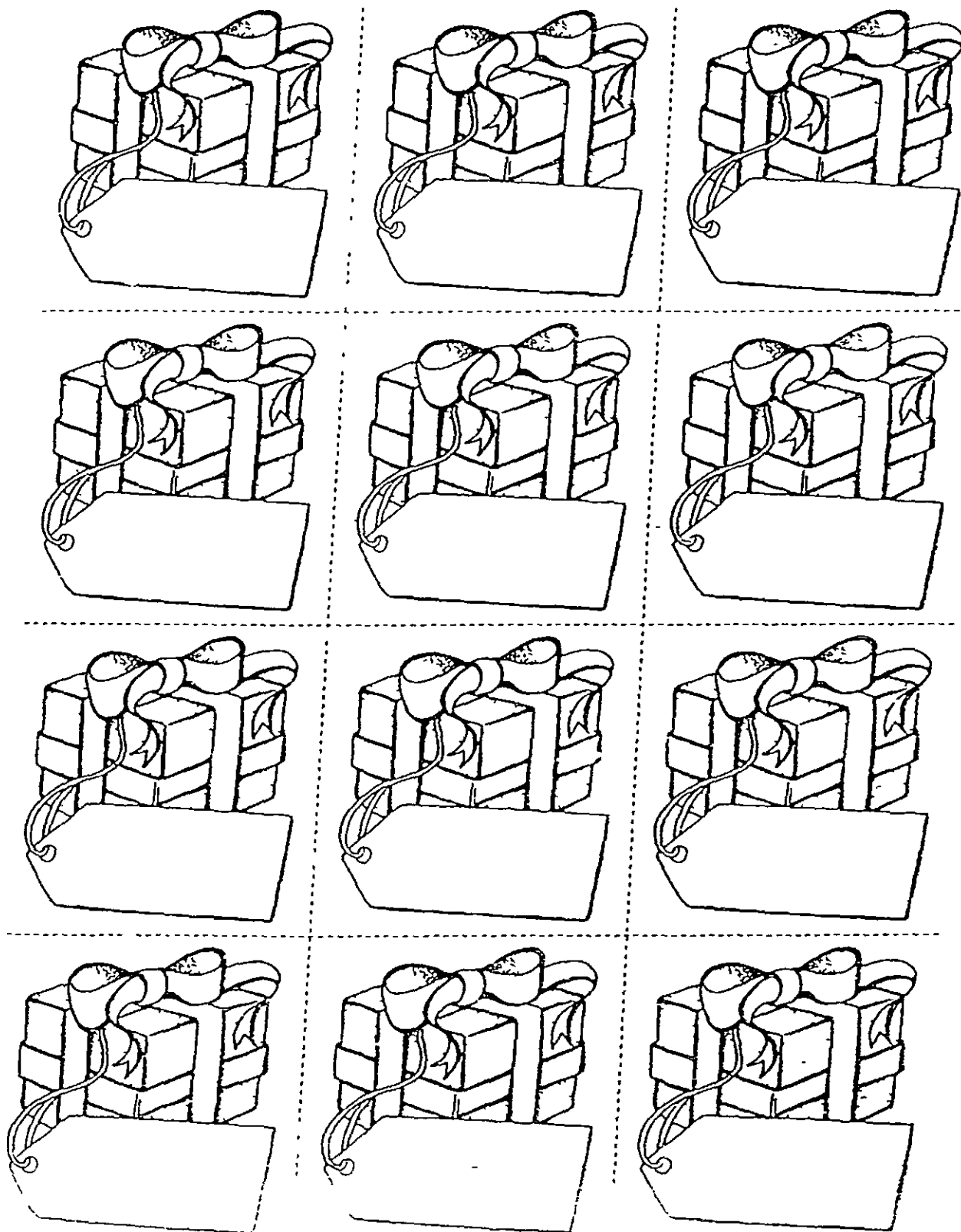
- 7 วิทยากรสาธิตการทำกิจกรรม

ผู้อบรม A When is your birthday? ผู้อบรม B It's on January the first

(ถ้า B ตอบตรงกับวันเกิดในบัตรของ A แสดงว่า B เป็นเพื่อนใหม่ของ A)

ผู้อบรม A Happy birthday to you ผู้อบรม B Thank you very much

- 8 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้องเพลง "Happy birthday to you" พร้อมกันและกล่าวแสดงความรู้สึกที่ได้รับของขวัญ

Adapted from Hadfield, Jill (1999) *Beginners' Communication Games* P 63

แบบบันทึกการเรียนรู้ที่ 3
เรื่อง การจัดกิจกรรมการสอนและการสาธิตกิจกรรม

สิ่งที่ได้เรียนรู้ / มีประโยชน์ต่อฉัน	สิ่งที่ฉันสามารถดัดแปลงนำไปใช้ได้	สิ่งที่ฉันสงสัย/สนใจอยากรู้เพิ่มเติม

แผนการฝึกอบรมที่ 4

เรื่อง การวางแผนการสอน (Lesson Planning)

1. จุดประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวางแผนการสอนได้สอดคล้องกับเนื้อหาและระดับของผู้เรียน

2. เนื้อหา การวางแผนการสอน / การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

3. ระยะเวลา 12 ชั่วโมง

4. หลักการและเหตุผลในการเลือกเนื้อหา

ในการสอนในแต่ละบทเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ครูผู้สอนควรมีการวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้าเป็นอย่างดี เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น และเกิดปัญหาน้อยที่สุด การวางแผนการสอนจึงจัดว่าเป็นหัวใจสำคัญที่ครูผู้สอนต้องคำนึงถึง เพราะเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับครูในการสอนแต่ละบทเรียนไว้ล่วงหน้า ในการวางแผนให้การสอนในบทเรียนนั้นดำเนินไปด้วยดี เป็นการฝึกให้ครู มีความรอบคอบในการสอนและเตรียมพร้อมเพื่อรับกับสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในชั้นเรียนได้อย่างมีหลักการและเหมาะสม อีกทั้ง ยังสามารถจัดการกับปัญหา หรือเหตุการณ์ไม่คาดคิดได้อย่างทัน่วงที่

5. สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

1. กิจกรรม Find someone who (ดูเอกสารหมายเลข 4 หน้า 128)
2. สไลด์ PowerPoint เรื่อง การวางแผนการสอน
3. ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ (ดูหน้า 129-132)
4. ใบความรู้ (Handout) เรื่องการวางแผนการสอน และตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

6. ขั้นตอนและวิธีการฝึกอบรม

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up)

1. วิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเล่นเกม Find someone who (ดูเอกสารหมายเลข 8 หน้า 128) และทำท่าทางประกอบเพลงเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้มีความพร้อมที่จะรับความรู้ในการฝึกอบรม

ชั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation stage)

2. วิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ และศึกษาขั้นตอนการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร องค์ประกอบสำคัญในการวางแผนการสอน การเตรียมกิจกรรมและสื่อการสอนในการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร

ขั้นฝึกปฏิบัติ และขั้นนำไปใช้ (Practice stage and production stage)

3 วิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมระดมสมอง (Brainstorm) เป็นกลุ่มตามระดับช่วงชั้นที่สอน และร่วมกันวางแผนการสอน เลือกกิจกรรมที่จะสอน เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่กำหนด และเตรียมสื่อการสอน โดยวิทยากรร่วมให้คำปรึกษาในการเตรียมการสอนของแต่ละกลุ่ม เพื่อจะนำแผนนั้นไปใช้ในการฝึกปฏิบัติการสอนจริงในชั้นเรียน

ขั้นสรุปเนื้อหา (Conclusion)

4 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอภิปราย (Discuss) ร่วมกันภายในกลุ่มในการสรุปการวางแผนการสอนของกลุ่มตนและตรวจสอบการวางแผนการสอน พร้อมทั้งฝึกซ้อมการสอน (Rehearse) ก่อนการสอนจริง

7 การวัดและประเมินผล

- 1 สังเกตการปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม
- 2 ตรวจสอบการทำแผนการจัดการเรียนรู้

8 ปัญหาที่คาดว่าจะเกิด

ขั้นตอนนี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถวางแผนการสอน และเตรียมการสอนของกลุ่มตนตามสะดวก อาจจะไม่ต้องเข้าห้องประชุมก็ได้ แต่หากมีข้อสงสัยหรือติดขัดสามารถปรึกษาวิทยากรได้ตลอดเวลา เพราะวิทยากรจะอยู่ประจำที่โรงเรียนเพื่อให้คำปรึกษา

9. รายการหนังสืออ้างอิงและแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม

- Doff, Adrian (1989) *Teach English* Cambridge Cambridge University Press
- Harmer, Jeremy (2001) *The Practice of English Language Teaching* China Pearson Educational
- Hubbard, Peter, et al (1983) *A Training Course for TEFL* Oxford Oxford University Press
- Mathews, Alan, et al (1991) *At The Chalkface* Hong Kong Thomas Nelson
- Ur, Penny (1996) *A Course in Language Teaching* Cambridge Cambridge University Press
- Woodward, Tessa (1992) *Ways of Training* Singapore Longman

ใบงานกิจกรรม FIND SOMEONE WHO

Find someone who

- can sing a song _____
- can make Somtum _____
- can play with elephants _____
- cannot drive a car _____
- can stay alone _____
- cannot drink alcohol _____
- can eat insects _____
- cannot ride bicycles _____
- can dance at the party _____
- cannot play tennis _____
- can play the guitar _____
- cannot climb up the tree _____
- can speak English _____
- cannot play computer games _____
- can serve Internet _____

Adapted from Scrivener, Jim (1994) *Learning Teaching* p 166

เอกสารหมายเลข 4

- 05/05/2005

Presentation stage

3 ครูทำท่าทาง แล้วสอบถามข้อมูล (Elicit) ประโยคจากนักเรียน

T Look at me What am I doing? (Ss Walking)

4 ครูแก้ไขคำตอบของนักเรียน โดยทำท่าทางประกอบและออกเสียงประโยค "I'm walking " แล้วให้นักเรียนทั้งชั้นทำท่าทางประกอบและพูดพร้อมกัน

T Look! I'm walking / I'm walking

5 ครูสุ่มเรียกนักเรียนออกเสียงประโยคเป็นกลุ่ม และเดี่ยวพร้อมทั้งทำท่าทางด้วย

6 เขียนประโยค "I'm walking " บนกระดาน

7 ครูชี้ไปที่นักเรียนคนหนึ่ง(กำลังอ่านหนังสือ) แล้วสอบถามข้อมูล (Elicit) จากนักเรียนให้พูดประโยค

"She's reading a book "

T Look at (ชื่อนักเรียน) Can anybody tell me, what is she doing now?

Ss She's reading a book

8 ครูชี้ไปยังคนอื่นๆ ที่ทำอิริยาบถต่างๆกันแล้วสอบถามข้อมูล (Elicit) จากนักเรียน (ทำเช่นเดียวกับข้อ 4-6 แต่เปลี่ยนประโยค)

- He's talking with friends
- She's writing something
- They are listening to the teacher

9 ครูตรวจสอบความเข้าใจหน้าที่ทางภาษาและความหมายของโครงสร้างทางภาษา

T When do these activities happen? Ss Now

10 ครู Highlight ประโยค แล้วสอบถามข้อมูลจากนักเรียนเป็นการสรุปโครงสร้างของประโยค

I am walking

She is reading a book

He is talking with friends

They are listening to the teacher

Subject + is / am / are + Ving + (object)

11 ให้นักเรียนเขียนโครงสร้างและประโยคตัวอย่าง เป็นการสรุปความหมาย วิธีการใช้โครงสร้างนี้ลงในสมุด

Practice stage

12 ให้นักเรียนฝึกพูดบทสนทนา โดยครูบัตรรูปภาพให้นักเรียนดูแล้วตั้งคำถาม นักเรียนทั้งชั้นตอบพร้อมกัน และครูคอยแก้ไขประโยคของนักเรียนให้ถูกต้อง

(ครูรูปภาพที่ 1) T What's he doing? Ss He's swimming

(ครูรูปภาพที่ 2) T What's she doing? Ss She's drinking coffee

(ครูรูปภาพที่ 3) T What're they doing? Ss They're playing football

13 ให้นักเรียนฝึกเอง โดยครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม แล้วแจกชุดบัตรรูปภาพให้แต่ละกลุ่ม ให้นักเรียนฝึกแลกเปลี่ยนกันถาม – ตอบ โดยคนที่มียบัตรภาพรูปภาพให้เพื่อนดูและตั้งคำถาม นักเรียนกลุ่มตรงข้ามตอบคำถามพร้อมกัน (ถ้ามีการพูดผิด ครูคอยแก้ไขให้ถูกต้อง)

(กลุ่ม A รูปภาพ) A What's he doing? B He's brushing his teeth

(กลุ่ม B รูปภาพ) B What're they doing? A They're fighting

14 ครูแจกบัตรภาพสุ่มให้นักเรียนบางคนฝึกพูดถาม-ตอบ โดยให้คนที่ได้ภาพถามและให้เลือกเพื่อนที่ตนต้องการให้เป็นคนตอบคำถาม คนที่เป็นฝ่ายตอบจะมีสิทธิ์ถามเพื่อนคนต่อไป เพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน (ครูตรวจสอบการออกเสียงและโครงสร้างทางภาษาและแก้ไขให้ถูกต้อง)

Production stage

15 ให้นักเรียนทำกิจกรรม Mime and guess (ดัดแปลงจาก ฟิลลิปส์ 2545 : 59) โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ทีม และให้หนึ่งเป็นทีมแล้วให้เลือกตัวแทนทีมละ 3 คน เพื่อเป็นคนแสดงท่าทางใบ้และถือภาพ

T I will put you into 2 teams A and B Please choose three leaders from your group, three from A and three from B

16 ให้ทีม A เล่นก่อน โดยส่งตัวแทนคนที่ 1 และ 2 มาจะยืนอยู่ด้านหน้าของสมาชิกในทีม เพื่อจะเป็นผู้ใบ้ท่าทางตามบัตรภาพ (ที่ตัวแทนคนที่ 3 ซูให้ดู) ส่วนตัวแทนคนที่ 3 จะเป็นผู้มาเลือกชุดบัตรภาพ 1 ชุด แล้วไปยืนอยู่ด้านหลังของสมาชิกในทีม เพื่อรูปภาพให้ผู้ใบ้ (ตัวแทนคนที่ 1 และ 2 ใบ้ท่าทาง) เพื่อนๆสมาชิกในทีมจะต้องทายว่าเพื่อน (ตัวแทนคนที่ 1 และ 2) กำลังทำอะไร เช่น They are eating a banana ถ้าทายไม่ได้ให้บอกว่า "Pass " ถ้าทีมใดพูดประโยคได้ถูกต้องตามที่ใบ้ได้มากที่สุดจะเป็นฝ่ายชนะ นักเรียนทีมอื่นจะช่วยเป็นกรรมการจดคะแนน

T We will begin with team A 1) Leader 1 and 2, come to the front of your team, please Both of you stand here You both have to mime something from the picture cues 2) Leader 3, comes here to choose a set of the picture cues Then, you stand behind your friends Show your picture to Leader 1 and 2 don't show it to your members 3) The members of this team, you have

to guess what leader 1 and 2 are doing Then make the sentence

Remember Don't turn back to see the pictures If you can't guess the mime, you can say, "Pass" 4) Another team, please help them to record the mark

OK What will we do first? Let's go

17 ตรวจสอบคะแนนของแต่ละกลุ่ม สรุปผลการทำกิจกรรมและประเมินการใช้ภาษาของนักเรียน

6 การวัดและประเมินผล

- การสังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรม

7 กิจกรรมเสนอแนะ

1 ในการไปทำทางอาจเปิดโอกาสให้แต่ละกลุ่มคิดประโยคของตนเองขึ้นใหม่ นอกเหนือจากภาพที่กำหนด แล้วนำมาบอกกลุ่มอื่นให้เดาประโยค เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ผลิตภาษาและนำไปใช้ได้อย่างเสรี

2 อาจมีการจัดกิจกรรมหรือใช้เกมอื่นๆเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ภาษาในโครงสร้างนี้ได้เช่น กิจกรรม Spot the differences ในการพูดบรรยายเหตุการณ์ที่กำลังขึ้นในภาพ 2 ภาพ เพื่อหาความแตกต่างระหว่างภาพ ทั้ง 2 หรือการบรรยายภาพเหตุการณ์ต่างๆได้

8. บันทึกหลังการสอน

1 ผลการสอน

2 ปัญหา / อุปสรรค

3 ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

ครูผู้สอน

วันที่

เดือน

พ ศ 2548

แบบบันทึกการเรียนรู้ที่ 4
เรื่อง การวางแผนการสอน (Lesson Planning)

สิ่งที่ได้เรียนรู้ / มีประโยชน์ต่อฉัน	สิ่งที่ฉันสามารถดัดแปลงนำไปใช้ได้	สิ่งที่ฉันสงสัย/สนใจอยากรู้เพิ่มเติม

แผนการฝึกอบรมที่ 5

เรื่อง การฝึกปฏิบัติการสอนและการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Teaching Practice and Giving Feedback)

- 1 จุดประสงค์
- 1 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติการสอนกับนักเรียนในสถานการณ์จริง
 - 2 เพื่อให้ครูเกิดความตระหนักในการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา และระดับผู้เรียน
 - 3 เพื่อให้ครูสามารถวิเคราะห์การสอนของตนและของผู้อื่นได้

2. เนื้อหา
- 1 การฝึกปฏิบัติการสอน
 - 2 การประเมินการสอนและวิเคราะห์ปัญหา
 - 3 การให้ข้อมูลป้อนกลับ

- 3 ระยะเวลา 12 ชั่วโมง

4 หลักการและเหตุผลในการเลือกเนื้อหา

การฝึกปฏิบัติการสอนเป็นการนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้จากการฝึกอบรมภาคทฤษฎี มาปรับใช้ในการฝึกปฏิบัติการสอนกับนักเรียนจริง เพื่อให้ครูได้สัมผัสกับสถานการณ์จริงในชั้นเรียน โดยมีการให้ข้อมูลป้อนกลับภายหลังการสอน ซึ่งมีการเก็บข้อมูลจากการสังเกตการสอน เพื่อให้ครูได้ฝึกการวิเคราะห์ปัญหาในการสอน และมองสะท้อนถึงจุดอ่อนและจุดแข็งในการสอนของตนและผู้อื่น เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการสอนให้ดีขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพในการสอนของตนไปสู่ครูผู้มีความเชี่ยวชาญในการสอนต่อไป

5 อุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

- แบบประเมินการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู (ดูภาคผนวก ข หน้า 144)
- แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา ดูภาคผนวก ข หน้า 145)
- แผนการจัดการเรียนรู้ครูแต่ละกลุ่ม (ดูภาคผนวก ง หน้า 151-159)
- แบบบันทึกหลังการสอนของครู (ดูเอกสารหมายเลข 9 หน้า 136)

6 ขั้นตอนและวิธีการฝึกอบรม

1 ครูซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มนำสิ่งที่ได้วางแผนไว้มาฝึกปฏิบัติการสอนกับนักเรียนของตน โดยมีตัวแทนสมาชิกผู้อบรม และวิทยากรประเมินการสอนของครู ขณะฝึกปฏิบัติการสอน โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู

2 ครูผู้สอนประเมินความสามารถในการสอนของตนเองภายหลังการสอนเสร็จสิ้นลง และให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนทักษะนี้

3 ผู้ประเมินทั้ง 3 ฝ่ายอภิปรายผลการสอนร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหา ให้ข้อมูลป้อนกลับในการสอน ครูผู้สอนเขียนบันทึกหลังการสอน

7 การวัดและประเมินผล

- 1 สังเกตการฝึกปฏิบัติการสอนของครู
- 2 ประเมินการสอนของครู
- 3 ประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการสอนของครู
- 4 อภิปรายผลการสอนของครู
- 5 บันทึกหลังการสอนของครู

8 ปัญหาที่คาดว่าจะเกิด

1 ขั้นตอนนี้เป็นการฝึกปฏิบัติการสอนกับนักเรียนจริง เพื่อให้ครูได้สัมผัสกับสถานการณ์ที่ใกล้เคียงความจริงมากที่สุด ครูอาจรู้สึกอึดอัด วิทยากรควรชี้แจงให้ครูทราบจุดมุ่งหมายในการประเมินเพื่อต้องการศึกษาการนำความรู้จากการฝึกอบรมมาทดลองสอนกับนักเรียนจริงว่ากิจกรรมเหล่านั้นใช้ได้จริง และเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนหรือไม่เพียงใด อีกทั้งเป็นการศึกษาปัญหาในการสอนของครูที่ไม่ได้จบวิชาเอกภาษาอังกฤษ เพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือครูเหล่านั้นต่อไป

2 การฝึกสอนกับนักเรียนจริงอาจไม่สะดวกเท่าที่ควร เนื่องจากการเปิดเรียนใหม่วันแรก ซึ่งครูอาจติดภารกิจในการสอน อาจไม่สะดวกที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนจะเข้าร่วมการประเมิน ควรคัดเลือกผู้ประเมินจากแต่ละกลุ่มเพื่อเป็นตัวแทนในการประเมินตามความเหมาะสม

3 ภายหลังการสอน ครูผู้สอนและตัวแทนผู้ประเมิน อาจมองไม่เห็นปัญหาในการสอน วิทยากรควรให้ข้อเสนอแนะในการสอนที่ชัดเจน เพื่อให้ทั้ง 2 ฝ่ายเห็นแนวทางในการแก้ไขปัญา และนำไปปรับใช้ในการสอนของตนได้ต่อไป

บันทึกหลังการสอน

ชื่อกลุ่ม ชื่อกิจกรรม ระดับชั้นที่สอน

1 ปัญหา / อุปสรรคในการสอน และสาเหตุของปัญหา

2 แนวทางในการแก้ปัญหา

3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการสอนครั้งต่อไป

ลงชื่อ

ครูผู้สอน

เอกสารหมายเลข 5

แบบบันทึกการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง การฝึกปฏิบัติการสอนและให้ข้อมูลป้อนกลับ (Teaching Practice and Giving Feedback)

สิ่งที่ได้เรียนรู้ / มีประโยชน์ต่อฉัน	สิ่งที่ฉันสามารถดัดแปลงนำไปใช้ได้	สิ่งที่ฉันสงสัย/สนใจอยากรู้เพิ่มเติม

ภาคผนวก ข

- แบบสำรวจก่อนการฝึกอบรม
- เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง การสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา

ชื่อผู้ประเมิน ระดับชั้น ..

คำชี้แจง แบบประเมินนี้มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดตามความเป็นจริง

ระดับคะแนน 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ที่	ข้อความ	5	4	3	2	1
1	ข้าพเจ้าได้รับความรู้ แนวคิด และทักษะใหม่ๆจากการฝึกอบรม					
2	การฝึกอบรมครั้งนี้เพิ่มพูนความสามารถในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของข้าพเจ้า					
3	เนื้อหาที่ได้รับจากการฝึกอบรมเป็นประโยชน์ต่อการสอนภาษาอังกฤษของข้าพเจ้า					
4	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าจะนำสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติการสอนได้จริง					
5	การฝึกอบรมครั้งนี้สนองตอบต่อความจำเป็นของครูสอนภาษาอังกฤษที่จบจากสาขาอื่นได้					
6	สัดส่วนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม					
7	วิทยากรในการฝึกอบรมโดยภาพรวมสามารถเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ให้แก่ข้าพเจ้าได้					
8	กิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรมเอื้อต่อการเรียนรู้ และเป็นประโยชน์ต่อข้าพเจ้า					
9	เอกสารประกอบการฝึกอบรมมีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อข้าพเจ้า					
10	สถานที่และระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม					

ตอนที่ 2 กรุณาเขียนตอบแบบสอบถามตามความรู้สึกของท่านมากที่สุด

- 1 สิ่งที่ท่านได้เรียนรู้จากการฝึกอบรมในครั้งนี้ มีอะไรบ้าง
- 2 ท่านคุณคิดว่าสิ่งเหล่านั้นมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อท่านหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 3 ท่านจะนำความรู้ / หลักการเหล่านี้ไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนของท่านอย่างไร
- 4 สิ่งที่ท่านต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมในการฝึกอบรมในครั้งนี้คืออะไร

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ
ผู้วิจัย

แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา
ก่อน - หลังการฝึกอบรม

ชื่อ ระดับช่วงชั้นที่สอน

() สอบก่อนการฝึกอบรม

() สอบหลังการฝึกอบรม

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องถูกหรือผิดตามความคิดเห็นของท่าน

ลำดับที่	ข้อความ	ถูก	ผิด
1	หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์มากกว่าความคล่องแคล่วในการสื่อสาร		
2	เป้าหมายหลักของการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้เรื่องโครงสร้างทางไวยากรณ์		
3	การใช้กิจกรรมทางภาษาในการสอนเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกภาษาใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง		
4	การใช้กิจกรรมทางภาษาในการเรียนการสอนทักษะการพูดนั้น ผู้เรียนต้องมีการฝึกฝนการใช้ภาษาให้ถูกต้องก่อนขั้นการใช้ภาษาจริงในกิจกรรมต่างๆ		
5	ผู้สอนมีบทบาทมากที่สุดในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร(Production stage)		
6	ขณะที่ผู้เรียนทำกิจกรรมทางภาษานั้น ผู้สอนควรแก้ไขข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์ทันที เพื่อความถูกต้องทางภาษา		
7	การใช้กิจกรรมทางภาษาในการสอน ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย สนุกสนาน ควบคู่ไปกับการฝึกภาษา		
8	ขณะที่ผู้เรียนทำกิจกรรมทางภาษา ควรได้รับการควบคุมอย่างใกล้ชิด เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปด้วยดี		
9	ในขั้นฝึกปฏิบัติ (Practice stage) ควรเน้นความคล่องแคล่วมากกว่าความถูกต้องของการใช้ภาษา		
10	หลังจากการทำกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสาร ผู้เรียนด้วยกันสามารถให้ข้อมูลป้อนกลับ(Feedback) และประเมินการใช้ภาษาซึ่งกันและกันได้		

ลำดับที่	ข้อความ	ถูก	ผิด
11	ขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วย การนำเสนอเนื้อหา และการฝึกปฏิบัติ		
12	ในการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ผู้พูดและผู้ฟังสามารถสื่อสารกันได้ แม้จะใช้คำศัพท์และไวยากรณ์ที่ไม่ถูกต้อง		
13	ผู้สอนควรแจ้งจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรมให้ผู้เรียนทราบอย่างชัดเจน		
14	ผู้สอนควรจัดกลุ่มผู้เรียนที่มีระดับความสามารถเท่ากันอยู่ด้วยกันเพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปด้วยดี		
15	จุดมุ่งหมายของผู้สอนในการใช้กิจกรรมทางภาษาคือ เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้มีการ แข่งขันและหาผู้ชนะในแต่ละกิจกรรม		
16	การให้คำสั่งในการทำกิจกรรม ผู้สอนควรใช้ภาษาที่ง่ายกว่าระดับของผู้เรียน และ อธิบายอย่างสั้นๆ		
17	ผู้สอนไม่ควรสาธิตการทำกิจกรรมเพราะไม่ทำลายความสามารถของผู้เรียนในการทำ กิจกรรมนั้นๆ		
18	ผู้สอนควรกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมให้ชัดเจน และควรหยุดทันทีที่หมดเวลา		
19	ผู้สอนไม่จำเป็นต้องตรวจสอบความเข้าใจก่อนการทำกิจกรรม เพื่อฝึกให้ผู้เรียน แก้ปัญหาในการทำกิจกรรม		
20	การเตรียมกิจกรรมสำรองไว้สำหรับผู้เรียนที่ทำการเสร็จก่อนเวลา ไม่มีความ จำเป็นสำหรับกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสาร		
21	บทบาทของผู้สอนในขณะที่ผู้เรียนทำการกิจกรรมการพูดคือ เป็นผู้สังเกตการณ์และ อำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรม		
22	กิจกรรมกลุ่มเป็นกิจกรรมที่ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนสื่อสารได้เพราะผู้เรียนทุกคนมี โอกาสพูดน้อย		
23	ในขั้นการใช้ภาษา(Production stage) ผู้เรียนจะถูกควบคุมให้ใช้ภาษาในการพูด สื่อสารเพียงโครงสร้างเดียวที่เรียนมาเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน		
24	กิจกรรมทางภาษาที่ใช้ในการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร ควรเป็นกิจกรรมที่ ทำให้ผู้เรียนอยากทราบข้อมูลจากคู่สนทนา		
25	ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญที่สุดในการทำกิจกรรมเพื่อการสื่อสารในแต่ละกิจกรรม		

ปรับจากแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ

ของ ชุติพร เพียรช่าง (2544: 134-136); และ สายฝน ทรงเลี้ยงไชย (2544: 151-152)

แบบประเมินความสามารถในสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษาของครู

ชื่อกลุ่มที่นำเสนอ

...ชื่อกิจกรรม

.ระดับชั้น

ผู้ประเมิน () ครูผู้สอน

() สมาชิกผู้เข้ารับการฝึกอบรม

() วิทยากร

คำชี้แจง แบบประเมินนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 กรุณาสังเกตการสาธิตกิจกรรมการสอน แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดตามความเป็นจริง

ระดับคะแนน 5 = มากที่สุด

4 = มาก

3 = ปานกลาง

2 = น้อย

1 = น้อยที่สุด

ลำดับที่	ข้อความ	5	4	3	2	1
1	มีลำดับขั้นตอนการสอนครบตามหลักการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร					
2	เลือกใช้กิจกรรมเหมาะสมกับระดับความรู้ และความสามารถของผู้เรียน					
3	เลือกใช้กิจกรรมสอดคล้องกับโครงสร้างทางภาษา เนื้อหาและจุดประสงค์ของหลักสูตร					
4	จัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการใช้ภาษาอังกฤษ					
5	มีการกำหนดสถานการณ์ใกล้เคียงกับชีวิตจริงและเหมาะสมกับกิจกรรม					
6	มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรมให้กับผู้เรียนอย่างชัดเจน					
7	มีการจัดที่นั่งของผู้เรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรม					
8	มีการใช้ภาษาในการให้คำสั่งที่ง่ายและชัดเจน					
9	มีการสาธิตหรืออธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรมที่ชัดเจน					
10	มีการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนก่อนการทำกิจกรรม					
11	ใช้สื่อ / ใบงาน (Worksheets) ที่เหมาะสมกับกิจกรรมที่สอน					
12	ใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม					
13	ใช้กิจกรรมทางภาษาที่เอื้อต่อการนำไปใช้ได้จริง					
14	ใช้ภาษาอังกฤษในการสอนและสื่อสารกับนักเรียนอย่างเหมาะสม					
15	บรรยากาศในการทำกิจกรรมสนุกสนาน					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม....

.....

.....

...

..

.

.

.

ปรับจากแบบประเมินความสามารถในการใช้กิจกรรม

ของ ชุติพร เพียรช่าง 2544: 137, และ สายฝน ทรงเลี้ยงไชย 2544: 153

**แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ
การเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมทางภาษา**

นักเรียนผู้ประเมินชื่อ ระดับชั้น .

คำชี้แจง แบบประเมินนี้มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดตามความเป็นจริง

ระดับคะแนน 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ที่	ข้อความ	5	4	3	2	1
1	ข้าพเจ้ามีความสุขสนุกสนานที่ได้ทำกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสาร					
2	กิจกรรมการพูดช่วยให้บรรยากาศในชั้นเรียนดีขึ้น					
3	การทำกิจกรรมการพูดทำให้ข้าพเจ้ากล้าที่จะพูดภาษาอังกฤษ					
4	การทำกิจกรรมการพูดทำให้ข้าพเจ้าสามารถพูดภาษาอังกฤษได้มากขึ้น					
5	ข้าพเจ้าไม่รู้สึกเครียดในการทำกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสาร					
6	ข้าพเจ้าชอบเรียนพูดภาษาอังกฤษโดยการทำกิจกรรมมากกว่าการเรียนรู้ปกติที่เคยเรียนมา					
7	การทำกิจกรรมทางภาษาทำให้ข้าพเจ้าอยากเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น					

ตอนที่ 2 กรุณาเขียนแสดงความคิดเห็นต่อไปนี้

1 สิ่งที่ข้าพเจ้าชอบในบทเรียนนี้

2 สิ่งที่ข้าพเจ้าไม่ชอบในบทเรียนนี้

3 สิ่งที่ยากให้มีเพิ่มเติมในบทเรียนวิชาภาษาอังกฤษครั้งต่อไป

ภาคผนวก ค

- ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 6 แสดงภูมิหลังของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

	เพศ		กลุ่มอายุ (ปี)				วุฒิการศึกษา		วิชาเอก		ประสบการณ์ด้าน การสอนภาษาอังกฤษ (ปี)			ระดับชั้นที่สอน			ประสบการณ์ การอบรม		ความต้องการ รับการอบรม		เทคนิคการสอนที่ สนใจจะเข้าฝึกอบรม			ความยินดีเข้า รับการอบรม	
	ชาย	หญิง	21-30	31-40	41-50	51-60	ป.ตรี	ป.โท	ภาษาอังกฤษ	สาขาอื่น	ไม่มี	1-5 ปี	6 ปีไป	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3	ไม่มี	มี	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ทักษะการพูด	การเขียนแบบ	อื่นๆ (4 ท่าน)	ดี	ไม่
จำนวน (คน)	4	16	3	5	10	2	20	.	.	20	5	7	8	8	8	4	5	15	20	.	13	3	4	20	.
ร้อยละ	20	80	15	25	50	10	100	.	.	100	25	35	40	40	40	20	25	75	100	.	65	15	20	100	.
จำนวน รวม(คน)	20		20				20		20		20			20			20		20		20			20	

ตาราง 7 แสดงผลการประเมินการปฏิบัติการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูเป็นรายบุคคล จากผู้ประเมินทั้ง 3 ฝ่าย

ข้อความ	ครูผู้สอนคนที่ 1			ครูผู้สอนคนที่ 2			ครูผู้สอนคนที่ 3			ครูผู้สอนคนที่ 4			ครูผู้สอนคนที่ 5			ค่าเฉลี่ยรวม
	ใช่	สมเหตุสมผล	เหมาะสมที่สุด	ใช่	สมเหตุสมผล	เหมาะสมที่สุด	ใช่	สมเหตุสมผล	เหมาะสมที่สุด	ใช่	สมเหตุสมผล	เหมาะสมที่สุด	ใช่	สมเหตุสมผล	เหมาะสมที่สุด	
1 มีลำดับขั้นตอนการสอนครบตามหลักการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร	4 00	4 50	4 00	4 00	5 00	4 60	3 00	4 00	4 00	3 00	3 50	3 60	5 00	4 50	4 00	4 05
2 เลือกใช้กิจกรรมเหมาะสมกับระดับความรู้ และความสามารถของผู้เรียน	5 00	4 50	3 80	5 00	5 00	4 40	3 00	5 00	4 60	4 00	3 00	4 60	4 00	3 00	4 40	4 22
3 เลือกใช้กิจกรรมสอดคล้องกับโครงสร้างทางภาษา เนื้อหา และจุดประสงค์ของหลักสูตร	4 00	4 50	3 60	4 00	4 50	4 20	3 00	4 00	4 00	4 00	3 00	3 60	4 00	3 00	4 20	3 84
4 จัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการใช้ภาษาอังกฤษ	5 00	5 00	4 20	5 00	5 00	4 40	3 00	3 50	3 60	4 00	4 00	3 00	4 00	4 50	4 40	4 17
5 มีการกำหนดสถานการณ์ใกล้เคียงกับชีวิตจริงและเหมาะสมกับกิจกรรม	4 00	4 00	2 80	4 00	5 00	4 40	3 00	3 00	4 20	3 00	3 50	4 00	5 00	4 00	3 60	3 90
6 มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรมให้กับผู้เรียนอย่างชัดเจน	4 00	4 00	4 20	4 00	4 50	4 60	3 00	4 50	4 20	3 00	4 00	3 00	4 00	3 50	3 40	3 86
7 มีการจัดที่นั่งของผู้เรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรม	4 00	4 00	3 60	4 00	4 00	4 60	3 00	3 00	3 60	3 00	3 00	4 00	4 00	4 00	4 40	3 75
8 มีการใช้ภาษาในการให้คำสั่งง่ายและชัดเจน	5 00	4 00	3 80	5 00	5 00	4 40	3 00	3 00	5 00	3 00	3 50	3 60	3 00	4 00	4 40	3 98
9 มีการสัธยาศัยหรืออธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรมที่ชัดเจน	4 00	4 00	3 80	4 00	5 00	4 40	3 00	3 00	4 20	3 00	3 50	3 00	3 00	3 50	4 20	3 71

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อความ	ครูผู้สอนคนที่ 1			ครูผู้สอนคนที่ 2			ครูผู้สอนคนที่ 3			ครูผู้สอนคนที่ 4			ครูผู้สอนคนที่ 5			ค่าเฉลี่ยรวม
	ไม่	ปานกลาง	ดี	ไม่	ปานกลาง	ดีมาก	ไม่	ปานกลาง	ดีมาก	ไม่	ปานกลาง	ดีมาก	ไม่	ปานกลาง	ดีมาก	
10 มีการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนก่อนการทำกิจกรรม	4 00	4 50	3 80	4 00	4 50	4 20	3 00	4 50	3 60	3 00	3 00	3 00	5 00	3 50	3 40	3 87
11 ใช้สื่อ / ใบงาน (Worksheets) ที่เหมาะสมกับกิจกรรมที่สอน	5 00	4 00	3 40	5 00	4 50	4 40	3 00	4 50	4 20	4 00	4 50	4 60	4 00	4 50	4 80	4 29
12 ใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม	5 00	4 50	3 60	5 00	4 00	4 60	3 00	3 50	4 20	3 00	3 00	3 60	4 00	4 00	4 00	3 93
13 ใช้กิจกรรมทางภาษาที่เอื้อต่อการนำไปใช้ได้จริง	4 00	4 50	4 00	4 00	5 00	4 60	3 00	4 00	4 60	3 00	3 00	4 60	4 00	4 50	4 00	4 05
14 ใช้ภาษาอังกฤษในการสอนและสื่อสารกับนักเรียนอย่างเหมาะสม	4 00	4 00	3 60	4 00	4 00	4 60	2 00	3 00	3 60	3 00	3 00	3 00	4 00	4 50	4 20	3 63
15 บรรยายภาคในการทำกิจกรรมสนุกสนาน	5 00	5 00	4 20	5 00	5 00	4 80	3 00	4 00	4 20	3 00	4 00	4 00	4 00	3 50	3 80	4 17
ค่าเฉลี่ยรวม	4 40	4 33	3 76	4 40	4 67	4 48	2 93	3 77	4 12	3 27	3 43	3 75	4 07	3 90	4 08	3 97
ระดับความสามารถในการสอน	มาก	มาก	มาก	มาก	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	มาก	มาก	ปานกลาง	ปานกลาง	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก

ภาคผนวก ง

- แผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน
- บรรยายภาคีในการฝึกอบรม

แผนการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ ชั้น ป.3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548
ชื่อแผน คุยอายุเท่าไร . เวลา . / ชั่วโมง

1 มาตรฐานการเรียนรู้

เมื่อจบบทเรียนแล้ว คาดว่า นักเรียนสามารถถาม - ตอบ
เกี่ยวกับอายุของตนเอง และผู้อื่นได้

2 สาระการเรียนรู้

ถาม - ตอบอายุของตนเอง

3 จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 จุดประสงค์ปลายทาง

สามารถถาม-ตอบ อายุของตนเอง และผู้อื่นได้

3.2 จุดประสงค์นำทาง

- 1 จำนวนตัวเลขตั้งแต่ 1 - 10 บอกความหมายได้
- 2 ถามอายุ และ ตอบ ได้

4 สาระเนื้อหา

คำศัพท์ : ตัวเลข 1-10 ได้แก่ one, two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten
โครงสร้างทางภาษา : ถาม - How old are you?
ตอบ - I am _____ years old
เนื้อหาทั้งหมด : ถาม-ตอบอายุ (Asking about age.)

5 กิจกรรมการเรียนการสอน

Warm up

- 1 ครูทบทวนตัวเลข 1-10 โดยครูมีบัตรตัวเลข แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกันทั้งชั้น เป็นกลุ่ม และเดี่ยว
- 2 ครูสุ่มบัตรตัวเลข แล้วให้นักเรียนทำกลุ่มตามเลขนั้น
Make a group of (ตัวเลข).

Presentation

- 3 ครูสาธิตถาม - ตอบอายุ โดยครูมีบัตรตัวเลข แล้วถาม
ถาม How old are you? (สุ่มบัตรเลข 9)

ให้นักเรียนพูดตามทั้งชั้น

ตอบ : I am nine years old ให้นักเรียนพูดตาม

- A ดรูเรียน ปร โยศ มนกระตุน แล้วให้นักเรียนอ่าน
 5 ดรูเรียนถาม ครูถามตอบ ตามข้อที่ ๑๑ How old are you?
 ตอบ I am ๑๐ years old ให้นักเรียน
 สอดคล้องมา

Practice

- ๖ ครูให้นักเรียน ทำตาม-ตามด้วย โดย ๑๐๐๐๐๐
 แล้วให้นักเรียน ตามด้วย ตาม/มี/๑๐๐๐๐๐๐

ครู How old are you? นักเรียน I am — years old

Production

- ๗ ให้นักเรียน เล่นเกมจับคู่ตามข้อที่ ๑๑ โดยครูแจกบัตร
 ตัวเลขให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียน ไปถามด้วยเพื่อน
 ที่ใครพบคู่ ดนแรกได้ผู้ชนะ

ครู I will give a card for you. (ทำบัตรให้นักเรียน)
 You keep it with you (ทำบัตรเก็บไว้กับเพื่อน) You ask
 your friend "How are you?" (ทำถาม) Your friend answer you
 ๘ ให้นักเรียน ร้องเพลง How old are you? (ทำนอง Are you stay)

6 สื่อการเรียนรู้

- 1 บัตรตัวเลข 1-10
- 2 เกมปร. โยศ How old are you? I am — years
- 3 เนื้อเพลง How old are you?

7 การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตการทำกิจกรรม

8 กิจกรรมเสนอแนะ

(หมายเหตุ ๑๐/๑๖)

ครูผู้สอน

บันทึกหลังการสอน

ชื่อกลุ่ม ห้อง 2 ชั้น 1 กลุ่ม B ชื่อกิจกรรม อัมตัญญาทาน ระดับชั้น ชั้น 1 1/3

1 ปัญหา / อุปสรรคในการสอน และสาเหตุของปัญหา

ปัญหาในการสอน คือ นักเรียนบางคน ไม่สนใจเรียน ไม่ตั้งใจฟัง
สาเหตุของปัญหา คือ นักเรียนบางคน ไม่สนใจเรียน ไม่ตั้งใจฟัง
ในชั้นเรียนนี้ ครูได้ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย

2 แนวทางในการแก้ปัญหา

ครูควรใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน

3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการสอนครั้งต่อไป

ครูควรใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน

นาง น. น. น. น. น.

แผนการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ ชั้น ป.๖ ภาคเรียนที่ 1. ปีการศึกษา ๒๕๕๘
ชื่อแผน ทบ๒ ๑๖๔๐๖ เวลา . 1 ชั่วโมง

1 มาตรฐานการเรียนรู้

2 สาระการเรียนรู้

3 จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 จุดประสงค์ปลายทาง
การขอสิ่งของต่าง ๆ ได้

3.2 จุดประสงค์นำทาง

- 3.2.1 จับคู่ความหมาย กับ คำศัพท์ ได้
3.2.2 พูดเพื่อขอสิ่งของต่าง ๆ จากเพื่อนได้
3.2.3 พูดขอของจากเพื่อนได้

4 สาระเนื้อหา

- 4.1 ภาษา (Function) - พูดเพื่อขอสิ่งของต่าง ๆ ได้ (Asking for things)
4.2 โครงสร้างประโยค (Structure) A May I have please?
B Here you are. A Thank you very much. B You're welcome.
4.3 คำศัพท์ - table, chair, house, book, pen (girl) (boy),
man, dog, fish, zoo, jam, television, queen,
X-ray, window

5 กิจกรรมการเรียนรู้

1 สันทัดกับนักเรียน

ครู - Good morning children.

นักเรียน - Good morning Mrs. Prayoon

ครู - How are you today?

นักเรียน - Fine thanks, and you?

ครู - Very well thank you

นักเรียน

2 งานทาสักคำ โดยดูรูปภาพ แล้วถาม

"What's this?" นักเรียนตอบ It's a ถ้ามีนักเรียน
บางคนถามซ้ำนักเรียนก็ตอบไปตาม (Repeat)

3 นักเรียนกับคำศัพท์ กับรูปภาพ

- โดยครูผู้สอนจัดตั้งกลุ่ม แล้วให้นักเรียนช่วยกันหาบัตรรูปภาพ นำมารวมกับคำศัพท์
เหล่านี้มาติดต่อกันได้ ถ้านักเรียนหาได้ถูกต้อง ครูก็กล่าวชมว่า
"Very good"

4 ให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน

ครูพูด "May I have back please" ให้นักเรียนยื่นภาพหนึ่งอันให้ครู
หรือพูดว่า "Here you are" ครูตอบ "Thank you" ให้นักเรียนพูดขอบคุณ
หรือพูดตอบว่า "You're welcome."

5 ครูให้นักเรียนทบทวนก่อนจบคาบเรียน

Production 1 ให้นักเรียนเล่นเกมซ่อนหารูปภาพ (Scareling picture game)

โดยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกซ่อนรูปภาพ 1 ภาพ แต่ไม่ให้เด็กในกลุ่มที่ 2
เห็น ให้นักเรียนในกลุ่มที่ 2 หารูปภาพในชั้นเรียนที่ซ่อนไว้ (ครูจะถือบัตรภาพ
นั้นเป็นหลักฐาน)

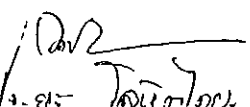
6 สื่อการเรียนรู้

- 1 บัตรคำศัพท์
- 2 บัตรรูปภาพ

7 การวัดผลและประเมินผล

- 1 สังเกตการอ่าน
- 2 สังเกตการเขียน
- 3 สังเกตการพูด

8 กิจกรรมเสนอแนะ

(ลงชื่อ)
ครูผู้สอน

บันทึกหลังการสอน

ชื่อกลุ่ม ... ชื่อกิจกรรม ... วันที่ ... ระดับชั้น ...

1 ปัญหา / อุปสรรคในการสอน และสาเหตุของปัญหา

- ...
- ...
- ...
- ...

2 แนวทางในการแก้ปัญหา

- ...
- ...

3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการสอนครั้งต่อไป

- ...
- ...

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548

ชื่อแผน Personal Information

เวลา 1 ชั่วโมง

1 มาตรฐานการเรียนรู้

2 สาระการเรียนรู้

การใช้ภาษาในการสนทนาได้ตอบเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ โดยใช้โครงสร้างประโยคและสำนวนทางภาษาที่ถูกต้อง สามารถนำไปใช้พูด เขียน สื่อความในชีวิตประจำวันได้

3 จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 จุดประสงค์ปลายทาง

- 1 นักเรียนสนทนาได้ตอบเกี่ยวกับชื่อ ชื่อเล่น อายุ และที่อยู่บุคคลต่าง ๆ ได้
- 2 นักเรียนเข้าใจโครงสร้างประโยคแล้วนำไปสื่อสารและรวบรวมเป็นประวัติได้

3.2 จุดประสงค์นำทาง

- 1 นักเรียนสามารถออกเสียง รูปแบบประโยคที่กำหนดให้ได้
- 2 นักเรียนสามารถใช้ภาษาสื่อสารและเขียนข้อมูลได้

4 เนื้อหาสาระ

หน้าที่ทางภาษา (Function) ถามชื่อสกุล, ถามชื่อเล่น, ถามอายุ และถามที่อยู่บุคคลอื่น

โครงสร้างประโยค (Structure) What is your name ?

What is your nickname ?

How old are you ?

What is your address ?

5 กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

Warm up

- 1 ครูแจกป้ายชื่อให้กับนักเรียน
- 2 ครูให้นักเรียนดูภาพและสนทนาเกี่ยวกับบุคคลที่อยู่ในภาพ

T What is his name ? S He is

T What is his nickname ? S He is

T How old is he ? S He is

T What is his address ? S

years old

ครูเขียนรูปแบบประโยคขึ้นบนกระดาน

3. วิเคราะห์ภาพ และสนทนาเกี่ยวกับบุคคลที่อยู่ในภาพ
จากภาพนี้ / มีอะไรบ้าง / แล้วทำอะไร

1. นักเรียนดูภาพและสนทนาเกี่ยวกับบุคคลที่อยู่ในภาพ
2. นักเรียนเขียนรูปแบบประโยคขึ้นบนกระดาน
3. นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับบุคคลที่อยู่ในภาพ

3 ครูสนทนากับนักเรียนโดยใช้รูปแบบประโยค (ครูถาม 2-3 คน)

T What is your name ?

S My name is

T What is his nickname ?

S My name is

T How old are you ?

S I am

years old

T What is your address ?

S

4 ครูเขียนรูปแบบประโยคขึ้นบนกระดาน นักเรียนดูความแตกต่าง

5 ครูตรวจสอบความเข้าใจหน้าที่ทางภาษาและความหมายของโครงสร้างทางภาษา

Practice

6 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ยืนเป็นวงกลมด้านใน

กลุ่มที่ 2 ยืนเป็นวงกลมด้านนอก

หันหน้าเข้าหากันฝึกพูดสนทนาและสลับเปลี่ยนกันไป

7 ให้นักเรียนฝึกพูดสนทนาตามรูปแบบโครงสร้างประโยคโดยใช้ชื่อสกุลตามป้ายชื่อที่ให้

Production

8 นักเรียนจับคู่ ครูแจกกระดาษให้นักเรียนถามชื่อเพื่อน ถามชื่อเล่น ถามอายุ ถามที่อยู่ โดยใช้ชื่อสกุลจริงที่อยู่จริง พร้อมบันทึกลงในใบงานกิจกรรมที่ครูแจกให้

6 สื่อการเรียนรู้

- 1 ภาพคารา
- 2 ใบงานกิจกรรม
- 3 แผ่นป้ายชื่อ

7 การวัดผลและประเมินผล

- 1 การสังเกตการทำกิจกรรม

8 กิจกรรมเสนอแนะ

ครูผู้สอน นางนงนุช คุ้มพันธ์

ครูโรงเรียนวัดป่าไผ่

บันทึกหลังการสอน

ชื่อกลุ่ม ... ทีมพัฒนา 3. ๑ พงษ์ ... ชื่อกิจกรรม ... ปลูกยางต้น ... ระดับชั้น ... ก. ๑ ม. ๑

1 ปัญหา / อุปสรรคในการสอน และสาเหตุของปัญหา

1. ... นักเรียนบางคนไม่สนใจเรียน ...
 2. ... นักเรียนบางคนไม่กล้าตอบคำถาม ...
 3. ... นักเรียนบางคนไม่ตั้งใจเรียน ...

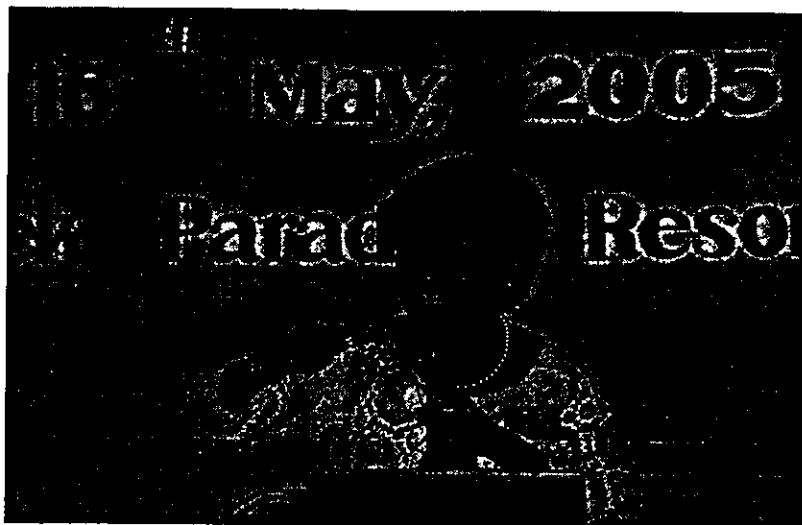
2 แนวทางในการแก้ปัญหา

1. ... ให้นักเรียนที่สนใจเรียนช่วยสอน ...
 2. ... ให้นักเรียนที่กล้าตอบคำถามได้รางวัล ...
 3. ... ให้นักเรียนที่ตั้งใจเรียนได้รางวัล ...

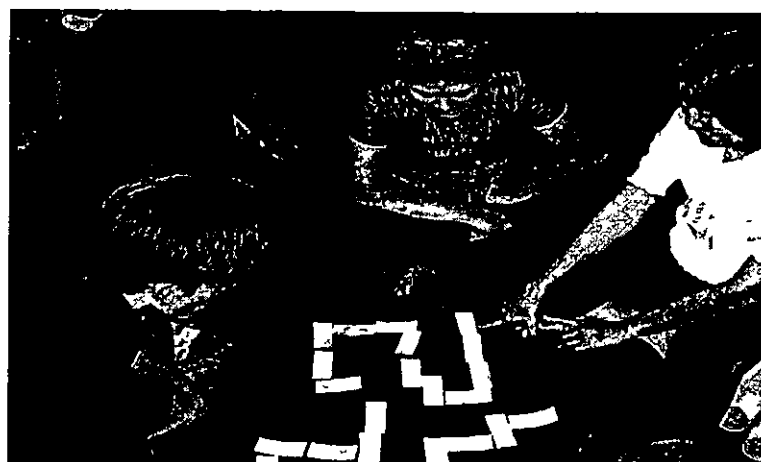
3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการสอนครั้งต่อไป

1. ... ควรใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ...
 2. ... ควรใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ...
 3. ... ควรใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ...

บรรยากาศในการฝึกอบรมภาคทฤษฎี

บรรยากาศในการร่วมกิจกรรม

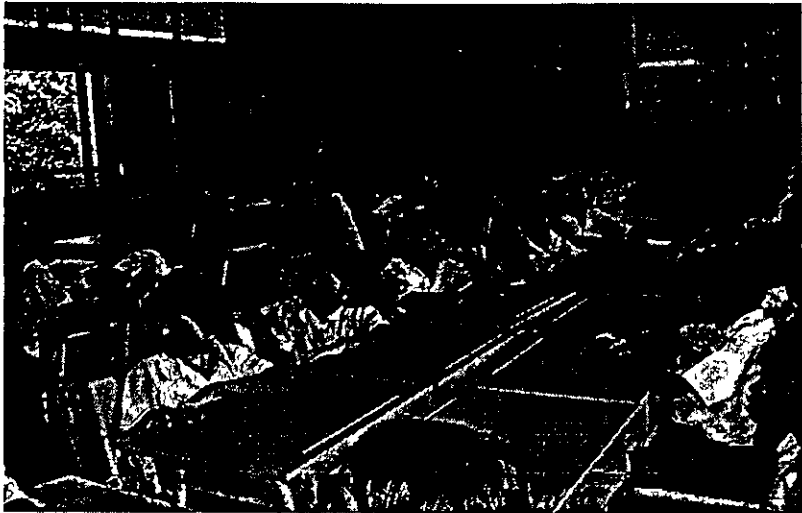
บรรยากาศในการวางแผนการสอน

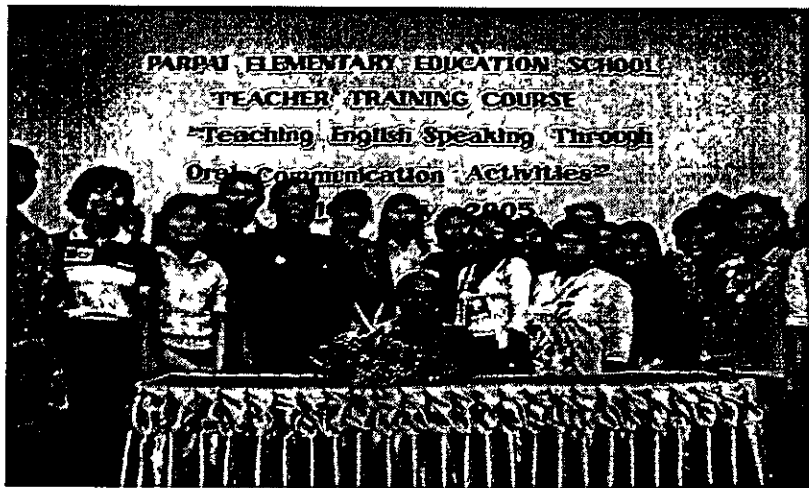
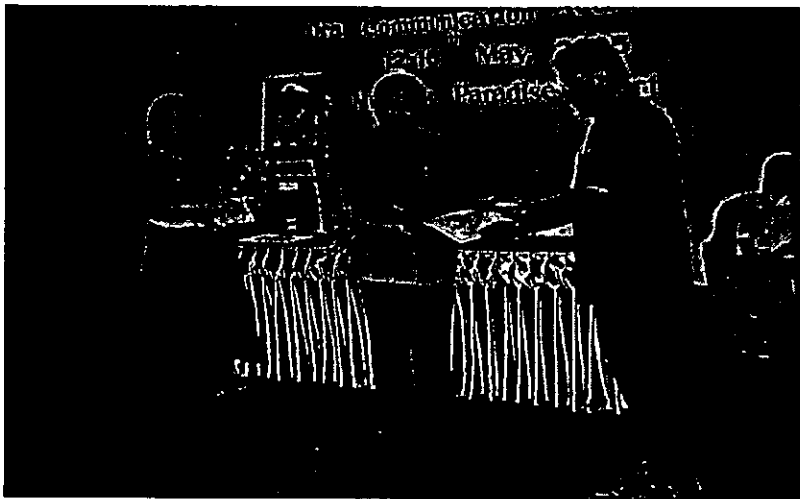
การฝึกปฏิบัติการสอน

บรรยากาศในการสังเกตการสอนและการให้ข้อมูลป้อนกลับ

บรรยากาศแห่งความสำเร็จ

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาววรารมณ ชนะพันธุ์
วันเดือนปีเกิด	29 มกราคม 2518
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	18 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 11 แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูโรงเรียนวัดป่าไผ่
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดป่าไผ่ หมู่ 8 ตำบลทับทิม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดศรีสะเกษ 18260
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเมืองสรวงวิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด
พ.ศ. 2540	ค.บ. (ภาษาอังกฤษ) สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2548	ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร